SAN-ANTONIO

DACÁ TANTI LE AVEA...

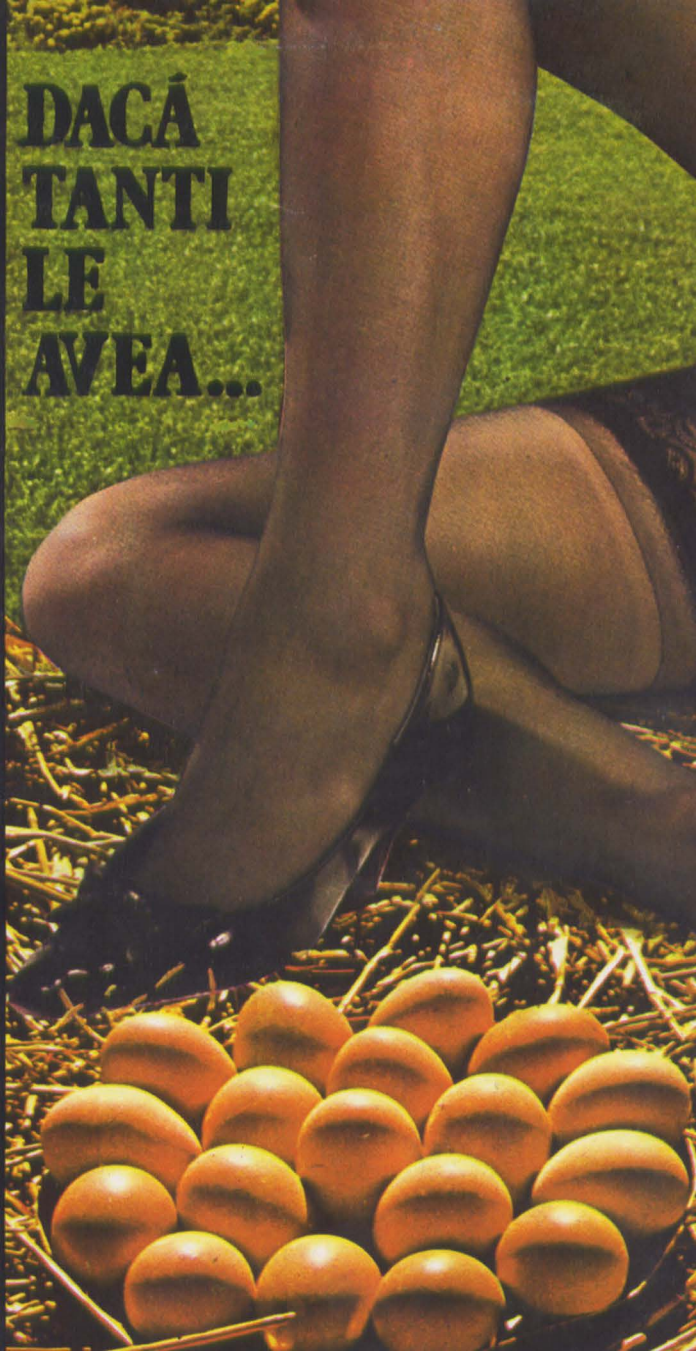

Editura FORUM

C UNU

De genul coşmar

Mă uit cum plouă.

Mai exact, mă uit la şiroitul ploii de-a lungul faţadelor de granit. O chestie de toată frumuseţea. Plicticoasă în draci, dar nobilă. Granitul, pe legea mea, nimic nu e mai grozav pentru vederile în alb-negru. Evident, dacă preferi să turnezi color, cea mai potrivită e o coridă.

Valurile de apă fac băşici peste pietrele inegale ale pavajului. De la Cafeneaua Marinei a ieşit un marinar să se picure pe morcovul cu inel de fier care slujea odinioară la priponirea mârţoagelor. O fată bătrână, cu mitene, şi care dă fuga, în linie dreaptă, la slujba bisericească de la ora 8 şi 15, cu umbrela aplecată în faţă, cu fusta lungă înfăşurată în jurul furculiţei cu doi dinţi care îi serveşte drept umblători, strigă spre matelot că e respingător. N-o aud, dar ghicesc, fiindcă ştiu citi după mişcarea gurii fecioarelor. Împricinatul face stânga-împrejur pentru a-i arăta damicelei cheia lui tubulară transoceanică. La fel de îmbăţoşat tipul, pe cât de cornut e un caşalot. Babornita îşi preface parapliul în voal aşezându-l în faţa ochilor şi îşi grăbeşte trapul prin vârtejurile atlantice. Clopotniţa bisericii slobozeşte un bălăngănit sonor, nu se ştie pentru ce, nici pentru cine. Marinari pierduţi pe mare, cum cânta bătrânul meu pe când mândea era un mucos şi-l credeam pe tata

nemuritor. Și pe urmă el s-a dus, iar de atunci sumedenie de marinari s-au pierdut pe mare, fiindcă degeaba te dai rotund, frumoasă doamnă, viața așa funcționează și nu altminteri.

În spatele meu, ofițerul de poliție Le Guennec înregistrează depoziția unui puștan care a șterpelit de la vânzătorul de discuri din Piața Mare albumul lui King Elvis. La drept vorbind, n-am nici un motiv să-mi înfig pene de struț în tărtiță ca să dansez french cacanul. În dimineața asta viața mi-ți are așa o mutră!...

– Și de ce, mă rog, ai furat discurile astea, mă, nenorocitule? se strofoacă Le Guennec. De-ar fi fost Mozart, mai treacă-meargă. Dar Alviță Pârâslea – zău că nu pricep. Ce-o fi în tărtăcuța aia amărâtă a ta?

Abandonez fereastra mohorâtă și toate tristețurile bretonante pe care mi le dezvăluie. După știința ta, când vrei să te lichidezi, care-i metoda a mai brava? Un chistoc în osul temporal? Pe bune? Ies din cameră, după o privire frățească spre mucea care e înțolit într-un bluzon din piele de drac, cu guler din poliester și cu nasturi de plastic. Fără derivatele petrolului, băiețică ar umbla despuiat. Are o moacă palidă și niște ochi de pescar breton cu năvoadele goale. Cobor trei trepte ale scării de piatră, apoi revin în birou. Mă apropii de mașina de scris a lui Le Guennec. Cu un gest nebunesc smulg raportul de pe carul instrumentului.

– Hai, tembelule, valea! îi zic băiatului.

Le Guennec e turbat. Maxilarul i se crispează de-ai zice că o să arunce scântei. Puștiul se ridică și mă privește fără să-și creadă ochilor. Îi administrez o castană care-l aruncă în perete.

– Dacă într-o zi mai ești târât aici, te rup în bucăți! îi zic.

Se ușchește. Îmi frec de cracul pantalonilor laba care mă frige. Ofițerul de poliție Le Guennec se întrebă ce m-a apucat.

– Nu știu ce m-a apucat, îi spun de-a dreptul. Voi n-aveți niciodată pandalii?

Îmi răspunde că da, însă știu bine că nu-i adevărat. Viața lui e impecabilă, magistrală de regularitate.

Un prost!

– Știi, Le Guennec, îi șoptesc, e greu să-ți asumi inteligența. Asta dă naștere la servituți.

Râde hăplește. Șovăie. Băiat bun, adevărat polițist. Slujbă, familie, patrie. Va povesti peste tot că sunt într-o ureche. Și chiar așa e. De câtva timp, materia mea cenușie dă rateuri. Comisarul de dinainte era un grăsan nepăsător, care ardea gazul în așteptarea pensiei. Pensionarea i-a venit. Cultivă mușcate, în așteptarea cancerului: pentru o balegă de cal ca dumnealui nu există altceva mai potrivit. Numai că trebuie să fie atent să nu se taie, din cauză de tetanos.

– Auzi, Le Guennec, presupun că în ținutul ăsta sunt și ceva parașute? Simt nevoia să mă duc să pun un număr, ca să-mi mai curăț cerebelul.

Nu-și mai revine din surpriză. Văd cum îi ies din nări și din urechi balonașe de săpun.

– Dar eu...

– A, nu! explodez. Să nu-mi faci pe mironosița, bătrâne. Pretutindeni unde se operează o concentrare urbană există boarfe. Așa că spune-mi unde s-au aciuat cele din Ploumanac'h Vermoh.

Din nou râde prostește. Notează, cititorule, că fiind prost, tot ceea ce spune și face e prostesc, dar, colac peste pupăză, mai și „hotărăște" să facă pe prostul, și atunci câștigă în intensitate prostovănească, pricepi?

– Cele mai bune, băiguie, sunt alea de pe strada Adăpătorii.

– Numărul?

– N-are număr, e casa cu obloane roșii.

– Mersi. Vii și dumneata să pui suzeta la bătaie? Fac cinste.

– Ăă... Nu, mulțumesc, domnule comisar.

De data asta mă fac căruță.

Jos, pe banca de lemn de la intrare, bag de seamă un găozar de ziarist, înarmat cu un Nikon. La apariția mea se ridică și bălmăjește:

– Félix Guingande, de la *Phare* din Ploumanac'h Vermoh. Sunteți noul comisar, nu-i așa? Faimosul comisar San Antonio,

din Paris? Aș vrea să vă rog să-mi acordați un mic interviu și permisiunea de a vă fotografia ca să vă prezint cititorilor noștri.

– Pregătește-ți aparatul, zic.

Se agită. În vremea asta, eu îmi desfac cureaua și totodată șalvarii. În clipa când el se așază în baterie, mandea face la fel; băiatul obține un clișeu fabulos al ariergărzii subsemnatului.

– Pune-o pe prima pagină, îl sfătuiesc, are să vă crească tirajul.

Și cu aceste cuvinte tari pornesc în căutarea străzii Adăpătorii.

CA DOI

Evocarea sacerdotală

Toate seamănă cu niște naufragiate de pe o plută, atâta sunt de meduzate de spaimă artistele ței Lapieleagoală. Trei monotone pârțochine de fund (!) de provincie, sugătoare de ferometaliști și regulatoare de notari. Irma Abataj, Albă ca Zăpada negroteica și Barbara, vaca blondă, plină de buci și ugere. Și-au instalat tabăra în salonul cu obloanele închise. Irma cântă, la pianul cu un sfert de coadă (în ciuda reputației locului) și în plin dezacord cu el însuși, „Scrisoare către Elise". Albă ca Zăpada tricotează o infamie roz-murdar care, după ce va fi încheiată, va deveni fular. Gâtul pe care va urma să-l înfășoare trebuie să fie voluminos very, dacă e să judecăm după cei șaisprezece metri lungime cât măsoară de pe acum învelitoarea. Barbara citește o revistă necunoscută batalionului de chioșcuri, tipărită într-o culoare scârboase și a cărei copertă înfățișează un ucenic italian de frizerie dezmierdând cu îndârjire o subretă (gratis).

Tanti Lapieleagoală seamănă atât de mult cu o patroană de bordel, încât și dacă ar fi travestită în călugăriță și s-ar afla în mijlocul catedralei Sfântul Petru din Roma, tot ai aborda-o ca să-i ceri numele celei mai bune fumătoare de trabuce din trupa ei. Poartă o fustă din velur negru, foarte lungă, un chemisier din satin violat (pardon – violet) și cercei reprezentând fiecare câte un papagal de jad, pe un suport de aur, agățat de o creangă de

palmier tăiat într-un smarald de la Manufrance. Rujul ei e aproape alb, albastrul de la ochi verde sadea, iar pudra mirosind a pârț închis într-un flacon de parfum de violete se desprinde în plăci de zece centimetri pătrați de câte ori purtătoarea zâmbește.

Distinsa își îndreaptă spre mine strălucirea ochișorilor, care bate spre o mie de wați. Îmi încalț ochelarii de soare, ca să-mi apăr pupilele cuprinse de durere, și-i întorc cvadruplat zâmbetul.

– Încă n-am avut plăcerea să vă cunosc, îmi ciripește mistress Cacatoes întinzând o mână sinceră și masivă, înmănușată cu tot soiul de inele.

O iau, îi apreciez în minte taraua și i-o restitui, hotărât să n-o cumpăr.

– Sunt noul comisar din Ploumanac'h Vermoh, zic.

Surâsul de gazdă i se transformă în reclamă de laxativ.

– O! A! Perfect! Foarte bine! Încântată! Fermecată! Prea onorată! Fericită!

– Pe loc repaus! îi arunc cu asprime, înainte să-mi fiarbă oușoarele.

Peștoaica-șefă o lasă mai moale. Nehotărârea ei îți smulge lacrimi.

– Veniți pentru... În sfârșit, comisarul Létron v-a pus, cred, la curent? cutează bătrâna vacă înmătăsată.

– La curent cu ce? o iau din scurt. Cu pliculețul lunar?

Gângurește, ușurată.

– Din moment ce v-a vorbit...

O bag în sperieți ridicându-mi bicicleta pe frunte.

– Nu prea văd cum ai putea urmări un meci de tenis cu niște cercei de calibrul ăsta, remarc. Ar însemna să pui în pericol viața vecinilor dumitale de tribună. – Comisarul Létron era o javră bătrână, de modă veche, doamnă Lapieleagoală, continui eu. Un fazan putrezit care putea mai abitir decât șlepurile venite din Terranova. Presupun că rădea o sticloanță de șampanie când venea să umfle mălaiul, nu? Și, probabil, își dădea chewing-gum-ul la mestecat domnișoarele dumitale, dacă tot venea încoace. Sau mai degrabă... stai puțin... Pe dumneata te cotrobăia, este? Regim de favoare. Fetițele matale nu miroseau destul a rânced ca să fie pe placul acestui ostaș al poliției. El și-o oferea pe maica mare, ca să-și mențină prestigiul. Era un ierarhic. L-am văzut la predarea postului. Îți întorcea mațele pe dos.

Baba amuțește cu toată viteza. Aud cum îi crapă tencuiala. Plesnește de peste tot vânzătoarea de găurici.

– Gata cu plicurile! îi zic. Epoca dumitale bizantină începe, scumpă prietenă. Ciorapul cu firfirici ți se va umfla precum slipul clienților. Vei investi în Napoleon, nimic nu e mai sigur decât aurul.

Toate astea stând în picioare, în ușă.

Mă impun cu o lovitură de șold și mă îndrept spre salonul de unde e pusă la poștă „Scrisoare către Elise". Cele trei grețuri sunt aici, ocupate cu ce v-a fost semnalat mai înainte în lucrare. Văzându-mă, se întrerup. Se grăbesc să mă servească, înflăcărate ca trei glasoane într-un pahar cu apă.

– Domnișoarelor, vi-l prezint pe domnul noul comisar! parfumează țața.

Chestia nu le congestionează peste măsură pe domnișoarele insectare. Comisar au ba, sunt un nene care va trebui, fără îndoială, muls de lapți, un ștromeleac care trebuie pus la macerat în zeamă de scoică. Așa că, mie-mi spui – tânăr sau babalâc, țeapăn sau fleștenog, toți le-au ajuns până-n gât, în gât de tot! Înseninată, hoașca se apropie de messire mandea, bălăbănindu-și hemiciclurile.

– Ce v-ar face plăcere, domnule comisar? Tinerele de față se vor face luntre și punte pentru a vă fi agreabile.

– Mai cu seamă să rămână așa cum sunt, răspund eu. Singurul lucru pe care am să ți-l cer, amabilă submetresă a casei, e îngăduința de a petrece un sfert de ceas ca un Rabelais în fotoliile dumitale. Iar aceste drăgălașe fetișcane să-și vadă de treburile lor. Ador „Scrisoare către Elise", încasând-o de nenumărate ori din plin în timpane. Mă dau în vânt să privesc pe cineva care tricotează, și dacă domnișoara, frumoasa blondă de colo, ar binevoi să-mi împrumute minunata ei revistă, bucuria mea s-ar învecina cu delirul.

Bătrâna nu-și mai revine. Posacele ei creaturi se întorc la îndeletnicirile de adineauri. Eu aleg un fotoliu adânc, din piele saturată. Mă încrustez în el până la umeri și mă las să plutesc pe valurile cu gust infect ale noului cotidian picat în labă. În situațiile dificile e recomandabil să faci pluta.

– O cupă de șampanie pentru domnul comi...

– Mucles, papacioaco!

O mâlcește rapid.

Ti lali lali lali lali lala face juna Irma pe dinții de cămilă ai pianului. Cling cling îi răspund andrelele negroteicii. Închid ochii. Mă revăd la *Paris Detective Agency,* în dimineața aceea de tot rahatul.

Acum cinci zile. Acum cinci sute de ani!

*

* *

Tocmai îi telefonam unei gagici șucare agățate de curând în palmaresul meu: Rosine. Ca în Musset. Dar în afară de asta era o veritabilă fată modernă, dezghețată și rea de muscă. Când am întâlnit-o, pilota o Yamamoto de 550 cmc. Mai exact, ea m-a întâlnit pe mine, fiindcă la un stop mi-a înfundat spatele rablei frumoasa amazoană. Atunci, pe moment, am reacționat ca orice automobilist.

– Auzi, măi, mototolule, când nu știi să mergi cu motocicleta, îți cumperi tricicletă.

Mototolul și-a scos casca prevăzută cu vizieră, gen Richard Inimă de Leu, și o niagară de plete aurii i-a căzut pe umeri. Era o mototoală. De altfel bluzonul de piele foarte strâns pe corp aducea în acest sens două argumente cât niște pepeni. Luând cunoștință de întregul ansamblu, am uitat de japița de mecanic auto care avea să se ghiftuiască de pe urma droaștei mele. Rosine posedă una dintre privirile alea de-ți plesnește o mie de kilowați în corcodușe. Și pe urmă, văzând-o de-a-ncălarelea pe bolidul ei, cu poponeața bine profilată în pantalonii de piele ca de delfin, îți simțeai glandele fripte la protap. Așa că accidentul a fost aranjat.

Am întrebat-o dacă îi rămăsese o rochie de la ultimul bal mascat unde fusese, fiindcă în caz afirmativ eram gata s-o invit la masă la *Maxim's,* în chiar seara aceea. M-a asigurat că se deghizează în marțian doar ca să înfunde tăblăria Juaguarilor pe ulițele Parisului și că, lăsând deoparte treaba asta, nu făcea mofturi să-și îmbrace trențele specifice sexului său. Așa că, bine, am tras o mică orgie vreme de o bună parte din noapte, și totul s-a terminat cu niște eroice aruncături până-n tavan, în luxosul apartament de trei camere pe care sărăntoaca asta îl posedă în strada Passy. Și ce mai dezbateri, dragul meu! Ce nu

știe fetița în materie de amor zace scris în bucoavnele tibetane; restul îl cunoaște pe dinafară (și pe dinăuntru).

De acord cu tine că o asemenea damicelă, atât de experimentată, nu simți nevoia s-o iei de nevastă, fiindcă îți dai prea bine seama că n-a dobândit frumoasa ei știință de carte din vechiturile lui Guy Descartes și că a trebuit să-i treacă printre umblători câțiva kilometri de cale ferată până să-și constituie un astfel de capital de experiență. Pentru o farfuză de calibrul ăsta tu nu reprezinți decât un episod pe parcursul traiectoriei. Dar ce vrei, sunt al naibii de pasionante schimburile de substanțe, energie și informație cu o lustragioaică de o asemenea anvergură, frumoasă de-ți vine să urli, pătimașă, nebună după profesionalism și care ghicește tot ce vrei, încearcă, reușește, mai vrea, se înfruptă iar și iar, oferă la discreție, ți-o dă, ți-o înșfacă, se ocupă, se consacră.

După trei zile și pe deasupra și trei nopți, nu mă mai duceam la culcare, iar catargul mi se ridicase către toate direcțiile vântului, pe când sectorul aprovizionare ajunsese cu rezervele la zero, din pricina forței cu care mă îmboldea forța împrejurărilor; pentru că oricât s-ar îndopa omul cu sosuri tartar și oricât s-ar ghiftui cu tot soiul de chestii piperate, îi trebuie și oleacă de răgaz, să-și refacă moștenitorii, că doar, ce mama dracului, nu suntem tauri! Mă temeam de clipa când mă va lua cu fedinguri pe la tranzistori, fiindcă deșucheata asta a mea nu era genul pe care s-o poți rindelui cu o proteză, nici vorbă, merita s-o vezi: toată fumegătoare, transpiratoare, aspiratoare, refulatoare desigur, dar mult mai puțin, incandescentă la extrem Rosine a mea. Lubrifiantă, edificantă, consumabilă, admirabilă; totuși destul de patetică, dacă tot veni vorba. Cu fofoloaca grandilocventă; sublimă prin găselnițele ei ingenioase, de te minunai cum de nu avuseseși și tu până acuma ideea să făcăluiești așa.

În nenorocita de dimineață, de care îți vorbesc, tocmai îi telefonam din somptuosul meu birou, recapitulând performanțele noastre de peste noapte și evocându-le pe cele din după-amiaza ce se apropia.

Când ușa zboară, oprindu-se taman în perete. Și apar patru tipi: niște hojmalăi dizgrațioși, cu impermeabile de culoarea masticului și părul tuns numărul zero, ca ofițerii de spahii. Chiar când îi ziceam cumetrei Rosine că, numai auzindu-i

glasul, îmi şi venise o încoţopenire monstruoasă şi că puteam să i-o aduc la cunoştinţă ciocănind cu problema în microfon. Moacele celor patru moftangii îmi aduceau aminte de ceva; îi văzusem, cu siguranţă, într-o împrejurare, dar unde? şi când? Ah, dacă i-ai fi văzut! Nişte monştri năpustiţi precum tot atâţia Terra-Novi din *Mon Frère Ivre*. Erau Cei Patru care au Speriat Mahalaua. Cu nişte feţe de contencios reclamând rezolvarea.

Spectacolul mă face marţ. Fără să se prindă de nimic, Rosine îmi explica precum că are parcă vitriol în piţilică. Îi răspund că să n-o lase să se stingă şi că pe curând scuză-mă e cineva la mine. În urma frumosului grup omogen venea Claudette, palidă, cu privirile atârnând ca două etriere prost reglate.

– Cine sunteţi? îi chestionez scurt, agăţându-mă de self-controlul meu.

– Ăia noii.

– Care ăia noii?

– Noii animatori ai agenţiei, replică acelaşi.

„Animatori". Cuvântul e graţios. Mă umflă râsul.

– Zău, chiar aşa?

– Cât se poate de chiar aşa.

Mi-a pus în faţă o foaie de hârtie, pe suprafaţa luxoasă a biroului. Antetul Ministerului de Interne îţi lua ochii în marginea de sus a documentului. Cât despre partea de jos a acestuia, ea era împestriţată de ştampile, de la albastru de brebenel la violet episcopal. Între cele două chestii se spunea că trebuie să evacuez mintenaş stabilimentul, luându-mi şi colaboratorii, şi că să ne punem toţi la dispoziţia Direcţiei. Am crezut că mă ia dracul. Atât de mult semăna povestea cu un coşmar, încât mi se părea că mă aud sforăind.

Am apăsat pe butonul de apel al Bătrânului. Nimic. Am acţionat ecranul video care ne punea în legătură, pe Achille şi pe mine. A rămas gol ca o bucată de sticlă ce era, cenuşiu ca flanela ta de corp, opac precum inteligenţa cui citeşte. Legătura cu Marea Prăvălie fusese întreruptă. Atunci am ridicat telefonul, dar linia plecase la pescuit. Iar în vreme ce eu procedam la cele de mai sus, cei patru îmi explorau biroul, ca pe un teritoriu proaspăt cucerit, cum ai lua tu în posesie o cameră de hotel şi o cercetezi înainte de a-ţi instala tabăra.

– E impermeabilul dumitale? m-a întrebat o gorilă.

– Da.

L-a împăturit grijuliu, cu dublura spre exterior, luând seama să nu-i șifoneze reverele, și mi l-a pus pe braț. Un altul a cules poza Féliciei așezată pe birou și mi-a vârât-o în buzunar. Ideea unui masacru mi se cocoța în minaret. Cum de m-am stăpânit să intru în grămadă și să plec la cules de premolari? N-o să știu niciodată.

Béru avea angină. Moș Pinaud fila o gagică de umpluse, în câteva zile, cartierul Champs-Élysées cu bumăști false de zece mangoți. Mathias își oferea un stagiu în Germania Federală pentru a studia dansul nupțial al veveriților sau poate ceva mai puțin important. Rămăsese la agenție doar biata Claudette, speriată, îndoindu-se, pentru prima oară, de mine. Tărtăcuța îmi vâjâia ca un reactor atomic. Îmi ziceam: „Dar ce-am făcut ca să mă pască o asemenea sancțiune?" Nu pricepeam. Degeaba mă sondam, nu găseam nimic în purtările mele trecute ori recente.

Cei patru cucuieți și-au înfundat mâinile în buzunare și s-au proptit care de perete, care de colțul biroului meu, care de tocul ușii. Așteptau să mă duc învârtindu-mă. M-am ridicat binișor. În anticameră, Claudette s-a pornit pe tânguieli.

– Pot să știu cum vă cheamă? le-am cerut hotentoților.

– Nu merită, că n-o să ne mai vezi, mi-a răspuns acela dintre ei care știa să vorbească.

Mă mâncau din cale afară degetele să-i repartizez o castană la acoperiș, doar ca să-i văd lampioanele pâlpâind.

– Îmi șoptește o viorea că munte cu munte se întâlnește, dar mite om cu om, am mormăit ca să pot ieși din scenă ceva mai puțin feștelit.

Am așteptat până Claudette și-a strâns flaconul de ojă, scrisorile de la admiratori, cutiile de Tampax și mantoul de leopard acrilic, cu guler de iepure famelic. În ascensor, nu-și mai revenea din smiorcăit.

– Dar ce s-a întâmplat, ce s-a întâmplat? a prins glas o dată ajunși în hol.

– O să vedem, i-am răspuns.

Îmi ardeau urechile de rușine. Fiindcă hodoroaga mea era la atelier pentru schimbarea uleiului, am luat un taxi. Mandriverul era un arab trist, care la Paris se simțea lipsit de soare. A pornit fără o vorbă. La acea oră a dimineții, circulația era încă posibilă. Claudette s-a oprit din plâns. La destinație, am sfătuit-o pe

cutezătoarea mea secretară să se ducă să mă aștepte la Café du Palais, unde o voi întâlni după întrevederea cu Bătrânul.

Pe semne că toți cei de la Casa Inimilor Sfărâmătoare erau la curent cu starea mea de dizgrație, fiindcă se întorceau după mine să mă privească. Atunci când i-am cerut brigadierului Poilala să mă anunțe, acesta a scos un oftat de rău augur și a ridicat cu regret receptorul.

– Se poate să-l informați pe domnul director că e aici comisarul San-Antonio, care îi cere o audiență?

Se încăpățâna să privească numai la suportul negru al telefonului. Se temea să nu-i vorbesc despre problemele mele. Meandrele carierei mele înlocuiseră cu o urticarie nedisimulată simpatia pe care omul mi-o dovedise totdeauna.

– Puteți urca.

Am folosit scara. Ușierul m-a introdus, ceea ce nu e un mod de exprimare potrivit, având în vedere că tipul e un poponist necruțător. Iar ceea ce a urmat, trebuie să-ți spun asta, n-am uitat nici după o mie de ani de la decesul meu. Intrând în bârlogul lui Achille, am înțeles de la prima ocheadă că Tăgârță nu mai încurca locul pe acolo. Fusese înlocuit de un alt director. Un blond solid cu mult mai tânăr, cu mutră impunătoare, cu privirea unui pește prins în urmă cu opt zile: Frank Morticol, un nenorocit de scormonitor în rahat, intrigant reputat, șobolan de ministere și sugător de miniștri. La curcănărie fusese numit „Domnișoara", deși era însurat cu fata unui fost ambasador. Se vârâse într-o grămadă de comploturi de curte și degaja mirosurile unor alcovuri celebre.

M-a privit, cu un aer glacial, intrând; cu un nu-știu-ce ostil, foarte rău, în întreagă persoana lui. Purta un Lapidus gri-perlă, cămașă din mătase sălbatică și o cravată albastru cu roșu, care îți scuipa în ochi. Fiindcă mă sticleam la el fără să pricep, mi-a aruncat:

– Bonjur, comisare. – Ochii lui fezandați aveau culoarea urinei. Pielea ca de mort îți întorcea mațele pe dos. – Pari surprins; nu știai că am fost numit director? Va să zică, în dimineața asta n-ai ascultat radio și nici n-ai citit ziarele?

Ca și cum tu ai putea face toate astea după ce ai răspăluit-o pe gagica Rosine vreme de șase ceasuri încheiate!

– Nu știam.

Nu mă poftea să iau loc. Dimpotrivă, se răsturnase pe spate, pentru a avea asupra mea o perspectivă ascendentă și a se afla într-o postură adecvată scaunului drag al dragului de Bătrânul.

– Vezi dumneata, comisare, publicitatea făcută anchetei dumitale cu privire la ultima afacere n-a fost apreciată. Ambasada sovietică a protestat energic și a reclamat niște sancțiuni pe care guvernul a fost silit să le aplice. Ca urmare a lor, predecesorul meu a devenit... predecesorul meu, iar dumneata ai fost mutat, împreună cu echipa dumitale, la comisariatul din *Ploumanac'h Vermoh,* în departamentul *Côtes d'Amor.* Ești invitat să-ți preiei noua funcție în douăzeci și patru de ore.

Scurtă pauză.

– Îți urez succes.

Am rămas nemișcat, împietrit. Nemernicul de Morticol spera o izbucnire din parte-mi.

– Nu ai nimic împotriva Bretaniei, nădăjduiesc? Fiindcă în acest caz ar fi, evident, de dorit să demisionezi.

Mă îndemna cu vorba, și din pricina grabei lui am rămas. Nu aștepta decât asta: demisia mea. Eram exact genul de nene pe care îl ura din instinct. Cei asemeni mie îl împiedicau să doarmă. Nu trebuia să-i ofer o astfel de fericire. Am găsit puterea să-i trântesc un zâmbet larg, deschis și masiv.

– Ador Bretania, domnule director, și nici o altă numire nu mi-ar fi putut fi mai agreabilă.

Surâsul i-a dispărut. Am ieșit fără să-l salut, fluierând cât mă țineau plămânii vechiul și dragul refren al bunului Tino: „O, ce frumoasă-i a mea Bretagne".

*
* *

– Faceți-mi plăcerea să acceptați un deget de porto, domnule nou comisar, face maica Lapieleagoală, venind cu o tavă; e bătrân de patruzeci de ani.

Îi privesc vitrina obosită. În fond, e înduioșătoare bătrâna mârțoagă. Îi poți urmări, pe trăsăturile prost cârpite, întreaga valoroasă carieră. Treizeci de ani de suscrăceală pe ici pe colo: la Paris, desigur, în stabilimentele cu muncă grea, la câte o sută de clienți pe zi, pe urmă un oarecare domn Léon dispus ca, o

dată cu vârsta retragerii, s-o instaleze în locanta lui, în ținutul Armorului natal. Nu mai face ronduri de noapte decât cu anumiți clienți de vază, cărora le rezervă extazuri rarisime: acadeaua cu ceai de Ceylon, blana de oaie electrică – totul ca o favoare cu totul deosebită, bună de însemnat cu o piatră albă. Își dirijează cele trei salteluțe cu o bunătate prefăcută, matern și energic: o mână de fier într-un slip de catifea. Perioada din prag de pensie... Peste cinci ani, zece cel mult, o vei vedea într-o vilișoară, cu un motan castrat, un mormânt de îngrijit și ceaiul de Ceylon pe care, în loc să-l scuipe, îl va bea în compania altor câteva văduve. Asta-i viața, ce mai!

– Cu dragă inimă, scumpă doamnă.

Mulțumită, umple două pahare cu un lichid de culoarea ambrei.

– Pentru cariera dumneavoastră, domnule comisar!

Mersi pentru formulare! Cariera mea e pe brânci. Și nu doar oleacă. Peste nu multă vreme, va fi ca odiseea *Titanicului.*

– Acest porto e sublim, declar cu sinceritate.

– Nu vă spuneam eu?

Din ce în ce mai radioasă, îmi arată, cu o circulară mișcare de bărbie, spre cele trei pensionare.

– Chiar nu vă tentează deloc micile mele drăgălașe?

În loc de răspuns, izbucnesc în râs. Știi de ce? Tocmai mi-am amintit că nu m-am dus s-o recuperez pe Claudette, în dimineața aceea, de la Cafeneaua Palatului. În uluiala mea, am uitat-o cu desăvârșire. Și te pomenești că zace încă în fața unei cafele cu frișcă?

– Tentația e o chestie, datoria o alta, mă eschivez; va trebui să plec. Mersi pentru Porto, doamnă Lapieleagoală!

Cele trei demoazele se ridică, precum la școală atunci când domnul inspector vine pe nepusă masă să bage lumea în sperieți.

Plouă din ce în ce mai vârtos.

Hotărât lucru, Bretagne e frumoasă dar tristă. Când ajung la comisariat, Le Guennec, înțepat, îmi amintește că am întâlnire, pe strada Marele Calvar, cu maestrul Goménolé, portărelul, pentru a scoate afară o familie de portughezi care nu și-a plătit chiria.

CAP TREI

Niște curcani ca niște curci plouate

Maestrul Goménolé este un omuleț sadic, cu mustăți de focă, chelie palidă, nas ascuțit, ochi urduroși, bărbie plină de coșuri și tot așa. Parlamentează cu proprietarul apartamentului, un domn înstărit sub toate aspectele și ticălos până în vârful degetelor. Susnumitul, după ce îmi efuzionează mâna, îmi mărturisește cu o splendidă nerușinare că e fericit să aibă un pretext pentru a-i expulza pe portughezi, având în vedere că vrea să-și fățuiască imobilul, clasificat drept monument de artă, și să confecționeze din el o reședință particulară.

Ne cățărăm până la ultimul apartament ocupat, celelalte fiind eliberate prin viclenie și mârșăvie.

Portugheza are trei mucoși agățați de poale, un al patrulea în mațe și alți doisprezece, pe lista de așteptate, în biluțele lui Vasco da Gama. E genul obez-păros, cu labele pline de varice. Plânge, cere amânări, povestește restul în limba ei maternă, în vreme ce micuții săi famelici scot țipete aidoma celor de goelanzi atunci când bucătarul de pe marele pachebot termină de spălat vasele.

Maestrul Goménolé, citește, cuprins de greață, o hotărâre judecătorească precum că trebuie să spele putina fiindcă datorează două mii o sută douăzeci și patru de franci și șaizeci

de centime. Nefericita invocă pe maică-sa, țara ei, pe rătăcitul de Salazar, portoul, sardelele, mizeria. Ceilalți gustă toate astea, lingându-se pe buze. Între timp, eu îmi scot carnetul de cecuri, întocmesc pe numele portughezei un cec în valoare de două mii o sută douăzeci și patru de franci și șaizeci de centime, scriu pe verso: *a se plăti la ordinul maestrului Goménolé* și-i poruncesc grasei să-l semneze, ceea ce ea și. Apoi depun cecul pe servieta, ponosită ca o limbă de vacă, a portărelului.

– Iată, bunule al meu maestru, și acum o s-o lăsăm pe această demnă persoană să-și potolească țâncii.

Goménolé se face roșu ca un morman de spanac.

– Dar, comisare, ce te-a apucat?

– Ador Portugalia! mă eschivez eu. Am onoarea, domnilor!

Îi abandonez pe cioflingari. Vor da fuga prin tot ținutul, strigând că sunt într-o ureche, și e adevărat că, uneori, n-am toate mințile acasă. Dar viața n-ar mai avea nici un haz dacă n-ai presăra-o cu puțină nebunie.

Îmi simt inima nițeluș mai ușoară.

Cu atât mai mult cu cât ploaia a încetat, și micul orășel Ploumanac'h Vermoh nu arată deloc rău, la urma urmelor, cu granitul lui, cu ardezia, monumentele gotice, piața plină de flori, gara proaspăt zugrăvită, chioșcul de muzică și portul lui duhnind a pește.

De data asta, Béru, care m-a urmat în exil, a ajuns la comisariat. Vorbește încă răgușit, ca urmare a recentei angine și, grijuliu să aplice terapeutica de maximă eficiență, și-a înfășurat în jurul gâtului o șosetă, fixând-o cu un ac (evident) de siguranță.

– Sunt mulțumit, îmi zice, Berthe tocmai și-a găsit de lucru, se plictisea prea mult în orășelul ăsta de rahat, înțelegi?

– Și ce va face? mă interesez politicos.

– Și-a reluat vechea meserie de pe vremea când mi ți-am cunoscut-o: chelneriță. Va lucra la Cafeneaua Marinei, taman aproape de noi. Grozav, nu?

– Minunat, grasule. Și Marie-Marie?

– Ea s-a înscris la facultatea din Quimper, o să-i cumpăr o motoretă, și când are să fie vreme rea o să ia autobuzul. Dar doamna mama ta o duce bine? Îi place în noua casă?

– O, ei îi e de ajuns că se află lângă mine, indiferent că suntem în Bretagne sau în Țara de Foc, știi. Deocamdată se instalează.

Grasul încuviințează cu o înclinare a capului.

– Și pe urmă aici e plin de hortensii, murmură străduindu-se să fie optimist.

Un moment de tăcere.

– Nu vii să halim câteva stridii? sugerează fidelul meu.

– Nu, nu simt nevoia.

Îmi pune o mână pe umăr.

– O să ne ia dracu de plictiseală, nu, tipule?

– A și început, convin eu.

– Măcar să fi venit și încurcă-lume ăla de Pinuche cu noi, în loc să profite ca să iasă la pensie.

– Am fi fost trei în loc de doi să batem din buze.

– Dacă am lăsa-o baltă, băiete? Și am înființa o altă agenție? Una adevărată de data asta? Numai a noastră?

Îi zâmbesc.

– Într-adevăr, ne-am putea gândi la asta, grasule. Dar nu e nici o grabă; să așteptăm timpuri mai bune.

Lăsăm să treacă mai multe secunde. Timpul pe care îl abandonezi, pe care refuzi să-l folosești, e ca un dar făcut destinului tău atât de grăbit.

– Ai avut vreo știre de la Bătrânul?

– Nici una. Am încercat să-i telefonez acasă, mi s-a răspuns că e plecat într-o călătorie. Fără îndoială că s-a dus undeva, la capătul lumii, să-și înece amarul.

– Să nu ne plângem, murmură Alexandre-Benoît, e mult mai trist pentru el decât pentru noi care suntem tineri.

La care (sau la carele, dacă preferi) telezbanțul (pardon – telefonul; unele cuvinte argotice nu ți le permiți în Bretagne) sună. Bururier ridică receptorul.

– Aici comisariatul. Ascult.

Și aruncat găina pe ceafă. Garnitura de piele i-a imprimat pe țeastă o coroană de baron. Talpa șosetei care îi slujește drept fular îi iese în chip bizar prin deschizătura cămășii. Va rămâne totdeauna singular acest artist, indiferent unde se află sau ce i se

întâmplă. Fruntea i se încrețește de efortul de a pricepe. Mormăie:

– A, mda. Ce numești dumneata porno? Sunt făcălețe? Poftim? A, mda... Bun, venim să vedem, ai grijă să nu plece. Strada Jean-Bart? Numărul 69... Păi cu un număr ca ăsta, cucoană dragă, trebuia să te aștepți...

Închide.

– Hai să ne râdem nițel, îmi zice, o babă care suferă de vedenii zbiară după ajutor pe bază că un amărât scârbavnic îi propune la domiciliu niște chestii porno. – Îmi rade o carabă peste spinare: Vezi că provincia are și părțile ei bune?

*

* *

E o vilă din granit, ca toate casele din cătunul ăsta nenorocit. Pe poartă poți citi o placă emailată, împodobită la un colț cu un buchet de pansele și pe care scrie: *„Domnișoara Lamadoué, profesoară de clavecin"*.

Sunăm.

Domnișoara vine să ne deschidă. E o persoană care bate în cincizeci, mai curând grăsuță, îmbrăcată de Dames de France din anii '20. Roșie de indignare și tremurând din temelii până la pieptenele care îi menține cocul.

– Mulțumesc, mulțumesc că ați venit atât de repede, domnilor, șoptește; individul e tot aici.

Ne arată spre un salon micuț, cu mobilier breton, îți dai seama: vârtelniță-lustră, vârtelniță-tavă, vârtelniță-vârtelniță, toate în culori armoricane. Un tip îmbrăcat într-un impermeabil prea lung și purtând o pălărie prea largă stă cu spatele la noi. Pe masa din fața lui este etalat un morman de materiale: reviste ticsite de măciuchițe, vibratoare pentru văduve în suferință, ștromeleacuri de plastic (protezează-ne, Doamne, asta-i curată asigurare pe față).

– Poliția! tună Enormul.

Și iată-l pe Pinaud că se întoarce plin de trac, plin de încetineală, plin de griji, cu frumosul lui aer autumnal, dezolarea lui

congenitală, ochii lui apoși, mustața lui năpârlită și roșcovană, nasul lui deșelat, smocurile lui de păr sur. Și cu toate că e iremediabil dărâmat, privirea i se rotunjește de surprindere. Cu toate că e stins ca un vulcan auvergnat, se luminează de mulțumire. Cu toate că se macerează dintotdeauna în moleșeli encefalice, se repede la noi precum pilitura de fier în cele două brațe ale unui magnet.

– Voi! O, voi sunteți! A, voi doi! A, noi trei!

Apoi plânge... Cu hohote mugitoare. Și îi auzim rumoarea emoției în pieptul găunos, născător de emfizem.

Ne îmbrățișăm.

Ne strângem.

Ne constrângem.

Ne explicăm.

Dornic să-și amelioreze pensia, Tăgârțuche a acceptat un post de reprezentant al sexeriilor în contul unei mari case daneze exportatoare de scârboșenii de toate soiurile, din care Pinaud (numit și Puțică, să nu uităm nici o clipă asta) deține un prea frumos eșantion. Ar fi dorit ca întreprinderea să-i rezerve sectorul Pigalle, dar vai, nu rămăseseră disponibile decât Côtes d'Armor. Căzătură se plânge. Cu excepția unui preot, nimeni n-a răspuns ofertei lui de bătrâna globe-trotter. E respins, sunt asmuțiți câinii pe dânsul, primește amenințări cu poliția. Un castelan de la țară a mers până acolo încât și-a luat pușca din cui. În sfârșit, a dat peste noi, Domnul fie lăudat.

Domnișoara Lamadoué, clavecinista jignită, nu-și mai revine după îmbrățișările noastre. Poliția în brațe cu viciul! În plină Bretanie, la dracu! Așa că și-a scos șiragul de mătănii de luptă, s-a aruncat la grămadă pe o perniță de rugăciune și iat-o pe cale să ne tatălnostrizeze din toate puterile.

Revenindu-și din emoția regăsirii, Bérurier se apropie de muziciana căzută în transă.

– Auzi, coceanul meu, murmură, nu cumva ai câtuși de cât nițeluș de ceva ca să stropim evenimentul alături de acest scump și vechi camarad? Pe bună dreptate te rogi; într-adevăr, numai bunul Dumnezeu te-a îndemnat să anunți comisariatul. Hai, dă-mi mătăniile, să-ți țin locul câtă vreme dumneata te duci să scoți la iveală sticloanța aia. Ești gata? Bingo, am început!

Și, cu frumosul lui glas hodorogit de angină, omul cu șoseta în jurul gâtului intonează:

„Babacul nostru carele te strofoci pentru noi, carulat fie buletinul tău de identitate..."

Pierdută, nemaiștiind în fața cărui sfânt sau pe ce piept să se declare învinsă, profesoara se duce și scoate din bufetul ei arhibreton o carafă plină cu un lichid smărăldiu, în mijlocul căruia macerează o crenguță de verbină. În fond, ca să-i cunoști bine pe oameni, se cuvine să mergi la ei acasă și să nu te văicărești că ai necazuri. De pildă miss Lamadoué: mironosiță la prima vedere, fecioară pentru eternitate – dar după ce a ras trei păhărele de verbină, face precum ciuperca de stejar, se catifelează*. Alcoolul îi dă culoare – și pe urmă noi creăm o ambianță atât de cordială!

Și fiindcă verbina asprește mucoasele, domnișoara ne dezvăluie că are în pivniță muscadet. Béru o însoțește. Auzim gângureli și mieunături. Cei doi se întorc, îngreunați cu sticloanțe interesante, cocul clavecinistei s-a răsucit ca un tirbușon (asta din cauza sticlelor).

Îi explic lui Pinuche că suntem pe cale să ne deghizăm dizgrația în vacanță Béru și cu mine. Facem o escapadă golănească. Vom umple cu rahat acest ținut pașnic. După trecerea noastră, oamenii din Ploumanac'h Vermoh vor afla ce este aceea o deliradă.

Puțică e fermecat. Cât ai zice pește a și luat achiul. Muscadetul a fost dintotdeauna slăbiciunea cea mare a lui moș Tăgârță. Așa că n-a mai numărat paharele. Iar domnișoara Lamadoué dă fuga la clavecin ca să interpreteze „Pielea de pe ouă", căreia Béru îi fredonează melodia. Întâlnirea noastră se transformă într-o mare surprise-party. César Pinaud își laudă frumusețea de marfă și ne cere să-i răsfoim revistele cu scârboșenii, unde se văd damicele scandinave burdușindu-și de din dosul, fără nici un apetit. Sau cucoane posomorâte dând pe gât paraipane de vikingi cu mutre de contabili. Dar totul e lipsit de vlagă, în ciuda pozelor savante, a sexelor enorme sau căscate. Eu unul găsesc că se ajunge la ceva clinic. Un adevărat

* Mă pricep la chestiile astea, nu? (n.a.) – Joc de cuvinte: ciuperca de stejar (iasca) se cheamă în franceză *amadou* (n.t.)

remediu împotriva încoțopenitului. Tristețea infinită a tăvălelii la comandă, a păsăricilor de export.

Pentru a-i face plăcere, îl asigurăm că literatura lui ilustrată e de-a dreptul irezistibilă. Atunci el ne arată toate noutățile în materie de vibratoare. Alimentate de la priză sau baterii de mare capacitate. Orgasm garantat. Unisex. Doamne și domni. Îi spune domnișoarei Lamadoué că este exact articolul potrivit pentru dânsa care a rămas fată. Făcăleţul, în cazul ei de ofilire, e un articol prea masiv – un berbece brutal, destinat doamnelor care l-au simțit la lucru și care cunosc viața. N-o sfătuiește să se oprească la așa ceva. Chiar dacă apelează la vaselină, riscă să nu-i nimerească folosirea adecvată și, la figurat, să-l ia în dos. Nu, ceea ce este superindicat, fără putință de greșeală, pentru Annik (așa se prenumește gazda), e vibratorul cu vârf rotitor. Dă-mi mâna, te rog, vei înțelege mai bine... Da, clavecinista s-a prins. L-a transpus din palmă în păsărică. La naiba, nici nu e greu – îți dai seama că principiul e pe înțelesul tuturor. Și cât costă acest amant de buzunar? O sută douăzeci de franci? Iisuse! De cei noi? Păi asta-i nebunie de miliardară! Suntem în Bretagne, nu în California. Pinuche insistă cu obstinația-i obișnuită. Dacă domnișoara vrea să-și dea osteneala să socotească, micuța scumpă, să zicem la o medie de douăzeci de servicii pe lună, asta reduce, la nivelul unui an, fiecare serviciu la zero franci cincizeci. Și pe urmă nu-ți mai rămâne decât să împrospătezi bateriile – vă dați seama ce repede se amortizează? A ajuns la o vârstă când arătătorul și încheietura mâinii obosesc repede. Or, surmenajul muscular dă naștere la reumatism. Și e bun oare pentru clavecin reumatismul? Hm?

De fapt însăși meseria ei se află în pericol. Și nimeni nu are dreptul să-și batjocorească meseria: profesia e ceva sfânt. Îndeplinind-o, te pui în slujba lui Dumnezeu, cum s-ar zice. Mai cu seamă când ești clavecinistă. Dați-mi încă o dată mâna... Simțiți frișonul acesta? Acest ușor vibratto? Dacă vreți să știți, există mame de familie care se convertesc la acest obiect. Unele care s-au săturat să se mai lase încălecate de indivizi care miros a prăștină și care le înșurubează pe jumătate sforăind. În curând, prețul pentru vibratorul cu vârf rotitor va fi rambursat de

securitatea socială și vei putea fi aprovizionată gratuit cu baterii, prezice Pinuche. Se spun vrute și nevrute despre danezi, dar să știți că ăștia nu sunt deloc proști pe cât se crede. De multă vreme au înțeles confortul sexului.

Bătrâna domnișoară ezită. Mângâie aparatul. Visează.

Béru vine în ajutorul camaradului său.

– Dacă aș fi în locul tău, Pinuchet, aș lăsa-o pe Annik să-l probeze. Drăgălașa de ea, înainte de a se angaja ferm, trebuie să cunoască bine împrejurimile, să știe la ce se poate aștepta ca senzații. Ia dă încoace ciocanul ăla de lipit, băiete! Hai, micuțo, i se adresează apoi profesoarei, o să-ți dau ultimele sfaturi, ca să nu pățești vreun bucluc. Am experimentat deja mașinării de acest tip pe niște iepe mai dihai decât matale. Sper că ai încredere în mine, doar sunt de la poliție, nu?

Argumentul își face efectul.

Păstorul își conduce mielușica.

Totul e perfect în cea mai bună dintre lumi. Acum simt că o să râdem pe rupte la Ploumanc'h Vermoh. Îi dau lui moș Fleșcăială adresa noastră de acasă și mă abat pe la comisariat.

Ofițerul de poliție Le Guennec se învârtește în urs ca un de colo-colo în cușcă sau în de colo-colo ca o cușcă în urs sau și altminteri, dacă ai darul inversiunilor, tu, care ești de pe acum invertit.

– Iute, iute, iute, îmi.aruncă el, subprefectul vă vrea, a sunat până acum de două ori.

Strâmb din nas. Existența e totdeauna o tavă de tartine cu rahat. Abia ai terminat să înfuleci una, că ți se și servește o alta. Subprefectul! Mi-l închipui de pe acum pe nătărăul ăla. Un micuț bese-n cizme arogant, care se crede președintele Republicii. Din fericire, nu am mult de mers, deoarece subprefectura se află la trei sute de metri de comisariat. Avantajul orașelor mici e câștigul de timp pe parcursul deplasărilor. Totul e grupat și, cu excepția cimitirului, se află în inima aglomerării.

Renunț la mașină și pornesc pe picioare. Un pic de mers pe jos îmi va decongestiona foalele.

Un funcționar în jiletcă și purtând guler de celuloid, parcă un portret al lui Pierre Larquey din *Messieurs les Ronds de Cuir*, mă primește cu grăbire. Cărare pe mijlocul capului, glas de eunuc. Are pe revere pete de cerneală albastră și merge atât de des la biserică, încât pantalonii îi rămân îngenunchiați chiar și când tipul care se află înăuntrul lor stă drept.

Nu trebuie să mă prezint: el mă și știe. Aici zidurile au ochi. Provincia e poroasă, funcționează prin capilaritate. Nu e cazul să spui nimic, nici măcar să te clintești din loc – și imediat se știe despre tine totul. Oamenii pe care îi găsești aici te cunosc mai bine decât cei pe care i-ai părăsit.

Scribălăul mă poartă pe o scară de piatră, care miroase a salpetru și a hârtie îngălbenită. La primul etaj, un tablou mare și admirabil, întunecat ca un sex-party de senegalezi, reprezintă o formidabilă bătălie navală între francezi și englezi – tăntălăii ăia –, pe care flota franceză o va câștiga în maniera în care numai ea știe să-și scoată la iveală pușcoacele împotriva barcazelor britanice. E semnat pe o plăcuță de aramă „Xavier Moudu". Curată capodoperă, pe care tare ți-ar plăcea s-o vopsești în roșu, cu pistolul, pentru a o înviora puțin. La stânga și la dreapta pânzei, două uși duble, capitonate, cu clanțe de aramă groase ca plăseaua mea.

Șobolanul mâncat de molii deschide un batant. Bate la dublura dinăuntru a ușii. Își vâră mutra, printr-o crăpătură pe unde tu n-ai putea strecura nici măcar cartea de vizită a unui calcan scos sub un rulou-compresor, și mă anunță.

Apoi se dă la o parte.

Apoi eu avansez.

Apoi deschid larg ușa.

Apoi intru stăpânindu-mi emoția, fiindcă aceste uși duble și capitonate mi le evocă pe acelea ale Bătrânului, de la Marea Prăvălie.

Și apoi nu știu, nu mai știu.

Văd un birou mare și trist. Lambriuri, ciubucării aurite, covoare destrămate, lustre, ferestre mari, Louis XIV.

Iar în spatele biroului, în bust, în carne și oase, Bătrânul.

Rămân, riguros, în atitudinea boarfei de madam Loth preschimbate în bulgăre de sare. Fostul director se ridică.

– Dumneata ești noul comisar, și eu sunt noul subprefect, tună el. Încântat să fac cunoștință.

Vine spre mine, își deschide brațele.

Ne îmbrățișăm.

Miroase frumos, a Paris.

*

* *

Stăm față în față, de o parte și de alta a marelui birou sinistru (sau ministru, nu mai știu exact). Facem amândoi haz de necaz. Ne dăm la iveală. Eu îi povestesc despre instalarea mea la Ploumanac'h Vermoh și despre cea a grasului. Despre moș Pinuche prins în flagrant delict de răspândire a materialelor obscene. El râde, râde la toate astea. Niciodată nu l-am văzut într-o formă atât de bună. Hotărât lucru, dizgrația îi face bine. Un bărbat cu prestigiul lui, vanitos ca un păduche tricolor, aruncat într-o subprefectură de pe Côtes d'Armor după ce fusese unul dintre personajele cele mai puternice din Franța, ar fi avut toate motivele să halească *Valium* cu pumnul. Ei bine, după cum vezi – nu. Râde de se strică la gluma asta bună. O declară de tot hazul.

– Cum de ați putut accepta acest post nevoiaș, domnule director? mă mir.

El își mângâie cu palma craniul sclipitor.

– Fără îndoială, din curiozitate. Și ca să nu le dau satisfacția de a mă vedea demisionând. Și dumneata tot de asta, pun pariu.

Și câștigă.

– Dar de ce ne-au masacrat astfel onorabilele cariere?

Zâmbește:

– Haide, micuțul meu Sana (e o premieră: niciodată nu mă numise astfel), bănuiesc că nu aștepți recunoștință din partea administrației? Administrația e un concasor. Zdrobește, zdrobește, fără să-i pese de calitatea produselor. În realitate, administrația nu administrează, micuțule, face pateuri.

– Totuși nu ne-am expus riscului unor asemenea sancțiuni, domnule director.

– Spune-mi: domnule subprefect, mă corectează continuând să zâmbească. Totdeauna te supui riscului răzbunării din partea celor care te urăsc. Cu cât urci mai sus, cu atât eşti mai invidiat. Cu cât eşti mai invidiat, cu atât ai mai mulţi duşmani care lucrează ca să te piardă şi într-o bună zi obţin satisfacţie. Cei ce s-au unit ca să ne demoleze au câştigat, de acum înainte ne vor da pace. Spune-ţi că acum noi nu mai avem duşmani, Sana. În vreme ce ei au!

Aici zâmbetul lui s-a volatilizat. Privirea îi devine violentă ca năvala unui cal. Citesc nişte preziceri pe faţa lui. Părerea mea e că Moşul nu şi-a spus ultimul cuvânt. Şi că în anumite anticamere se lucrează în favoarea lui. Se scotoceşte prin scârboşenii, se acumulează chestii nu prea catolice, se descaltă călcâie ale lui Achile (ce se potriveşte!). Nu e deloc pasiv veneratul meu Big Boss. Zâmbetul prea fericit îi vine de la fierea care se agită într-însul. Pregăteşte terenul ca să-şi ia revanşa. Mocneşte în ura tradiţională. Are motive de detestare – e ceva bun, ceva generos; supravoltează, dopează, conferă energii nebănuite.

Da, da, duşmanii noştri va trebui să se ţină bine. Şi chiar dacă se ţin rău, bumerangul oricum face cale întoarsă. I-am dat drumul, păzea la petele de pe conştiinţă!

Tataia visează la revanşă, continuând să-şi mângâie calvitia strălucitoare.

– A, da, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă şi discursurile de revoltă care mi se ţin în legătură cu dumneata, Antoine (o nouă mare premieră la Ciufulici: *first time* când mă serveşte cu Antoine); dovedeşti nişte maniere ce scandalizează această onorabilă provincie. Eliberezi golanii, achiţi cu lovelele dumitale locuinţele neplătite de către muncitorii emigranţi, te instalezi ca la dumneata în casele de toleranţă din ţinut – autohtonii nu-şi mai revin. Telefonul mi s-a închis. Sunt întrebat de unde debarcă acest comisar cu maniere lipsite de bun simţ.

– Ei bine, ştiţi ce să le răspundeţi, nu? obiectez eu.

Face o strâmbătură care aproape că seamănă cu un sărut.

– Ascultă, Sana, oare nu-mi complici îndatoririle?

– Cu siguranţă că nu, patroane. Acum, când îmi cunosc subprefectul, mă voi da pe brazdă, promit.

Încuviințează, fermecat de supunerea mea. Apoi se ridică pentru a mă conduce până la scară; auzi? *Până la scară,* el, care în zilele bune abia dacă păşea până la colțul mesei de scris.

– Vrei să-ți spun ceva, micuțule? Chestiile ca asta care ni s-a întâmplat nouă ajung să te trezească. Te smulg din moleșeala rutinei. Mă simt întinerind. Dumneata nu? Ce-i drept, la dumneata nici nu-i nevoie.

Nu, la mine nu-i nevoie. Nimic altceva decât întinerirea nu te face să te simți mai bătrân.

*
* *

Conflictul se dezlănțuie când ajung în colțul Pieței Mari.

Adică totul era pașnic, mohorât, ațipit. Totul stagna într-o amorțeală armoricană de cea mai solidă factură. Dincolo de oraș, grozama înflorea în ladă. Pietrele desfăcute ale pavajului luceau încă de pe urma ploii proaspete. O bătrână purtându-și boneta pe deasupra bigudiurilor trecea pe lângă ziduri târând o sacoșă, din pânză cerată, plină cu legume. Viața își vedea de ale ei.

Și mai apoi, pe nepusă masă, chilomanul. Un scaun face zob vitrina de la Cafeneaua Marinei și se dă de-a berbeleacul până la o bancă de piatră pe care începe s-o curteze. Perdelele în carouri ale bistroului își iau zborul din stabiliment și plutesc în vântul de larg precum fustele reginei Angliei atunci când aceasta trece pe pasarela iahtului său pentru a se duce să le arate mocofanilor din Ominium în ce măsură este dânsa frumoasă și regală absolut pe peste tot. Dar nu numai perdelele scapă din Cafeneaua Marinei. Niște țipete fac la fel. Ba chiar, fără exagerare, un adevărat talmeș-balmeș. Se aud urlete ca: „Nu, opriți-vă!", „Despărțiți-i, ce mama dracului!" și alte recomandări mergând în același sens, dar cu variații.

Munca mea constând în a face să fie respectată legea, și o încăierare constând în încălcarea celei din urmă, decid să le opun pe una alteia și mă reped la fața locului.

Ai văzut destule uesternuri, prostiile alea fără pereche, ca să-ți dai seama că o chelfăneală are ceva comun cu incendiul sau rujeola – adică viteza de propagare. Doi haidamaci se păruiesc cu nădejde în cârciumă, răsturnând tot ce e răsturnabil, spărgând ce e casabil, maltratând sfântul nume al lui Dumnezeu. Iar alții, cuprinși de frenezie, încep să-și rupă gura, într-o deplină reciprocitate, sub pretextul că-i despart. Arteziene de sânge și grindini de dinți izbucnesc ici și colo. Zgomotul înfundat al pumnilor constituie un sălbatic răpăit de tam-tam. Cățărată pe tejghea, Berthe Bérurier îi exaltă pe combatanți. Fusta smulsă nu'i se mai ține în talie decât într-o agrafă. E împodobită cu un elegant portjartier oranj cu floricele albastre brodate, cu un slip de culoarea languroasă a brebenocului, cu ciorapi negri și cu vânătăi bătând în verde. Splendidele ei plete răvășite îi alcătuiesc în jurul bostanului smocuri parcă scăpate dintr-o canapea.

Boncăluiește către un tip care a dispărut sub mulțimea pumnilor încasați:

– Hai, omoară-l! Smulge-i boașele gunoiului ăsta.

Dar interpelatul nu se duce nicăieri, nu emasculează pe nimeni, și gunoiul păstrează întreaga inițiativă.

În vremea asta, niște gardieni publici vin dinspre comisariat în trap grăbit. Își scuipă plămânii fluierând ca să-și semnaleze prezența și șutează în grămadă până ce încăierarea ia sfârșit. Grijuliu să-mi asum funcțiunile, le cer oamenilor mei să-i care pe protagoniști la Casa târtițelor sfărâmate, pentru verificarea identității. În timp ce aceștia îmi dau ascultare (ceea ce este cel mai nimerit fel, pentru un gardian public, de a se supune unui superior), îi întind mâna Berthei, pentru a o ajuta să se coboare.

I-a ieșit sufletul de tot sărmănica.

Patronul locului, un soi de bătrân aventurier debarcat, cu părul albit de vânturile largului și fața aidoma unei pipe de lut ars, se duce să-și potolească jumătatea în pivnița unde aceasta s-a refugiat în zorii luptei.

– Scumpă prietenă, mă adresez Bérurierei, ce s-a întâmplat aici?

Sufletelul își aerisește bureții înainte de a se pune pe turuit. Orice explicație necesită oxigen; conștientă că a ei va fi lungă, Balena se aprovizionează din belșug.

– O infamie! îmi aruncă pe post de preambul.

Și-și deșartă tot sacul. Tocmai aducea încă un rând de calvados la o masă de marinari-pescari. Bun, foarte bine. „Mă urmărești, comisare? Șeful marinarilor, un anume Katkarre, patron al șalupei *La Môme Crevette,* din simplă curiozitate, ca perfect gentelmant care cunoaște uzanțele, mi-a băgat mâna sub fustă în timp ce îl serveam. Și nu apucă el să ajungă până la capăt, că de la masa vecină un fel de neam-prost îi strigă: «Ei, prietene, nu-i despacheta prostovolul, nu crezi că și-așa pute destul a pește pe-aici?» Textual, dragul meu. Pe loc comandantul Katkarre i-o trântește: «Încearcă să nu fii grobian cu sexul frumos!» La care individul ăla îngrozitor riposteză: «A, tu numești chestia asta sexul frumos, prietene? Ei bine, se vede că n-ai mai ieșit din Terra Nova.» Textual, dragă Santantonio. Trebuie să înțelegi că un ofițer de marină pescărească, apostrofat astfel în fața oamenilor lui, nu putea să lase lucrurile așa. Sunt niște domni oamenii ăștia ai mării. Imediat mi-am dat seama de asta, numai după felul neglijent cum mi-a strecurat trei degete în fofează. Un amănunt pe care o tânără femeie îl apreciază la justa lui valoare. Ofițerul meu își scoate mâna din, se ridică și se apleacă peste masa calicului despre care îți vorbesc. «Începi să mă calci pe bombeuri» îi zice. «Bag de seamă că de data asta ai pescuit o caracudă fără să ai nevoie de capișon!» rânjește odiosul de mojic. Textual, îți jur. Comandantul pescar îi adresează un pumn peste moacă. Insul eschivează, răstoarnă masa și trage un cap în fleanca bunului meu cavaler. Așa că a început mardeala. Și, ca să vezi ce nedreaptă e soarta: până la urmă bietul comandant atât de gentelmant a luat-o peste bot."

– Cauzele drepte se impun cel mai greu, răspund eu. Mă tem, scumpă Berthe, ca sex-appel-ul dumitale să nu scoată din fire pașnica populație a ținutului. Nu uita nici o clipă că ești soția unui ofițer de poliție, că lucrul ăsta deja se știe și că reputația soțului dumitale e tributară celei a dumitale însăți.

După această frază frumoasă, declamată cu răceală, mă car la comisariat. Béru s-a întors și el aici, cu prohabul încă descheiat după vizita la clavecinistă. Tocmai își ține dosul

mâinii drepte sub robinetul de apă rece, date fiind cele câteva echimoze ce-i împodobesc degetele. Într-un colț, adversarul patronului pescar s-a prăbușit cu maxilarul aidoma sertarului unei comode după trecerea pe acolo a borfașilor. Nasul îi sângerează, și bluzonul i s-a învârtit de un plastron de toată frumusețea.

– A fost recalcitrant? mă informez.

– E un nene de-ăia care trebuie calmați, fiindcă-și închipuie că totul le e permis, mă asigură Béru ștergându-și mâna cu poala propriei cămăși. Domnul a vrut să mă ia pe departe, precum că nu el a început halimaiul.

Alexandru-Benoît îl mișcă cu vârful piciorului, cum întorci o pisică strivită de mașină ca să te asiguri că a murit:

– Acum l-am luat eu ceva mai de aproape, nu-i așa, Tango?

– Îl cunoști? mă mir, deși cu Bérurier nu trebuie să te miri de nimic.

– Mie-mi spui, e Tanguy Liauradéshome, zis Tango-la-Nitro, un vechi hăndrălău care-și face iar apariția. L-am săltat acum câțiva ani, în afacerea Curierului de Lyon.

Celălalt se ridică gemând.

– Credeam că sticleții nu mai masacrează, bâiguie făcând balonașe roșii la nas.

– La Paris, răspunde Bérurier, numai la Paris, bătrâne Tango; în provincie nu suntem constrânși de asemenea măsuri jignitoare și de doi bani.

Îi arăt furibundului un scaun.

– Ce învârtești prin zonă, băiete?

Își vâră mâna sub bluzon și-mi prezintă un buletin de identitate mozolit ca o hârtie scoasă dintr-o baligă.

– Aruncați un ochi aici, oftează de profil, fiindcă buza i se umflă mai dihai ca broasca dornică să ajungă buhai.

Documentul dezvăluie că Tanguy Liauradéshome e născut la Ploumanc'h Vermoh.

– Nu-mi spune că ai ieșit la pensie la patruzeci și doi de ani: ar fi prematur, rânjesc eu. Sau poate ai venit să-ți saluți bătrânii părinți?

Ca să-ți spun drept, Tango ăsta e un tip mai degrabă simpatic, în ciuda faptului că Béru l-a deghizat în hecatombă.

Nu prea înalt, dar îndesat. Ciuful scurt și sârmos, de un blond cenușiu, privirea limpede și strengărească, pielea roz, pistruiată din cale-afară; băiatul dezghețat din subprefectură, care îți rade o castană mai ușor decât ți-ar zice bună ziua. Un nene deloc răbdător și tolerant, care merită să-i dai ocol, dar nu în sensul în care înțeleg treaba asta ghizii.

– M-am convertit la pescuit, declară.

– Trecutul revine la suprafață?

– Am stat șase luni la popreală, anul trecut, pentru un fleac de nimica și, în timp ce împăiam scaune, nu făceam decât să mă gândesc la vânturile și valurile din larg.

– Așa că ai venit să te angajezi pe un trauler?

– Exact.

– Pe care?

– Caut unul.

– Așa, cauți unul? Ei bine, sper să-l găsești, mi-ar plăcea să văd asta – un pește care merge la pescuit.

Ochii îi devin, brusc, precum doi bolovani.

– Hei, să nu facem confuzie. Pâinea câștigată de boarfe n-a fost niciodată specialitatea mea.

– El e mai mult exploziv, îmi explică Béru. Tratează cu nitroglicerină infarcturile caselor de bani. Dinamita îi slujește drept cheie.

– Pe semne că scoli tot cartierul când te întorci acasă târziu, glumesc eu.

În camera învecinată, patronul lui *La Môme Crevette* își repară fațada cu ajutorul unui pachet de kleenex pus la dispoziție, cu solicitudine, de către La Guennec. Mă duc să-l caut.

– Hai, marinarule, îl strig, depui plângere împotriva guguștiucului care te-a aranjat?

Se încruntă – și are meritul că o face cu două arcade mai devastate decât un exponat de la facultatea de medicină.

– Cum adică să depun plângere?

– Păi nea Tanguy te-a făcut să-ți pierzi întrucâtva prospețimea feciorelnică, nu?

Terra Nova își trage de pe nas câteva cheaguri de sânge, le expectorează după ce și-a curățat bine gâtlejul și mă asigură:

– Nu e în firea mea să merg pe la judecăți. O să-l prin și eu, cât de curând, și o să-mi iau revanșa. M-a doborât prin surprindere, înțelegeți? Data viitoare voi ști ce-mi rămâne de făcut.

– Urările mele de succes te vor însoți, domnule Katkarre.

Trauleristul pleacă. Eu mă întorc la Tango.

– Să știi, băiete, că dacă îi deghizezi pe patronii de traulere în fripturi în sânge n-ai să te îmbarci prea curând, și heringii din apele nordice pot horăi mult și bine mai departe. Hai, ia-ți tălpășița și evită cafturile, nu-ți mai cotonogi compatrioții tocmai când te întorci la vatră.

Tango râde.

– Nu vă faceți griji, comisare, o să învăț să joc domino.

Și dispare la rândul lui.

Hai că imediat o să înceapă și acțiunea polițistă. Ți-ai închipuit că o să-ți servesc o cronichetă în formă de plăcintă bretonă, așa-i? Ce ți-ai zis: Antonio ăsta începe să se complacă în ale broderiei. Să facă ce zice popa. Ei bine, ai să vezi că nici popa nu-i în stare să facă ce-o să urmeze. Marea aventură pe un fundal de granit. Dar mai înainte a trebuit să instalez decorul. Să-ți explic pe îndelete noua situație: venirea noastră la Ploumanac'h Vermoh, cu purcel și cățel... Cum e lumea pe-aici. Cum a fost mutat Bătrânul ca subprefect, cum a ajuns Pinuche puțarul danezilor, să ducă din ușă-n ușă: scule cu injecție directă, rotopercutoare pentru o viață, reviste pentru cucoane care și-au păstrat virginitatea, toroipane ejectabile... Și despre un golan născut în regiune și care demandibulează trauleriștii. Și despre ținutul ăsta scăldat în ploaie. Portul care pute a gudron și a sardine. Le Guennec căruia îi iau fața tipii parașutați din Paris. Prăvălia lui madam Lapieleagoală și cele trei iepe deștepte, sugace la nevoie și mai ales de nevoie. Cafeneaua Marinei și Bertha cea cu păsăroiul oferit mâinilor trăgătoare la edec. Am uitat ceva? Dacă da, cu atât mai bine: ține-le pentru tine.

CAPI PATRU

Om la apă

Asta, de bună seamă, i se datorează mamei.

Oriunde ne-am duce, în doi timpi și trei mișcări locul cu pricina devine „acasă". Cu aceeași ambianță, aceleași miresme, aceeași calitate a liniștii ca la Saint-Cloud. Casa de la Ploumanac'h Vermoh nu e grozavă în cenușiul ei, în ciuda hortensiilor care mișună pe-acolo; dar, ei bine, când pătrunzi în interior, e ca și cum te-ai întoarce într-un pat familiar, unde recuperezi plăcerile unor tabieturi și mirosurile lui subtile.

E nevoie de atât de puțin pentru a te regăsi, încât totul continuă ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Lustruiala Féliciei (își prepară singură materialele, din ceară virgină și nu mai știu ce), fotografia tatei în rama ei de abanos. A fost făcută în urmă cu mult timp. El avea pe atunci vârsta mea de acum, ar trebui să semănăm, dar n-o facem. Uneori mă proptesc în fața fotografiei pentru a-mi căuta ereditatea. Nu simt nimic. De altfel, tata a ajuns un fel de improbabilitate. A existat pentru mama și doar foarte puțin pentru mine. Îl simt mai mult în evocările Féliciei mele. De-a lungul amintirilor mamei, pescuiește știucă tatăl meu. Lipește tapet pe pereți. Pune în atele laba fracturată a câinelui. Cântă un cântec de dinainte de război. Are niște veri. Face recomandări cu privire la mine, ca și cum ar ști că moartea

e cu ochii pe el și că nu va mai apuca să-l vadă pe Antonio al lui la volanul unei mașini sport.

Și totuși, chiar dacă nu-l învie în memoria mea, fotografia aceea are meritul inestimabil de a crea în casă ceva ce nu poate exista aiurea. O privesc rontăindu-mi feliile de pâine prăjită, care miros atât de bine. Untul breton, sărat doar pe jumătate (absolut indicat pentru un sticlete) e cu mult superior celui pe care îl cumpăram de la Paris. A păstrat gustul de vacă și de pășune.

Micul Antoine a construit pe parchet, cu ajutorul cuburilor, un edificiu instabil. Așteaptă clipa când totul se va prăbuși. O fericire! O aud pe Félicie vorbind la capătul coridorului. Anunță că da-sunt-aici, apoi Marie-Marie dă buzna, adorabilă într-un palton verde-închis. Poartă la gât un foarte lung fular galben, care în față și în spate aproape îi ajunge până la tălpi; pe cap are o căciuliță tricotată din aceeași lână. Sub braț duce trei cărți de școală, strânse laolaltă cu un elastic enorm. Vine la mine și mă sărută. Miroase a proaspăt, a colonie, a fetișcană într-o dimineață luminoasă.

– Auzi, artistule, duci o viață de prinț, sporovăie ca o coțofană. Știi că e aproape ora nouă?

– Ca să mă duc să semnez câteva hârțoage nu merită să alerg în goana mare.

Îmi fură un rest de tartină și-l halește.

– Simt că o să te alegi cu o concediere, mă asigură, cu gura plină. Ar fi păcat.

Ochii malițioși îi sunt plini de admirație. Îi mângâi obrazul cu dosul palmei. Vibrează Marie-Marie, ca o colivie plină cu păsări.

– Și ai să mă iubești mai puțin când o să dau de dracu? –

Ridică din umeri:

– Sărman nătărău! Ca să nu te mai iubesc, ar trebui să mor... Și chiar și atunci... Iar dacă există viață dincolo de moarte, îți dai seama că nu arhanghelii ăia cu mutre de pederești m-ar face să nu mă mai gândesc la tine.

Îmi golește, fără rușine, ceașca de cafea.

– Dai vreo lovitură la școala din Bretania? o întreb.

Își scutură capul frumos, de drăcușor necioplit.

– Știi, de la est la vest și de la nord la sud, Montaigne rămâne tot Montaigne, iar istoria Angliei tot aia care a fost.

– Drăguț din partea ta că ai venit să mă vizitezi.

– Unchiul m-a trimis.

– Atunci e mai puțin drăguț că n-ai venit din proprie inițiativă.

Îmi zâmbește puțin trist, apoi îmi ia mâna. Ca majoritatea fetelor, are palmele reci; aceste palme atât de înfierbântătoare totuși, care freamătă în jurul persoanelor noastre masculine, așezându-se uneori pe ele și alteori agățându-se de ele. Zboară mâinile reci ale scumpelor dragi vindecătoare și răpitoare. Mâini reci care ne ard, cu fierul înroșit, inima și carnea.

– Știi bine, Antoine, că dacă m-ai asculta aș locui aici, spune cu gravitate.

Îmi așez caraba peste mânuța ei, și totul se preschimbă deodată într-o groasă compresă de carne peste carnea mea.

– Împingi lucrurile prea departe, puicuțo.

– La toți dracii cu „puicuța" ta. N-o să te lepezi niciodată de marota asta prostească? Puicuțo! N-are nici un haz. Niciodată n-o să fiu puicuța ta, slavă Domnului. Și las-o baltă cu împinsul prea departe. Am trecut de șaptesprezece ani, Antoine. Sunt la vârsta la care pot fi luată de nevastă, până și de un tembel precum comisarul San-Nătăfleață.

O privesc până în fundul sufetului. Nici nu clipește.

– Până la urmă o să ajungi să mă târăști, într-o zi, la primărie, îi răspund, o asemenea încăpățânare trebuie, fatalmente, să dea roade. Nu simt nevoia să mă căsătoresc cu o damicelă care m-ar lăsa ca să se ducă să urmeze cursurile unei facultăți pline de masculi bine. Află că atunci când ai pune gheara pe mine ai fi prizoniera mea.

Se ridică să mă sărute. Buzele ei au gustul cafelei mele.

– Știi, Antoine, șușotește, bineînțeles că între noi e o anumită diferență de vârstă...

– Vrei să spui o renumită diferență.

– Termină o dată cu calamburile tale de băcan! Lucrul de care sunt convinsă, artistule, e că, dintre noi doi, eu știu ce e aceea marea dragoste, în ciuda anumitei diferențe de vârstă. O știu fiindcă te iubesc de când exist pe lume și te voi iubi până la

sfârșitul lumii. În vreme ce tu ești prost și zburdalnic ca un cocoș. Tu nu te uiți cum trece timpul. Te urmezi ca propria ta umbră, fiindcă umbra ta ești tu, iar nenea pe care tocmai l-am sărutat nu e decât umbra acestei umbre. Când voi fi soția ta, nu va mai exista nici o umbră. Voi avea eu grijă să fim fericiți. Viața e un clopot fără funie. Eu voi fi funia ta, clopotul vechi, și te voi face să bați din toate puterile.

– Așa, fetițo: tu o să fii funia, și eu clopotul tău de alarmă.

Își aruncă spre ceas privirea ageră.

– Phii, o să întârzii cum mă vezi și cum te văd, artistule. Ar trebui să profităm de exilul nostru ca să ne întâlnim mai des, nu? De ce nu organizați un prânz di granda tu și mama ta? Sunt convinsă că ea ar fi de acord, iar celor doi căpcăuni ai mei le-ar face nespusă plăcere. Și noi doi ne-am privi unul pe altul. Apoi tu ai pune un disc și am dansa. Sau mai bine nu, am merge să luăm aer pe marginea plajei, în timp ce tanti și unchiul și-ar face digestia. Pariez că încă n-ai fost să admiri oceanul sub lumina lunii, recunoaște.

Recunosc.

Apoi ea își ia tălpășița, după ce l-a mângâiat în trecere pe micul Toinet și a sărutat-o pe Félicie. Deschid fereastra și strig după dânsa:

– Hei, țânțarule! Nu mi-ai spus de ce ți-a cerut unchiul tău să treci să mă vezi.

– Drace, așa e! Trebuie să te duci imediat în port, au pescuit acolo un înecat.

*

* *

Peștii vorbesc puțin. Cei care-i prind – tot așa. Are dreptate Constaud-pălămidă: marea este lumea tăcerii. Merită să-i vezi, îmbrăcați toți în albastru – un bleu atât de marin, încât trage spre negru – în jurul cadavrului lungit între două babale de toată frumusețea. Nici o șoaptă. Nu fac zgomot cu gura decât când își sug pipele. O chestie dezagreabilă, oarecum vâscoasă.

Ofițerul de poliție Le Guennec se află aici, alături de Grasul. Discută între ei cu glas scăzut. Mă apropii de spinările lor, elocvente ca niște panouri electorale și ceva mai pătrățoase. Îl aud pe Bérurier dând asigurări:

– 11 cu 8 și cu 4 îs singurele brava. Dacă joci altceva, amice, e ca și cum ai face o bărcuță din actele tale și ai pune-o să plutească pe marea în reflux.

– Pe ce pronostic te bazezi? obiectează Le Guennec, care e frământat de îndoieli.

Alexandre-Benoît nu-și tăinuiește sursele de informații.

– Mi-ai spus că ești născut în 38, or 3 și cu 8 fac 11. Și pe 8 aprilie, a patra lună a anului. De unde concluzionez: 11, 8, 4 și dacă nu te prinzi la asta, înseamnă că ai o tărtăcuță mai grea decât babaua de colea.

Tonul lui Le Guennec se posomorăște:

– Dumneata joci de obicei terța, Bérurier?

– În general, niciodată, având în vedere că detest jocurile de noroc. Dar pentru o dată treacă de la mine, tipule.

– Și vrei să joci 11, 8, 4?

Alexandre-Benoît scoate un oftat de umflă pânzele vaselor din port.

– Matahala asta nenorocită e astupată la găoază! Păi nu ți-am explicat că trebuie să-ți joci data de naștere, măi, tântălăule?

– Dar a dumitale nu are nimic comun cu a mea! protestează Le Guennec. Deci dacă fiecare și-o joacă pe a lui, în mod sigur unul dintre noi o să piardă!

Deocamdată vreme de o clipită, Grasul scăpă printr-o eschivă:

– Într-adevăr, nu e posibil să se discute cu tine, bretonule. Ai iarbă de mare în loc de creier.

Zărindu-mă la momentul potrivit, se repede la mine:

– Ah, iată-te în sfârșit domnule comisar de două parale, nu te grăbești deloc, tocmai îmi spuneam că nenea ăsta o să se zvinte până te hotărăști și tu să apari.

Uitând de numerele câștigătoare, împrăștie mulțimea tăcută a pescarilor:

– Vă rog. Să-i facem loc domnului comisar!

Oamenii se dau la o parte ca apa în fața etravei unui vapor. Mă aplec asupra înecatului: e vorba de comandantul lui *La Môme Crevette,* numitul Jean-Yves Katkarre. Mutra lui poartă încă urmele lecției administrate în ajun de nea Tango. Le Guennec îmi explică precum că i s-a găsit cadavrul între două traulere, azi-dimineață. Barca menită să-l ducă la vasul lui amarat de o geamandură, departe de chei, plutea la întâmplare. Pescarii interogați cred că ar fi căzut în apă. Asemeni aproape tuturor marinarilor, Katkarre nu știa să înoate. Și cum, începând de la ora opt dimineața, ajunsèse la al optulea calvados, răceala mării l-ar fi înțepenit și ar fi murit hidrocutat.

– Duceți-l la spital, le poruncesc subordonaților mei coordonați, și puneți să i se facă autopsia. După aceea porniți în căutarea lui Tango și aduceți-mi-l la comisariat, tare aș vrea să cunosc felul în care și-a petrecut timpul în primele ceasuri ale acestei dimineți.

Sfârșind de împărțit ordinele, mă îndrept spre domiciliul lui Katkarre, pentru a o informa pe văduva lui că e văduvă și a-i cere lămuriri despre felul cum hidrocutatul ei a început această zi nefastă.

*
* *

O casă tipică pentru ilustrațiile din calendare, foarte joasă, foarte albă, cu acoperiș de ardezie și un nu știu ce livid de jur împrejur. O bătrână acoperită cu boneta tradițională dar și oarbă, mută, surdă, paralizată și altele e instalată lângă pragul ușii, într-un vechi fotoliu cu rotile. Are ochii mai plini de albeață decât burlanul scrobit al pitorescului său acoperământ. Gura deschisă îți îngăduie să admiri cel mai formidabil ciot de dinte care a împodobit vreodată un maxilar de nonagenară. O chestie pe care al naibii ți-ar plăcea s-o porți la gât, legată de un șiret de piele, și pe care s-o faci să treacă drept colț de cașalot, de narval sau de babirusă. Au întors-o pe bătrână cu fața spre marea pe care n-o mai poate vedea dansând de-a lungul golfurilor limpezi, dar pe care un al șaselea simț, poate încă nu

în întregime atrofiat, îi permite să o deceleze din adâncul beznei ce o înconjoară.

Pe deasupra scenei pune niște pescărușI zgomotoși, care zborplanează neîncetat, ocărându-se, și vei obține un colț de decor emoționant, de care nimeni nu se îndoiește că la venirea nopții se umple de vârcolaci.

Ușa fiind deschisă, intru fără să mai fie nevoie s-o împing, cum zicea, cu atâta justețe, academicianul Maurice Schumann în opusculul lui. Casa e plină de umbre și simți ceva care străbate acest crepuscul obscur – zicea amabilul meu înaintaș Victor Hugo, acest de Gaulle al literaturii. Plase de pescuit sunt atârnate de perete.

O frumoasă, blândă, tandră, nostalgică, blondă, palidă tânără femeie, îmbrăcată într-o rochie cu imprimeuri, știi ce face? Cârpește plasele. Nu plase de dat fraierilor, ci plase de pescuit. Șase sute de metri sunt îngrămădiți în stânga ei, patru sute în dreapta și cincizeci de metri pe genunchii ei. Și ea îți repară chestia asta, frumoasa, tandrețea, cu îndemânare; degetele ei agile înnoadă la loc ochiurile (descoperite de Bernard Palissy sub Catherina de Medicis) rupte de oribilii pești-fierăstrău care nici măcar nu sunt comestibili nemernicii. După câteva ușoare mișcări de du-te-vino, acolo unde se afla gaură apare brusc plasă. Un spectacol aboslut grațios.

Persoana întoarce capul în direcția mea și îmi zâmbește.

– Sunteți doamna Jean-Yves Katkarre? mă informez.

Încuviințează fără a se opri din lucru.

– Eu sunt comisar de poliție, spun, și vin să vă dau o foarte tristă veste.

Crezi că se grăbește să mă ajute? Cucu! Iată că-și continuă treaba, fără să clipească măcar.

– Doamnă Katkarre, am părerea de rău să vă anunț că azi-dimineață, în port, soțul dumneavoastră a avut un accident...

Îi dă înainte cu însăilatul, iute, iute, cu degetele ei micuțe și fusiforme. A, mă calcă pe nervi cucoana asta!

– S-a înecat, insisit cât mai categoric cu putință. A murit.

În cursul drăgălașei mele cariere am avut, vai, de mult ori penibila ocazie de a comunica asemenea vești. În principiu, reacția e instantanee: lacrimi, țipete, gemete, crize de nervi. Dar

la Katkarre nimic de felul ăsta. Tânăra frumoasă și blondă, și tânără, și dulce, și tandră, și nostalgică, și bretonă pe deasupra, și nordică dacă vrei, se ridică, lăsând să-i cadă plasa de pe genunchi. Iese din cameră pentru a intra într-o alta. Camera ei. O urmez, sugrumat de teamă. O văd deschizând un mare dulap, atât de breton, încât găsești unele asemănătoare la Galeries Barbès care servesc gratuit bufet cu specialități țărănești. Scoate din el o rochie neagră, mai austeră decât un *pater*, o pune pe pat și, fără o vorbă, începe s-o descheie pe aceea de pe dânsa. Nici o urmă de emoție. Nici un strigăt, nici un suspin, nimic. Pasivitate, supunere totală, cap plecat, suflet încovoiat, tăcere. Numai că mi se pare ceva mai palidă.

Fac un pas înainte:

– Credeți-mă că sunt dezolat, domnă Katkarre. Acest doliu neașteptat care... pe care...

Mereu vechile formule universale. Durerea, ca și dragostea, banca, sifilisul, are vocabularul ei, frazeologia proprie. Femeia lasă să-i cadă rochia de pe ea. Sânii îi sunt goi. Nu poartă decât un mic slip bleumarin, tivit cu dantelă albă din petrol prelucrat. Trupul, fraged, i l-ai servi de două ori, după brânza de la sfârșitul mesei, îți jur. E cum îmi place mie. Are sânii în formă de pară; dar *achtung!* Nu-ți vorbesc despre perele William, care sunt prea tipic pere, ci de cele beurrées Hardy, cu volumul mai bine marcat. Ah, ticăloasa! Îi convine să fie văduvă cu asemenea galantare!

Și pe mine mă cunoști – sunt poreclit Imprevizibilul.

Logic, repet: lo-gic, ar trebui să ies din cameră sau măcar, în fața acestor sâni splendizi, să mă întorc. Și pe urmă – cu o văduvă de numai două ore... nu? Decență, decență! Îți trebuie un minimum de bună purtare în viață pentru a fi tolerat.

Dar, în loc de toate astea, mă apropii de ea.

– Doamnă Katkarre...

Bâiguiala mea nu are nici o importanță. Punctează doar o emoție contagioasă. Dacă aș fi zis: „acțiunile Peugeot-Citröen au scăzut cu un punct" ar fi însemnat același lucru. Ea continuă să nu vorbească. Vrea să-și pună rochia neagră. Dar, fatalmente, fermoarul acesteia s-a înțepenit. Așa că doamna se întoarce în camera de zi pentru a lua foarfeca. O urmez. Aș urma-o până la

capătul lumii, chiar până la capătul lunii dacă ar fi nevoie. O găsesc în mijlocul mormanului de plase, purtând doar slipul micuț bine cunoscut. Se înverșunează asupra afurisitului de închizător care refuză s-o învăduvească.

– De mult aveți rochia asta?

– De la căsătorie, răspunde încetișor. Noi, soțiile de marinari știm bine că, într-o zi, furtuna ne va lua bărbații; așa că suntem pregătite.

Îmi așez pe umărul ei gol mâna fremătătoare.

– Sufletel scump și delicat, turuie San-Antonio, ce-ai să faci acum?

– O s-o expediez pe bătrână la ospiciul din Quimper și să mă distrez oleacă, îmi răspunde fără șovăire.

A spus-o, nu?

– De distrat poți s-o faci și-acuma, puștoaico, o asigur întorcând-o spre mine cu un gest sigur.

Și gura mea, cum se spune în romanele polițiste mai puțin bine întreținute, o strivește pe a ei.

Muafff!

N-am timp să-mi pregătesc cel de-al doilea timp al respirației, că persoana îmi și înfige în mestecătoare douăzeci de centimetri de limbă. Olelei! m-a luat pe stomacul gol. Uite o codobatură care duce lipsă de carburant lichid, și încă de multă vreme, după cum trag nădejdea! I s-a sastisit de signor degetul mijlociu. Să juri că, din pricina abuzului de sine, a fost lovit de reumatism deformat. A rămas îndoit, model pagodă. Eu, grăbit dintr-o parte în alta, o răstorn pe grămada de plase. Slipul cel albastru nu face nici o cută în dextra mea expertă. Am cunoscut odinioară, la țară, un măcelar care jupuia iepuri. Dacă ai fi văzut în ce fel îi dezbrăca! Îi smucea de jaret, și totul se petrecea cum scoți combinezonul de noapte al unui bebeluș. Cu un zgomot lipicios. În aer se împrăștia un miros cald, de carne eliberată. Drăguțul de iepuraș roz-dungat, cu tente albăstrii și dungi palide! Un piculeț de sânge pe epidermă – și atât. Biutiful natură moartă. Rembrandt! Nu era deloc scârbos. Dimpotrivă, aproape frumos. Și iuțeala măcelarului! Mica lui lovitură scurtă pe diapazon. Frrut! Coborâți, vă rog! Iepurii erau agățați de labe de o serie de cuie mari bătute în peretele hangarului. Cinci,

șase, ca amicii lui Villon de furcile din Montfaucon. Și măcelarul, cu afurisitul lui de cuțit cu vârf, atât de ascuțit, folosit cu atâta iscusință. Cuțitele perfide sunt cele mici, cu lamă triunghiulară, neliniștitoare. Felul în care secționează pântecele, își găsesc ticălosul lor de drum printre filamente, fac slalom pe lângă nervi, ocolesc în fugă oasele. Un vis! O adiere! Catifea! În materie de slip, am învățat și eu multe de-a lungul timpului. Ne-am fi putut lua la întrecere măcelarul și mandea. El scotea pantalonașii iepurilor, eu pe ai damicelelor. Cinci, șase – îi și le vedeți aici, agățați, agățate. Care sunt mai frumoși, iepurii sau domnișoarele? Nu ne putem pronunța, e chestie de interpretare. Rembrandt sau Casanova. Pulpe de iepure sau pulpe de femeie. Unele se înfulecă, altele se mănâncă. Oare cine stârnește foame mai mare?

Fapt este că terra-novista nu ducea lipsă de apetit. Ea voia și cerea în puța mare. I se împopistra că omul navigant îi murise înecat. Ei îi trebuia ștromeleac – extremă urgență, imediat, pe loc. Și unul ca lumea, nu evaziv; un berbece musculos, îndrăzneț, care să n-aibă nevoie să-i spui povești pentru a-l face să se hotărască, să-i promiți un munte (al lui Venus) de facilități. Era chestie de aterizare forțată. Bombonelul reanimator. Pompieristic, ce mai! Țeapăn – țeapăn. Gata de abordaj. Se dorea asaltată pe la toate sabordurile în același timp. Ocluzată de pretutindeni, ce mai! Să fie etanșeizată o dată pentru totdeauna, la dracu!

Ne-am aruncat unul peste altul, unul într-alta și alte probleme, printre năvoadele care duhneau al naibii a maree întârziată. Maică, ce mai scotoceală sălbatică! Încasam în felinare solzi uscați. Nimeream cu nasometrul printre ochiurile plasei. Nasturii hainei mi se agățau de masa aceea elastică. Ne-am rostogolit plini de frenezie. Ne-am zvârcolit ca niște apucați, până ce am ajuns să semănăm cu salamurile italienești învelite în fileuri. Am descărcat din noi oceane de voluptate, aidoma unor pești preistorici întorși să se acupleze în niște fose abisale. Am juisat în onoarea lui Neptun. O, valurilor, ce penibilă e povestea voastră! Valurilor cumplite, care le înspăimântați pe mamele așezate în genunchi! La toți dracii! Nu mă mai pot extrage din damicelă. Cu cât ne zbatem mai tare, cu

atât suntem mai încătușați, prinși în năvod, încarcerați a-ntâia. Nu te mai zbate atâta, nefericito! Încetează îți zic, proasta naibii! Nu vezi că, tot frecându-ne așa, o să ne împletim de ne pierdem răsuflarea?

După ce s-a răcorit, văduva își pretinde libertatea. Se pune pe urlat sinistru, ca o geamandură de ceață. Firea ei marinărească o domină. Scoate niște uahahuuu lamentabile, de steamer gata să se scufunde. Aruncă S.O.S.-uri către toate azimuturile.

Și atunci reputația mea intra la apă. Fiindcă își face apariția un grup întreg de indivizi: preotul, primarul, locotenentul de jandarmi – toți în ținută de condoleanțe. Vin în trap pentru a o gratula pe văduvă, a-i spune cât de supercutezător era omul ei. Erou al perfidului ocean. Triton învins de valurile pe care le sfida. Și celelalte, bravo, mersi, ia toate astea de aici, patroano.

Ce mai moace fac văzându-ne încurcați în năvod! Pe damă goală, pe mine prins între balustradele ei ca un măgar între hulubele căruțului. Ne ajută să ne extragem, dacă pot vorbi așa. Pastorul recită o chestie necunoscută, salutară împotriva demonului. Diavolul îi aude litaniile, își întoarce, pe loc, coarnele sub forma unui ghidon de bicicletă de curse și spală putina. Tenentele ne descâlcește. Primarul îmi rostește elogiul funebru, dându-i celui de mai sus o mână de ajutor. Precum că, în loc să fac să fie respectată legea, eu o dezonorez. Că am venit în acest ținut ca să aduc scandalul. Și că se va duce la subprefect ca să-i ceară plecarea mea imediată, revocarea mea și, dacă tot e s-o spunem, pedeapsa cu închisoarea.

Eu, năucit, deloc flușturatic, îl împachetez la loc pe Gogu. Ce să spun, ce să obiectez? Ce cauză să pledez?

Firește, putoarea cârtitoare, putoarea răvășitoare anunță că am violat-o. Că i-am sărit înăuntru, cu făcălețul plin de premeditare, fără să-i cer permisiunea. Afacere în curs de desfășurare! Nu vrea să depună plângere, din cauza marelui și cumplitului necaz care a dat peste dânsa. Nu e momentul să păteze memoria dispărutului cu o poveste de viol și efracție. Nu, nu, își pune durerea și rușinea în mâinile Domnului. Binecuvântează-mă, domnule pastor, dă-mi bine mersi iertarea. Reclamă un bideu expiator. Un burete sub bucile sufletului.

Preotul, un bătrân care mi-ți crede în Dumnezeu la fel cum doi și cu doi fac patru, acceptă să facă în gol semnul crucii prin aerul plin de păcat. O mică împunsătură generală cu degetele, atotcuprinzătoare, o alta mai discretă spre păsărică și o a treia la nivelul pistoalelor. Primarul punctează pe urmele lui, dacă se poate spune așa. E uimit din cale-afară să o vadă despuiată pe dama asta splendidă și de acum încolo fără bărbat. Își spune că, ei bine, la urma urmei nu are decât 64 de ani, că nu i se mai încotopenește chiar ca pe vremea lui Guy Mollet, dar că deține încă niște resturi demne de toată atenția, cu atât mai mult cu cât mamaia lui nu-i bună, de aci înainte, decât să-i facă supa.

Așa că o bate pe umerii goi pe impresionanta proaspăt depresurizată, zicându-i că va veni s-o vadă pentru a sta de vorbă despre pensia ei. Să-i dea niște sfaturi cu privire la vasul *La Môme Crevette* pe care va trebui să-l vândă. Are aripi de uriaș domnul primar – care, dacă îl împiedică să zboare, nu-l împiedică să spună prostii.

Eu plec, sub oprobiul general. Satisfăcut dar furios.

*
* *

Bătrânul îmi ascultă, pufnind în râs, istorisirea. Exultă la știrea că am fost prins în flagrant delict de viol de către primar, de către preot și lo'entul de jandarmi.

– Trebuie să-mi fac imediat valizele, patroane? îl întreb.

Respirația lui produce în receptor un zgomot de plămân artificial.

– Glumești, micuțule! Dacă nici să râdem nu mai putem...

Poftim? El să fie oare Moșul? Venerabilul care folosește un termen atât de golănesc? Să râdem!

– Cel puțin e frumoasă această tânără văduvă?

– O minune, Bossule.

– Fesele?

– Tari ca pumnii mei.

– Fofeaza?

– Cărnoasă?

– Sânii?

– Ca perlele?

– Lâna?

– De aur.

– E cu adevărat blondă, San-Antonio? ciripește pofticiosul.

– Ca un fuior de in.

– Practică felațiuni convenabile?

– Asta n-am avut ocazia s-o verific. Dar cred că ne aflăm în prezența unei supradotate.

– Perfect, mă voi duce la căderea nopții să-i prezint condoleanțe. Sunt sigur că o cutie cu bomboane de ciocolată o va face să-și uite văduvia. Dumneata ocupă-te de anchetă, San-Antonio.

– Aștept raportul doctorului, patroane. Dar să știți că primarul e hotărât să-mi ceară capul.

– Să ia seama numai la al lui, mi-o taie subprefectul trântind receptorul, conform vechiului său obicei.

Bun, iată-mă ceva mai ușurat. Întremat. Bărbații își iartă repede porcăriile atunci când acestea rămân nepedepsite. Tocmai atunci Le Guennec intră în biroul meu, debordând de voie-bună. Mă privește plin de subînțelesuri cu ochii lui mari de breton, negri și umezi.

– O veste importantă, domnule comisar.

– Va fi binevenită, îl asigur.

– Medicul-șef al spitalului* tocmai a terminat autopsia. Katkarre a murit chiar înecat. Cadavrul lui nu comportă nici o altă rană decât cele provocate în cursul încăierării de ieri.

– Și unde-i marea veste, La Guennec, heruvimul meu roz?

– Apa conținută în plămânii lui nu e apă de mare, ci apă dulce.

Afară e un bătrân scripcar care face un tărăboi tipic breton. Își scârțâie instrumentul în vreme ce baba lui face cheta. Mă apropii de fereastră pentru a admira acest spectacol folcloric. Bătrânul e îmbrăcat în negru și poartă pălărie cu boruri mari, băbătâia umblă în fuste foșnitoare și are o bonetă în formă de

* Spitalul din Plomanac'h Vermoh posedă electricitate, apă caldă, un bloc operator, dar nu comportă decât un singur doctor, care a fost promovat medic-șef. (n.a.)

gât de lebădă, de te miri ce le-o fi apucat pe femeile astea cumsecade să-și trântească pe dovlecel un asemenea acoperământ – în ținutul lor bântuit de vijelii.

– Cine-i? îl întrebă pe Le Guennec.

– Bardul Delar'r, domnule comisar. Cântă moartea lui Katkarre, așa e obiceiul locului.

Îmi pândește reacțiile. Întrucât nu-l pot sonda; îl las cu nădejdile lui.

– Sunt nostime personajele astea două, zic de parcă povestea comandantului lui *Môme Crevette* m-ar interesa la fel de mult ca un discurs de-al lui Jules Canuet. Și ce cântă?

Le Guennec îmi furnizează o traducere grăbită:

– Că el naviga pe marele ocean, în ceturile nordului, că viața își întindea brațele spre dânsul, dar că moartea a fost mai tare iar căpitanul s-a dus în țara sirenelor, să-i întâlnească pe marinarii din veacurile trecute.

– De toată frumusețea, să juri că e un Maurice Druon din epoca londoneză. Foarte bine, îți mulțumesc, Le Guennec.

Sticletele breton rămâne cu gura căscată.

– Dar nu ne...

– Poftim?

– În legătură cu vestea pe care v-am dat-o...

– O să am eu grijă.

Se retrage cu o mutră de merlan care și-ar fi pierdut maioneza. Bérurier îi ia locul. Duhnind puternic a calvados. Răsuflarea lui te trimite cu gândul la o tăbăcărie, atât e de viguroasă, implicită și trunchiată, cum ar scrie un poet contraceptic dintre fostele mele cunoștințe. Râde de toate celea Grasul. Mai întâi de el și apoi de ceilalți, de viață, de timpul care trece.

– Pot să-ți zic că nu susnumitul Tango l-a aruncat pe Katkarre în ciorbă.

– Pe ce te bazezi?

– S-a îmbarcat azi-dimineață foarte devreme pe o barcă-automobil împrumutată de la un prieten.

– Ca să se ducă unde?

– Pe insula Nichemar'h, se pare, unde locuiește unul dintre frățiorii lui.

– Ce numești tu devreme, Alexandrovici?

– O, când iese tot omul prima dată la umblătoare: pe la ora patru. Or, comandantul Katkarre a fost văzut în port după aceea. Își dezlega barca.

Telefonul meu se pune pe târâit. Ridic receptorul. O voce joasă, aproape afonă, murmură:

– Comisariatul?

– Mai mult, comisarul în persoană, răspund.

– Aici un membru al O.E.B.

– E vreun club de fotbal?

– Nu, Organismul pentru Eliberarea Bretaniei.

– Îmi cer scuze. Și?

– Am vrea doar să vă zicem să deschideți ferestrele pentru a auzi mai bine.

– Ce să auzim?

– Explozia. Aveți un geam care dă spre mare, nu?

– Evident. Cu excepția privății de la Cafeneaua Marinei, mă întreb unde te-ai putea duce în cătunul ăsta fără să vezi marea.

– Atunci contemplați marea, comisare, în direcția Pointe du Chaz. Va fi impresionant.

– Și în cât timp se va produce?

– Dacă ceasul dumitale arată ora unsprezece și douăzeci și șase, ca al meu, peste patru minute.

Și închide.

Rămân, o clipă, perplex. Hotărât lucru, orășelul ăsta e mai puțin monoton decât credeam. Putem chiar admite că se petrec în el lucruri interesante.

– Ți-a luat maul? se interesează Béru.

– Hai la fereastră, Grasule.

– Te-ai înfierbântat?

– Un corespondent aproape anonim îmi promite pe foarte curând un foc de artificii.

Bardul Delar'r și scorpia lui s-au dus să cânte în cealaltă extremitate a pieței. Niște gură-cască cască gura în jurul lor, gravi și reculeși. În capătul pieței e portul și marea lui turmă de vase, amarate pântec la pântec. Apoi largul mării. Și largul ăsta e al naibii de larg, crede-mă. În dreapta, Pointe du Chaz iese din valuri, foarte departe, cu recifurile lui ascuțite ca niște dinți de

grefier și în capătul lui, la mare distanță, se ridică farul care veghează asupra litoralului.

– Dă încoace telefonul, Grasule!

Grasul îl. Formez pe cadran numărul jandarmeriei.

– Aici comisarul San-Antonio.

– A, deaa? replică tenentele, fiindcă el însuși a răspuns.

– Mda; există un post telefonic la farul de la Pointe du Chaz, presupun?

– Evident.

– Sună imediat la paznicul sau paznicii de acolo. Spune-le că nu au decât trei minute și jumătate pentru a se îndepărta cât mai mult de far.

– Nici să nu te gândești, sunt trei sute douăzeci și patru de trepte de coborât.

– Ei bine, să-și miște fundul.

– Dar ce se întâmplă?

– Poate că nu se întâmplă nimic sau poate că se va întâmpla ceva oarecum cumplit, fă imediat ce-ți spun.

Închid.

– Crezi că farul o să facă pârț? întreabă Alexandre-Benoît, ca un ins care știe să conchidă.

– Un anonim îmi promite o explozie și-mi spune să privesc către mare, spre dreapta. Nu văd altceva acolo decât un far. Concluzia se impune. Dă-mi binoclul pe care l-am ochit în dulap când ne instalam aici.

Se supune din toată inima. Reglez binoclul, care e chiar unul de marină, și mă benoclez intens către far. Dacă ți-aș spune că inima mea rămâne cuminte ca pe o planșă anatomică, ar însemna să mint. O bombă e un spectacol de mare montare, după cum ți-am explicat de nenumărate ori. Pocnește la cutare oră. Nu mai poți face nimic. Doar să aștepți. Și aștepți. Iar tic-tacul lumii continuând să funcționeze ți se pare formidabil. Lumea întreagă e bomba. Tu însuți ești bomba. Totul e bomba, în afară de bomba propriu-zisă, pe care o aștepți să explodeze fără să fii sigur că există. Tu ești aici, cu alarma în tălpi, în ochi, paralizat de teamă.

Binoclul este excelent, fiindcă îmi îngăduie să văd cărămizile roșii ale farului; cupola lui de sticlă, fundația din

piatră fasonată, cu deschiderea ogivală a ușii, patetică gaură de vizuină pe care valurile înalte ale Atlanticului vin îndrăznețe s-o lingă.

Pândesc ieșirea paznicului de far. Sunt buimăcit. Nimic... Cât e ceasul? Nu îndrăznesc să mă uit la cadranul ticăitorului meu, de frică să nu ratez spectacolul promis. Pe semne că nu mai e mult. Dacă bomba nu se amuză pe parcurs, ar trebui să explodeze dintr-o clipă în alta. Lângă mine, Grasul se holbează de să-i sară ochii. Răsuflarea lui puternică, asemeni mașinilor unui vapor cu zbaturi urcând pe Mississippi, se amplifică la fiecare nouă gură de aer.

– Crezi că au trecut cele patru minute? șușotește Rinocerul.

Tocmai atunci sună telefonul, făcându-ne să tresărim.

– Răspunde, Grasule!

– Risc să-mi scape bubuiala, obiectează Zăbăucul; lasă-l să țârâie, or să revină la târziu, ce dracu!

– Răspunde, pentru Dumnezeu!

Oftând, se urnește și ridică receptorul.

– Aici comisariatul, ascult. A, dumneavoastră sunteți, domnule locotenent? Ce spuneți? Vorbiți mai tare, nu vă aud. Paznicul farului nu răspunde? Trebuie să insistați, poate că e la umblătoare, și dacă aceasta se află la demisol...

Exact pe aceste puncte de suspensie se produce carambolul. Și mă ia pe știi ce? Nepregătite. Pentrul bunul motiv că propagarea sunetului e mai lentă decât accea a imaginii. Deodată, în ochelarii mei de distanță, farul se dislocă. Explodează de la mijloc. Într-o clipită, s-a despărțit în două. Partea inferioară, masivă, bine înfiptă în pământ. La mijloc a apărut un vulcan în erupție, a cărui lavă e alcătuită din cărămizi. Și, în sfârșit, partea superioară, ce pare să rămână în suspensie. În acest moment ajunge la mine și sunetul – amplu, găunos, îndepărtat ca unele tunete. Dar se rostogolește și se amplifică treptat, ca un bulgăre de zăpadă pe o pantă. Acolo, departe, o ploaie de materiale cade dintr-un nor negru. Văd răsturnându-se partea superioară a farului. Pare să sară la distanță de bază, aidoma unui știulete de porumb a cărui tulpină a fost retezată cu secera.

Lentilele se întunecă. Privesc mai departe cu ochiul liber. Nu se mai zărește decât un soi de nor, mărginit de o ceață cenușie, care coboară încetișor spre pământ. Din el ies treptat ruinele farului, turn echivoc, colțuros ca o coroană de marchiz. Așadar corespondentul meu de la O.E.B. nu m-a tras pe sfoară. Am remarcat, de altfel, că bretonii sunt oameni de cuvânt. Minciuna e o chestie înflorită, ce nu se acomodează nici cu granitul, nici cu oceanul, nici cu puternicele vânturi mugitoare, nici cu landele erodade. Omul aspru dintr-un ținut aspru nu știe decât adevărurile rudimentare, nu poate inventa.

– Știam, bombăne furios Bérurier, o, știam: când e ceva de văzut, rămâne doar pentru ochii tăi.

CAPIT CINCI

și tot ce mai urmează

Probabil că e surd ca o ciubotă bardul Delar'r, deoarece continuă să orăcăie de-a lungul străzilor, cu scripca în brațe, cu baba în spate, cu pălărie pe devlă. Gâjâie al naibii în timp ce cântă, apostolul. Poate din cauza asta n-a auzit explozia. Toată populația se scurge mintenaș în direcția farului. Puștimea cocoțată pe bătrâne biciclete ruginite, tinerii – pe motorete, adulții în șir indian, moșnegimea în bastoane sau cârje, toată impresionanta cohortă a văduvelor, negre și albe ca niște cotofene. Pe aici, în afară de fabricile de conserve din sardine, industria principală rămâne văduvia. Cotoii acestor doamne au plecat într-o zi să înghită marea scobitură, în depărtările înfricoșătoare ale nordului fremătând de pește. Iar ele au rămas să se roage vârtos, să tocească șiragul de mătănii, să procesioneze în urma preotului, într-o coadă șchiopătândă. Să-i mulțumească din inimă domnului nostru că i-a primit pe terra-noviștii lor în magistralul său paradis. Că lor însele, sărmanele, nu le rămân decât niște pensii sărăcăcioase și nisipurile bretone care să le însoțească în ceremonia cafelei.

Da, toată lumea, cot la cot, o ține ață în direcția sinistrului. Se scot gâfâite strigăte de maica mă-sii! ce mizerie! Doamne Iisuse! Se face semnul crucii de către cei destul de pe picioare

încât să nu aibă nevoie de brațe pentru a se ajuta la mers. Toți vor să vadă de aproape, să-și vâre nasul în această chestie nemaiauzită care e un peisaj lipsit de farul înfipt acolo de nenumărate generații. Și acuma cum se vor descurca, pentru a se întoarce acasă prin beznă, atâția marinari, atâția căpitani? Ai? Cum vor evita perfidiile naufragiaților care agită felinare de vânt? Un Pointe du Chaz fără far pare dezbrăcat. Nimic care să stea de veghe ca să marcheze limita dintre oceanul feroce și coasta stâncoasă, alcătuită din mii de halebarde îndreptate spre cei nou-veniți. Maica mă-sii! Maica mă-sii! Criminalul care dinamitează un far zămislește furtuna. Blestemat să fie în vecii vecilor.

Mamutul și cu mine dăm fuga în port. Cel mai simplu e să luăm barca-automobil până la locul sinistrului. Să-l abordăm pe mare. Când ne repezim spre stăvilar, un glas mă strigă:

– Hei, comisare!

E lo'entul de jandarmi. Stă în picioare pe puntea unei vedete pe care un bătrân șacal de mare (lupii sunt pe cale de dispariție) o pune în mișcare. Ne suim și noi, *in extremis*. Motorul ambarcației se încordează. O bârâială spumegoasă, în ciuda limitării vitezei la numai trei noduri atunci când ne aflăm în port. Béru, surprins de accelerarea mașinăriei, se pomenește pe burdihan în fundul gondolei. Șocul a fost atât de puternic, încât își pierde proteza din mestecău.

– De mirare, de mirare lucru, zice ofițerul de jandarmi – corp de elită, dacă o avea așa ceva – cum naiba ați fost preveniți asupra chestiei?

– Un telefon pe jumătate anonim, din partea unui tip care se pretindea de la O.E.B.

– Fa'e af mai f'ea fă am o conve' safie cu Fango, declară Alexandre-Benoît reparându-și, cu ajutorul briceagului universal, dentiția îndoită.

– De ce cu Tango? întreb neatent.

– Uifi că e ma'e meșfef în exflofibil?

Remarca mă face să tresar. Da, are dreptate! N-a fost numit bătăușul nostru, în lumea interlopă, Tango-Nitroglicerină? Și, ca din întâmplare, ticălosul a plecat pe mare înainte de ivirea zorilor.

Iată-ne ieșiți din port, și vedeta se năpustește înainte, într-un val de spumă strălucitoare. Țărmul fuge înapoi în dreapta noastră, care aici se cheamă tribord, din motive misterioase și bretone, pe care nu trebuie să încerci să le înțelegi, având încredere că Bretania se află în fața Mării cu același nume. Totul e rebarbativ, cenușiu, dezolant. Totuși descoperim în fortăreața naturală un soi de falie. Roca se trage într-o parte pentru a da la iveală un golfuleț înverzit, în mijlocul căruia se ridică o somptuoasă proprietate modernă, dar cu arhitectură armoricană; acoperiș mare, de ardezie, coborând foarte jos deasupra pereților de un alb cretos, ferestre cu ochiuri mici, garduri de piatră pentru a tăia puterea vântului. În fața locuinței, adăpostind, fără îndoială, un bar și niște cabine.

– Deloc rea baraca, îi spun lo'entului.

– E proprietatea lui Gildar Lambrumé, ministrul, comentează galonatul. Practic, el nu vine aici niciodată.

Într-adevăr, proprietatea pare pustie. E strălucitoare dar tristă. Atunci micul meu spiriduș particular, cel care flecărește prea adeseori în locul meu, îmi șoptește niște chestii evazive, pe care le ascult cu o ureche mai mult sau mai puțin atentă.

– Cred că nu-s prea multe piscine prin partea locului.

– Așa e, climatul nu-i deloc favorabil. Mi se pare că asta e singura pe kilometri de jur împrejur.

Înregistrez informația. Voi adânci toată povestea mai târziu.

După ce depășim intrândul, reciful își recapătă vigoarea. Devine de o cutezanță formidabilă. Aici Dumnezeu a lucrat în stil gotic. Bătrânul nostru câine-lup de mare încetinește mersul ambarcației, fiindcă oceanul se ia în serios. Valurile se deghizează în berbeci. Și totuși, în dimineața asta barometrul rămâne calm – dar în acest colț de univers nimic nu mai merge, pământul și apa se supără. Pare să-și fi declarat unul altuia un război ce nu se va sfârși niciodată. Se iau, reciproc, cu asalt, deoarece țărmul pare mișcător și e imposibil să-ți dai seama dacă atacurile oceanului nu sunt respinse de niște viguroase risposte ale stâncii. Trebuie să pilotăm cu multă băgare de seamă. Motorul scuipă nemulțumit. Uneori, ridicată de fund, barca se trezește cu elicea afară din apă, și atunci avem parte de un răget furios.

– Mă întreb ce soluție de securitate vor găsi autoritățile în locul farului, zice tenentul.

Această parte a litoralului e cea mai periculoasă de pe toată întinderea apelor teritoriale franceze. Și dacă ziua în amiaza mare eșuează aici navele noastre de război, ce se va întâmpla noaptea fără far?

– Probabil vor fi aduse grupuri electrogene și proiectoare, presupun eu.

Tovarășul meu ridică din umeri.

– Uiți că un far e particularizat prin frecvența fascicolului său și, în afară de asta, se ridică uneori până la o sută de metri înălțime...

– Vestea dinamitării celui de aici va fi cunoscută de toate vapoarele circulând prin sector, iar acestea își vor lua măsurile necesare.

Dar, în ciuda dorinței mele de a liniști temerile, ofițerul de jandarmi – acest corp de elită pe ape și pe uscat – rămâne îngrijorat. Presimte niște calamități. Și, ca să nu-ți ascund nimica, le cam miros și eu.

*
* *

Ce mai tristețe se răspândește din lucrurile distruse! Să ucizi operele oamenilor e mai rău decât să-i lichidezi pe ei înșiși. Ai crede că sunt urmările unui seism. Apocalipsul care începe printre stânci. Bucăți de geamuri, elemente ale motorului, valva solară, lentilele Fresnel, baia cu mercur, trepte, mobile și cărămizi, cărămizi, cărămizi. Ne cățărăm pe cataclismul mort. Colindăm prin dezastru. Evaluăm catastrofa. Cea mai oribilă descoperire îi revine însă lui Bérurier.

– Hei, tipilor, ia veniți nițel încoa!

Stă în fața unui lucru înfiorător: paznicul farului, pur și simplu. Mai exact o jumătate de paznic al farului: partea superioară a unui paznic de far. Omului i-au fost legate mâinile, cu sârmă. Detaliu sadic, i s-a pus căluș cu un cearșaf, dar în

bătaie de joc i-a fost lăsată pipa în gură. Într-adevăr, bietul individ nu risca deloc să răspundă la telefon.

Astfel deci destinul omului cu felinarul, acest diogene al valurilor mânioase, l-a urmat pe acela al farului său, deoarece iată-l şi pe el rupt în două bucăţi dintre care una rămâne oribil de strânsă laolaltă iar alta e oribil de risipită.

– E pentru prima oară, suspină lo'entul (era să uit, se numeşte Jean-Marie Lembroqué).

– Prima oară când vezi un mort?

– Prima oară când O.E.B. asasinează, face precizarea ofiţerul jandarmeriei naţionale (acest corp de elită). Până acum, loviturile lor n-au provocat decât pagube materiale.

– Poate că ucigaşii încearcă să arunce măgăreaţa pe această organizaţie? propun eu.

După care pătrund în ceea ce a mai rămas întreg din construcţie, ca să iau seama la ce-o fi pe-acolo, că doar de asta ne aflăm pe-aici. Indiciile nu există decât la mam'mare Agatha Christie. Eu unul nu prea abund în aşa ceva, deoarece găsesc că e cam retro. Chiştocul, urma de pingea – nu sunt de mine, fiindcă după aia începi să te dai în vânt după ele, iar moftangiii de cititori se grăbesc să te bage cu nasul în putoarea propriilor tale zbârceli, prea fericiţi să te încolţească, nenorociţii. Unul care s-a prins admirabil la toată chestia e Simenon. Maigret al lui funcţiona exclusiv pe bază de fler, de impresii, atmosferă, atmosferă, avea grămezi întregi de atmosferă, un al şaselea simţ pentru carburaţie; nimic în mână, nimic în buzunare – totul în nări. Sosea la faţa locului, adulmeca – şi mână, birjar. Îl scutea pe Simenon să scrie despre etichete de trabuc, urme de amor sau pete de unsoare. Toţi avem trucurile noastre, ticurile şi şiretlicurile pentru a scoate untul din romanul poliţist.

La mine e altceva, încă şi mai miserupist. Bazat pe un fleac de nimica, pe-un uite-popa-nu-e-popa – iar rezultatul, la urma urmei, e acelaşi. Peripeţiile – asta da! Temelia meseriei. Lovituri spre toate azimuturile. Lovituri: de cuţit, de păsărică, de teatru, ale sorţii, de pumn, şi răniri, pe la spate, contralovituri. Ca să asigur învârtitul farfuriei în vârful bâtului chinezesc. Sânge, voluptate, dezonoare. Ceea ce, uneori, nu trebuie să te împiedice să te mai abaţi şi pe la un indiciu. Este

una dintre cele cinci maniere de a face acțiunea să progreseze, fiindcă acțiunea, dacă îndrăznesc să spun așa (și eu îndrăznesc totul) reprezintă o obligație.

Intru în far (don), unde vântul de graniță urlă cu sălbăticie. Nu mai e un far (macist), ci un fluier de locomotivă, un coș aprins de furia tirajului. Te simți aspirat. Urc treptele de piatră, încetișor, ca să examinez totul ca la carte. Indiciile lipsesc mai abitir decât orgiile la un octogenar. Gâfâi vreo cincizeci de trepte, fără să descopăr nimic anormal. Farul încetează. Sfârșit de capitol. Pentru urmare, a se vedea mai jos. Înainte de a-mi coborî dezamăgirea, îmi îngădui o privire panoramică asupra acestui ținut, grandios în seninătatea lui fără hotare. Nu-i o regiune a glumeților! În fața mea se întinde marea înspumată, de un cenușiu întunecat, punctată de vapoare ce par toate rătăcite pe monstruoasa înșirare de valuri. Mă întorc; iată țărmul și stâncile lui ca de pe altă lume. Îmi continui panoramicul în direcția orașului ghemuit sub ardeziile lui. Înainte ca privirile mele să-l atingă, ochii mi se opresc asupra golfului ministrului.

De ce o fi acaparat Lembrumé acest colț al refacerii? Cinci mii de metri de verdeață, uitați până și de diavolul însuși – și hop, el mi ți-i înfulecă pentru a-și construi aici vila de mare clasă și a-și săpa piscina...

Ia stai nițel, nu mișca! ce zăresc? O siluetă neagră, lucioasă, traversează proprietatea lui Gilder Lembrumé. Păcat că nu mi-am adus binoclul. S-ar zice că silueta e a unui individ purtând echipament de motociclist. Poartă o cască albă, cu vizieră, înconjurată de o bandă mare, neagră. Iese de pe proprietate și încetez să-l mai văd. Trece un scurt moment. O motocicletă cu dumnealui în șa dă buzna pe drumul sinuos care șerpuiește prin lada cenușie și violetă. Cobor. Tenentele, Béru și bătrânul om-lup de mare acumulează obiectele presărate pe sol la locul exploziei. Au întins o frânghie luată din șalupă, ca să interzică accesul în zonă a mulțimii care dă târcoale, întunecată și psalmodiatoare ca o procesiune de penitenți spanioli. Pun ochii pe un tânăr înalt, călare pe o Yokohama 350 având culbutori frenetici încorporați. E deșirat, blond și prost de să halească stridiile fără să le deschidă.

– Auzi, amice, sunt comisarul de poliție; te-ar deranja să mă duci la Ploumanac'h Vermoh?

– A, da, zice el, fiindcă tocmai am sosit.

Fără să țin seama de protestul lui, încalec pe locul din spate.

– Ei bine, în felul ăsta tocmai o să pleci înapoi, replic dezarmându-l cu o clipire. Ești băiat mare, ai drept de vot, așa că te rechiziționez.

*
* *

– Virează la dreapta!

A trebuit să urlu pentru a mă face auzit în huruitul monstrului său nipon. Încetinește.

– Dar pe aici se ajunge la proprietatea ministrului! obiectează amabilul adolescent.

– Tocmai, mi-ar plăcea mult să merg să o admir de aproape.

Docil, el se angajează pe drumul secundar care se fofilează printre grozamele încă neînflorite. Cerul a coborât deasupra noastră, plin de nori urâți, buhăiți. S-ar zice că e cortul unui circ în curs de demontare. Ceea ce produce pungi, arabescuri grele. Îmi ridic gulerul hainei. Mi se face deodată frig. O intensă nevoie de soare mă asaltează. Aș da douăzeci de ani din viața ta ca să mă aflu acum pe terasa unei cafenele de pe o insulă grecească, nu contează care, și să înfulec brânză acră, privind la albastrul și albul înconjurătoare.

– Aici e, face papă-laptele înalt și motorizat.

Sar jos de pe scaun. El mă imită și-și ridică mașina pe suport. O mică poartă, cu marginea de sus rotunjită, se află într-o latură a casei închise. E instalată într-o deschidere a unui zid lung și alb, cu pietre aparente ici și colo. Un simplu brânci o face să se deschidă.

– Ei bine, conacul ministrului vostru de doi bani nu are nimic dintr-o fortăreață! remarc.

Cretinul de bidiviu japonez izbucnește în râs.

– Poarta asta nu-i niciodată închisă. Tot timpul se găsește cineva care s-o descuie.

– Zău?

– Fiindcă ministrul nu vine aproape niciodată, aici ne regulăm noi, tinerii, în cabana de lângă piscină. Avem tot confortul.

– Cineva are grijă de casă, presupun?

Evocarea personajului la care mă refer îl face să râdă mânzește.

– Bineînțeles.

– Îmi poți spune numele lui?

– E bardul Delar'r și nevasta lui, Anaïs. El se ocupă de o grămadă de lucruri peste tot. Toată lumea îi încredințează diferite chestii, dar el le face când îi tună.

– Atunci de ce se mai apelează la dânsul?

– Toți vor să se pună bine cu el. Când este certat cu cineva, mosul îl cântă de rău pe străzi.

Curios rakett. Va trebui să merg să-l salut pe acest individ, să-i strecor un mic bacșiș ca să-l determin să propage meritele noului comisiar.

Până atunci pătrund în fericita vâlcea acaparată de Gildar Lambrumé, ministru pentru a-și asigura înaltul nivel de trai. Ministru al cui? Nu-mi amintesc. Un ministru nu e mai mult decât o mapă de birou, miercurea, pe marea masă de consilii de la Élysée. Odinioară li se cunoștea numele miniștrilor și li se spunea Excelență sau mai știu eu cum. Era o fierbere când condescindeau să meargă pe undeva. Rosteau niște bla-bla-uri pe care presa le consemna cu religiozitate. A fost unul, ministru al sporturilor, care inaugurând un stadion i-a spus unui organizator ce-l ruga ca, înainte de a se retrage, să aștepte să vadă cursa de o sută de metri: „Cu dragă inimă voi asista la start, dar n-am să pot rămâne până la finiș!" Autentică, a fost consemnată în anale. Acuma îți apare un nenică la tele. Prezentatorul anunță că e vorba de ministrul de așa și pe dincolo, apoi începe să i se adreseze cu un Cutăriță sau Țafandache. Înainte de asta, nu i-ai mai chiombit moaca niciodată. Și niciodată n-ai să i-o mai întâlnești. El spune, doct, că „ținând seama de datele fundamentale ale problemei" și-ți citează câteva cifre de neînțeles. Pe scurt, trei mici tururi de

pistă – și pe urmă dispare. Înghițit de uitare îndată ce a pus piciorul afară din studio, sărmanul speriat. Doar o clipită i-a fost dat să se remarce, la Antenne 2 sau consora acesteia. Ca să vedem cât e de cumplit de inexistent, apostolul. Ministru din din inadvertență, pe nepusă masă, el venind doar cu apetitul. Cravată albastră cu pătrățele. A venit s-o facă pe pontiful. Dar nu e cu adevărat ministru decât pentru dulapul lui cu oglindă. Acolo se iubește liber pe sine, se cheamă domnul Ministru al Cantității Vieții, al Conjuncției Coordonării, al Murdăriei Publice, al Condiției Femeii cu Ziua. Ministru al Mâncărimilor. Secretar pe toate statele de plată ale statului. Ba pe-al mamei dumnealui! Un capriciu! Ministeriatul e chirurgie estetică politică. Slujește doar la a scoate pielea de pe guvern. O efemeridă. În realitate, guvernarea depinde de o mână de oameni, unii care se cunosc pe dinafară și se unesc în secret. Iar ministerele nu sunt decât literatură.

Bardul Delar'r și scorpia lui nu se omoară deloc cu firea în materie de făcut curățenie. În acareturile de lângă scăldătoare pot fi numărate trei mii două sute optzeci și patru de prezervative umplute, fiindcă micuța bretonă nu e încă pe orbită în privința pilulei. Aceasta din urmă pătrunde prea încetișor printre tufișurile și de-a lungul plajelor chateaubrienne. Câteva slipuri uitate le-au servit drept ștergare altor hăndrălăi. Ici-colo se vede câte un nasture de sidef.

Mandea îți zicea că indiciile nu se înghesuie pe aici. Dar uite că în fața piscinei rămân țuț. Gropanul e mărginit cu dale de granit roz. Și într-un anume loc, câteva dintre aceste dale sunt ude, în vreme ce restul a rămas uscat. Mi-ar trebui un recipient. Mă întorc în clădire. Îți dai seama că în sticolanțele din bar n-a mai rămas nici o picătură de nimic. Totul a fost ras de multă vreme, cu un deplin dispreț la adresa ministrului. Pistonarii care se refăceau după cursa de 24 de ore. Descopr o sticlă de coca, o clătesc la robinetul dușului, apoi o umplu cu apă din piscină și o astup, de bine de rău, cu un dop de hârtie. După care o strecor în buzunarul interior al hainei, ca să nu se răstoarne.

– De ce vă luați apă, domnule comisar? se miră motorizatul.

– Totdeauna trebuie să te înarmezi împotriva setei.

Ei bine, ce-ar fi să ne cărăm?

Rotesc în jurul meu o privire nesigură. În fundul acaretului, unde au fost depuse mobilele de grădină prăfuite și mucegăite, o plasă montată pe un inel metalic cu mâner lung este agățată de perete, slujind la pescuirea frunzelor moarte căzute în bazin. O urmă umedă a rămas pe tencuială în dreptul ochiurilor plasei. Mă duc să o pipăi – sfoara e încă udă. Deci a fost folosită. Privesc încă o dată, melancolic, deloc joyce în pielea mea. Ar trebui un strop de muzică dulce. O mică melodie subțire, care să meargă cu briza ca și cum ar fi inima impulsurilor ei. O arietă dulce, dintre acelea care îți leagă sufletul, încât la sfârșit oftezi și începi să regreți nu știi anume ce, ceva ce era cât pe-aci să cunoști, ce nu vei cunoaște niciodată sau o vei face prea târziu, ceea ce e neînchipuit de rău.

– De fapt, dumneavoastră anchetați, nu? murmură cu respect tânărul meu însoțitor, cu tonul cu care o fecioară își întreabă soțul, în noaptea nunții: „De fapt, așa arată un cocoșel?"

– Practic, asta fac! răspund.

– S-ar zice că aveți niște viziuni, notează impresionat motociclistul.

Poate că am, într-adevăr. Îl văd pe comandantul Katkarre înecat în această piscină. Apoi cum este dus în port pentru a fi aruncat acolo. Văd un tip în combinezon negru și purtând cască prevăzută cu vizieră, care vine să culeagă un obiect compromițător ce-i aparține soțului blondei remaioze de năvoade. În meseria noastră e nevoie să vezi, cu orice preț, chiar dacă pentru asta folosești un baston alb.

– Acum vrei să mă duci la Ploumanac'h Vermoh, fiule?

De data asta, cavalerul Apocalipsului a ajuns să-mi fie devotat.

– Vă duc unde doriți, e ziua mea liberă.

– Cu ce te ocupi în viață?

– Măcelar. Dar lucrez la Lémery, și azi se sărbătorește acolo Saint Tnitouch'.

– Mi-am dat seama.

– Că e Saint Tnitouch'?

– Nu, că ești măcelar la Lémery.

Iradiază.

– A, da? Și după ce ați văzut?

– Sunt unele lucruri pe care le ghicești dacă ești perspicace.

*

* *

Fulgerul nipon mă ia cu sine. Sticla cu apă, prost astupată, îmi umezește pieptul, și după doi kilometri iată că mă apucă strănutul. Ajungem în dreptul subprefecturii. Măcelarul întoarce capul și latră prin vacarm:

– Uitați-vă, bardul locuiește în casa albastră de colo.

Așa că îmi vine ideea să fac o haltă.

– Stop!

Slăbește accelerația. Bolidul se apropie, bălăbănindu-se, de o construcție joasă, zugrăvită în albastru intens, cu păduri de hortensia, albastru-palid, de jur împrejur și o harababură de tot felul de troace în vecinătatea imediată. Deasupra ușii se află un panou mare unde se poate citi, scris cu litere torturate, împodobite cu peri de la pensulă și floricele: *Loïc Delar'r, bard breton, instalator-tinichigiu, poet scatologic.*

Alde Delar'r s-au întors din turneul lor proclamator. Doamna face clătite. El, așezat la o masă-tejghea, caligrafiază niște cuvinte, cu litere gotice, nițel hirsut și foarte urât mirositor, cu solzi de jeg pe mâini și rămășițe de mâncare în volutele bărbii-mustață.

– Ce doriți? mă întreabă.

– Să fac un pic de conversație, îi răspund.

Apoi mă prezint. Și el îmi strânge mâna. Și o cheamă pe doamna lui, să-i fac și ei la fel. Și ea e aproape o cotoroanță, cu peluze de cărnuri pe sub hanțele bretone și pasaje pironite cu negi pe brațele suflecate din cauză de cocă de clătite. Părul lățos, ochii triunghiulari, pielea ca aceea a unor vechi corcodușe scoase din uz. Și la fel de pestilențială precum bardul ei, tinichigiu, dar și mai rău, fiindcă e femeie. Și mă opresc aici. Dar să trecem, întrucât această doamnă duhnitoare nu are nici o

legătură cu povestea mea și, din fericire, nici nu va avea vreodată.

Îi spun bătrânului cu scripca și cu baba că le-am admirat mult prestația vocală de pe străzile orașului. Și în ce măsură e o pură emanație divină acest cântec bardinic pentru anunțarea morții comandantului Katkarre. E mândru ticălosul, mai țanțoș decât insecta denumită comun păduche. Pentru a-l duce până la culmea ridichiei, mă informez în ce constă poezia scatologică anunțată pe firma lui. Iar dânsul, plin de solicitudine, îmi explică precum că e autorul acelor delicate panouri ce se găsesc în privățile localurilor distinse. El le compune, le redactează, le împodobește cu frumoși rahați înfloriți, aburinzi, vioi, aproape apetisanți, într-atât îi glorifică prin culori neavând nimic rezidual. Îmi arată totul cu dragă inimă. Îmi declară textele ingenioase, a căror lectură creează la practicantul locului unde sunt plasate un sentiment de bună dispoziție laxativă, propice îmbunării celor mai înrăite sfinctere. Sunt nevoit să recunosc, cu toată buna credință și fără nici o gelozie de autor, reala calitate a acestor mici opere de artă, dintre care voi cita pentru exemplificare: „Voi, cei care veniți să depuneți fonduri în această bancă, nu uitați să lăsați și mărunțișul", „Nu-l trageți pe dracu de coadă, ci trageți apa" și mai ales, mai ales capodopera: „Scremeți-vă, până la urmă tot o să iasă ceva".

Îl complimentez pe bardul Delar'r, asigurându-l că în aceste grațioase panouri e ceva din Montaigne. Nu, niciodată nu și-a dat seama de asta, dar acum, când i-am zis-o eu, comparația se impune, orbitoare.

– Ai toate harurile, îl firitisesc: muzicant, compozitor, cântăreț, instalator-tinichigiu, poet, caligraf... Doamne, cât te invidiez, eu care nu sunt decât un biet polițist cu mâna dreaptă și un scriitoraș cu cea stângă. Dacă ai ști ce îngreunat de neîmplinire mă simt. Fiindcă pe măsură ce înaintez în vârstă îmi apare tot mai evident că omul nu moare niciodată bogat de ce a făcut, ci sărac de ceea ce n-a apucat să facă.

El mă consolează de bine de rău, explicându-mi că supradotarea nu poate fi la îndemâna oricui, altfel am trăi într-o societate a elitelor, înfricoșătoare prin prea marea ei perfecțiune. Și ajunși aici, îmi oferă un rachiu distilat de el însuși, pe care eu

îl accept imprudent și care pute a puroi, de parcă și-ar fi pus-o pe nevastă-sa la macerat. Dar în cursul carierei mele am suportat destule nenorociri; și pe urmă nu există un polițist bun fără un stomac bun. Digestia eroică făcând parte dintre darurile naturale cerute de infama mea profesie.

Bătrâna îmi propune o clătită. Amator de cereale, mănânc șase la rând. Sunt drăguțe, unse cu unt sărat.

Întremându-mă neîncetat cu făină neagră și samagon infect, stau la taclale cu bardul. Cunoaște totul despre toată lumea, pe mai multe leghe împrejur. Ajunge să-i pui pe masă un nume pentru ca el să tragă firul de pe mosor. Știe tot, are păreri despre toate, dinții ascuțiți, limba despicată. Adevărat chilipir pentru un sticlete în căutare de personaje de jumulit.

Îi propun trei subiecte; mi le tratează de o asemenea manieră, încât e promovat la oral cât ai zice știi ce? Pește. Cele trei subiecte le ghicești: Katkarre, Tango, Farul. Un altul, mai plicticos decât mine, ți-ar da acces la delirurile Instalatorului-Poet-Tinichigiu, dar tocana santantenătângă nu se îngroașă cu pâine de soiul ăsta. Comisarul are justa măsură a lucrurilor. Drept spre rebut, fără multe viraje. Asta e. Îți voi face deci un rezumat al acestei conversații epice.

Primo: Katkarre. Nu i se cunosc decât prieteni, având în vedere că nevastă-sa se întinde cu tot ce proclamă veleități de erecție, între cincisprezece și șaptezeci și cinci de ani. Să fi știut el despre asta? Probabil că da, fiindcă de câțiva ani se luase de băut, tocmai dânsul, socotit drept un ins sobru printre bretoni, fiindcă înainte să dea în darul beției nu golea decât o sticlă de calvados pe zi. Afacerile îi mergeau prost. Naviga din ce în ce mai puțin și-și petrecea tot timpul la Cafeneaua Marinei, cu mateloții din echipajul lui.

Secundo: Tango. Moșul îl știe, fiindcă e un nemernic irecuperabil. Rușinea unei familii onorabile. Tatăl i-a murit de supărare; mama e menajeră la preot și se cufundă în cucernicie. Unul dintre frații lui s-a exilat pe insula Nichemar'h. Surorile i-au plecat, care la Quimper, care la Rennes. Una e călugăriță, alta trage ciocuri la Paris. Întoarcerea fiului risipitor a surprins, dar populația l-a primit bine, fiindcă inspiră frică. Acțiunile lui sunt nevinovate, cu excepția faptului că se duce în fiecare zi la

poștă, pe strada Bignous, pentru a telefona la Paris – și de ce să telefoneze așa, dacă a rupt-o, într-adevăr, cu malefica noastră capitală a pierzaniei? mă întreabă poetul excrementțial.

Tertio: Farul. Ei bine, bardul îmi va spune tot ce zace în fundul gândirii lui, până la căptușeală. Un act al O.E.B.? Pe dracu! Mă auziți? Pe dracu! Știe el ce spune. Cu subînțeles, lăsând să se presupună că el însuși face parte din O.E.B., breton până în vârful unghiilor cum este. Și folcloric până peste poate. Ba chiar persona grata acolo, în organizație, bardul Delar'r. Nu un lampagiu nou-venit, o gură bogată bun de lipit afișe. Ci unul care gândește, uite-așa. Creier al acestei mișcări de toată lauda. Așa că nu, nu, nu, nici vorbă de far. Acolo a fost altceva. Niciodată O.E.B. n-ar fi lichidat un paznic de far ultrabreton, esență a rasei. Ni-cio-da-tă! Un paznic de far e o emblemă. El, bardul, a propus ca pe albul drapelului alb Breton-Liber să se pună un far stilizat, păi vezi?

Atentatul ăsta, vreau să-mi spună? O lovitură a guvernului, perfect pusă la cale, pentru a da un motiv de represalii. Viața o să devină grea pentru O.E.P., dar băieții din mișcare nu se vor încovoia. Vor merge până la capăt, vor crea Națiunea Bretonă. Vor avea într-o zi boma atomică, pentru a-și garanta libertatea cucerită. Și dacă Franța mișcă în front, dacă va continua să le bage bețe în roate, conform bunului ei obicei, o vor cuceri pe Franța asta, cucoana aceea cu gură mare, gata oricând să se creadă mai dată dracului decât alții, și atât de perfect idioată, încât e citată în afară ca exemplu de idiotenie. Da: Bretagne va anexa Franța, cum mă vezi și cum te văd. Și tot atât de neîndoielnic va anexa și Corsica. Și Savoia, cu toate rădăcinile ei italienești. Și Alsacia și Lorena, din cale afară de mâncătoare de varză călită. Vom avea, în sfârșit, o națiune unită, puternică, strălucitoare. Așa cum a visat-o marele de Gaulle, acest utopist în draci, totdeauna cu fruntea umbrită de cele două meschine stele de general, plin de încredere în sine, voindu-ne pe noi cineva, cu maniera lui de a salva pe neobservate, de a-i ține pe francuji la respect, de a face să se creadă că sunt mari dar că, o dată el dus, paf!, rămân niște pitici! Încă o gură de calvados, comisare! (Nu e o propunere, ci un ordin.) Da, farul distrus e un

semn al guvernului francez. Niște caraghioși, niște neisprăviți, incorecți, evazivi, pușlamale.

Atunci, profitând de faptul că suge al „n"-ulea gât de arde-pe-mațe, îl întreb (și mă întreb) pe nestrânsă masă; pardon, pe nepusă masă:

– Există vreo legătură între cele trei lucruri?

Poetul-bard-instalator îmi flagelează timpanele cu o eructație ca un corn de vânătoare.

– Care trei lucruri?

– Moartea lui Katkarre, întorcerea acasă a lui Tanguy Liauradéshome, dinamitatea farului... Toate acestea într-un interval de timp atât de scurt.

Am spus legătură! Legătură și iar legătură!

– Posibil, convine bardul Delar'r, dar atunci e o lovitură pusă la cale de guvern.

Se ridică deodată, cu mâinile la urechi, ca pentru a domoli asaltul unui zgomot insuportabil.

– Și încă nu s-a sfârșit! bâiguie. Și încă nu s-a sfârșit! Suntem la începutul unei ere a calamităților. Cerul ni se va prăbuși în cap iar oceanul va urca până la Rennes.

CAPITO ȘASE

În care prezicerea bardului se adevereşte

Furtuna face ravagii. Ploaie, grindină, vânt, burniță, vreme de câine și tot așa.

Cerul, à la Vlaminck, e ca o halucinație. Fulgerele îl înjunghie. Iar el se sfâșie până la capătul orizontului marin, foarte departe, unde albatroșii încetează să se aventureze după fundul navelor capitaliste.

Adorabilul nătăfleață motorizat, care m-a așteptat aproape o oră în fața casei bardului-tinichigiu, mă oprește docil și cu bibișorul în fața căsuței răposatului Katkarre. Mamaia cea ramolită e instalată tot în fața ușii, udă până la schelet. Și cer păcănitorului să mă ajute și o ducem în bârlog.

– E careva pe-aici? întreb cu o voce tare și frumoasă.

Neobținând răspuns, mă îndrept spre odaia învecinată, unde proaspăta văduvă tocmai se lasă invaginată de domnul primar – întors aici pe șestache, după ce fulminase la adresa lui mândelovici. Slăbuț în materie de copulație edilul. Un fricos în felul lui, fiindcă nu s-a despărțit cu totul de pantaloni, care îi înlănțuie gleznele. Fesele sunt albicioase, pline de vinișoare albăstrii și fire rare de păr. Flanela de corp, neschimbată de la ultimele alegeri municipale, i s-a ridicat în sus, cămașa la fel, jiletca idem, ca și vestonul ale cărui poale îi ajung la ceafă. Nu se descurcă deloc magistrat întâiul magistral al comunei, ci o

flencăne cu zvâcnete mărunte, fără preambul, de mamifer ierbivor. Nu înșurubează absolut, ci plin de îndoieli. S-ar zice că nu e sigur de menținerea joncțiunii. De altfel, își duce întruna mâna la sex, ca să verifice dacă acesta mai e prezent și destul de ferm pentru a duce lucrurile la bun sfârșit.

Scoate un mic țipăt migrator domnul primar în curs de răspăluire. Un strigăt care evocă niște recifuri înmuiate. Face gruiii, gruiii, în vreme ce fundul vrednic de milă îi tremură în răstimpuri. Regulare cu părăsirea locului faptei. Stil munca în zadar. Își plimbă mohorât mosorelul, și dorința îi e atât de arzătoare, încât îți vine, cu dragă inimă, să-i sufli în găoz pentru a i-o mai ațâța oleacă.

Micuțul motociclist privește holbându-și peste poate ochii naivi din cale-afară și-mi spune la ureche:

– E primarul nostru.

– Știu, îi răspund. Însă nădăjduiesc că girează mai bine afacerile comunale decât pe cele sexuale, fiindcă, băiete, ce vezi tu aicea se cheamă a te gospodări prost.

– A, da, domn'e? se minunează călărețul de centimetri cubi (cei mai buni după centimetrii pătrați), băiat prost dar ascultător, apt să priceapă lecțiile elementare, cu condiția ca acestea să aibă la bază metoda intuitivă.

– Nu se poate să tirbușonezi o cucoană în maniera asta dezordonată și neliniștită, prietene. Ia uită-te ce nepriceput trage în frigare acest domn, cât de fără sprinteneală și avânt. Constată până unde e lipsit de siguranță, de vreme ce își controlează mățigușul toată ziua bună ziua, ca șoferul unui taxi rablagit care verifică dacă a cuplat viteza, atât de mult îl tulbură încetineala vehiculului său. Acest eminent personaj nu face dragoste, ci coțăie. Sexul îi bâiguie, înțelegi? Ia aminte, tinere al meu prieten: totdeauna să pui stăpânire pe o damă acționând cu toată hotărârea și fără nici o clipă de șovăire. Spune-ți că încoțopeneala merge de la sine și că nu trebuie să te mai gândești dacă paraipanul tău se află pe drumul cel bun. Lasă-l să se ducă; el își știe parcursul, chiar dacă tu îl ignori. Cu mult dinainte de paleolitic, o coadă de bărbat cunoaște mecanismul zămislirii. Nimeni n-a învățat vreun mugure cum să se deschidă pentru a produce frunze; la fel fac și oamenii. Nenică ăsta își complică

viața prin îndoieli care îi perturbă creierul. Ajunge, din prea multă implicare, să strice o minunăție pe care Creatorul a vrut-o inextricabilă. Și ăsta e un sacrilegiu, micuțul meu motociclist.

Îndată ce termin acest solemn avertisment, domnul primar se sloboade, reproducând *in extense* urletul sălbatic al unui portar de fotbal care a stopat un penalty cu propriile-i testicule. O chestie ce sună aproximativ: „Mvuaaaaa!" Oh, frumoasă paradă! Trăiască domnul primar! Și să continue serbarea! Bietul de el rămâne prăbușit peste partenera care încearcă să-l azvârle din șa, ridicându-se într-un cot – primă manevră. Nu reușește, dar mișcarea îi îngăduie să ne descopere.

– Ei bine, ce vreți voi doi? întreabă.

Chestiunea stârnește o vie reacție la prefațatorul persoanei (nu i-a făcut până acum o introducere?), care sare atât de abitir, încât iată-l răsturnat pe carpetă, cu umblătoarele blocate de nădragi. Iar noi privindu-l într-un chip indicibil – sărmanul, cu o situație ca a lui, primar, tată, consilier general, președinte și de alta, membru în așa și pe dincolo, bine-mersi, foarte confortabil, omologat super, citit și aprobat de o întreagă populație bretonată, binecuvântat de popime și deci de domnul nostru Iisus Hristos, bărbatul acela atât de frumos cu ochii lui mari și triști. Așadar mă vede, mă recunoaște, intră în sperieți. Își spune că bun, foarte bine, eu sunt un funcționar prins de el, nu de mult, în aceeași postură, așa că treacă-meargă, te faci că plouă, mă fac că plouă, numai că iată, există și mucea ăsta, Prostovillon, tembelul de băiat de măcelărie, care va împrăștia vestea în tot ținutul, toată regiunea, toată Bretania, de la Dunkerque la Tamanrasset. Va vorbi nemernicul-de-spârcâială-de-rahat-de-gunoi-de-motociclismă. Va povesti despre primar, despre pantalonii lui lăsați în vine, bucile lui albicioase pline de vinișoare precum gâtul unei damicele limfatice, puțulica lui lipsită de glorie, micile lui tresăriri de periglandulos nehotărât. Și asta va însemna huiduială, bășcălie colectivă, indignare în cercurile conformiste, abjecte glume proaste, pufnituri în râs la trecerea lui. Sfârșitul unei sublime și perbe cariere. Așa că începe să bată cu pumnii în dușumea, foarte tare și foarte repede primarul. Și strigă:

– A, nu, nu, nu, pe toți dracii!

Refuză realitatea, se gândeşte cum ar putea să-l facă pe tânărul Gaosell să dea ortul popii, fără să-l asasineze cu propriile-i mâini. Trebuie să existe un mijloc pentru cazurile disperate, când intervin raţiuni de stat! Altfel ar fi prea stupid.

Se ridică, îşi călăfătuieşte mezaninul, îşi pune îndărăt serviciul de stropit, vârându-l în izmenele vechi şi jegoase-pentru-că-asta-nu-se-vede. Şi păşeşte curajos spre javra de poponar de martor de rahat, pentru a-l neutraliza cu orice preţ. Îi promite o situaţie mirifică la primărie, Legiunea de Onoare, pensionarea bătrânilor lui, sacoşe împodobite cu ciucuri – pentru motocicletă. Nu mai ştie ce şi cui să promită. O imploră pe văduva Katkarre:

– Fă ceva, explică-i, suge-i-o, serveşte-ne un pahar de calvados, nişte biscuiţi...

În camera vecină, bătrâna mamă-mare tuşeşte ca o epidemie de gripă asiatică.

Primarul vrea să-i ofere totul motociclistului meu mototol. Îl va lua în consiliul minicipal. Îi va cumpăra o măcelărie. Dacă nu are bunică, i-o propune pe cea din bucătărie, atât de înţelept-ramolită; o bagi în casă, o scoţi afară. O farfurie cu supă din când în când. O persoană uşor de întreţinut. Şi, fiindcă are mereu în mână un şirag de mătănii, nu plictiseşte pe nimeni. Dacă stă într-o ploaie prea puternică ori dacă face pe dânsa, o pui la uscat lângă plită. Chilipir curat. Văduvei Katkarre nu-i mai trebuie. De altfel, era bunica soţului. Acum e disponibilă scumpa bătrânică. E o lovitură, o afacere.

Îl las să-l convingă pe tânărul lui administrat. Ştiu că nu poate nădăjdui NIMIC de la el. Un tip, indiferent cine-i ăla, canalie din vocaţie sau viteaz cavaler, când a asistat la o asemenea scenă poţi să-l ameninţi cu moartea ori să-i oferi palatul Élisée, că el tot o povesteşte. Punct. Şi aşa vor sta lucrurile cât vor exista oameni care să le relateze oamenilor mârşăviile oamenilor. Şi o înţelege şi el bine bietul primar deznădăjduit, halucinat de prea multă nădejde. Îl sărută, pe băiatul de măcelărie, pe obraji şi pe gură. Îi plânge pe umăr. Îi vorbeşte despre Rezistenţă, despre generalul de Gaulle, despre gloria Bretaniei. Cade în genunchi, s-o implore pe Maica Domnului din Rupenpatru, patroana cârciumilor şi a pescarilor.

Şi pe Sfântul Pop Oneaţă, atât de eficient împotriva crăpăturilor. Îi făgăduieşte să meargă pe jos în pelerinaj până la mânăstirea Batenlemn, la graniţa departamentului, acolo unde Du Guesclin a avut acea istorică întâlnire cu Winston Churchill şi Charles V.

O înhaţ de o aripă pe frumoasa blondă şi o târăsc în bucătărie.

– Trebuie să-ţi vorbesc, în dimineaţa asta am fost întrerupţi.

Mă priveşte zâmbind misterios. Ah, misterul feminin, care adeseori nu-i altceva decât consecinţa unei migrene sau a tulburărilor de digestie!

– Era mai bine cu dumneata decât cu bătrânul scârbos, mă firitiseşte.

– Mersi, zic, am avut îngâmfarea s-o cred înainte de a mi-o confirma. Dar nu m-am întors ca să vorbim despre admirabila dumitale păsărică, scumpa mea, deşi sunt dispus să-i consacru douăsprezece capitole din memoriile mele atunci când le voi scrie.

– Atunci de ce vrei să stăm de vorbă?

Mamaia îşi întretaie accesele de tuse cu strănuturi vehemente.

– N-ar fi cu cale să o schimbi pe această scumpă femeie care a încasat tot ce era mai grozav din furtuna de afară? îi sugerez.

Măduvioara saltă din umeri:

– Aşi, e obişnuită. Când Jean-Yves era pe mare la pescuit, o ţineam câte trei-patru zile fără s-o duc acasă. E solidă, să ştii.

– Totuşi tuşeşte.

– E răcită mai de mult.

Liniştit în privinţa sorţii nonagenarei, mă întorc degrabă la oile noastre.

– Apropo de pescuitul ăla, am auzit că nu se dădea de ceasul morţii cu munca Jean-Yves al dumitale. Urmărea heringii mai mult pe la Cafeneaua Marinei decât printre bancurile Terra-Novei.

– Ce-i drept se întorcea pe două cărări, admite dămiţa.

– Care-i numele dumitale mic, îngerule drag?

– Mi se spune Plete de Aur, face ea, nu fără o legitimă cochetărie.

– Bine zis, replic. Cu atât mai mult cu cât dacă pe capul dumitale se află aur, înăuntru ţii o putere de judecată la fel de preţioasă, după câte ghicesc. Felul în care m-ai acuzat de viol azi-dimineaţă, când am fost surprinşi, spune multe despre spiritul dumitale de a da de înţeles.

– N-aveam încotro, se scuză tipesa.

– Firește, o reputație se apără. Ei bine, răpitoarea mea cu plete de aur, şi-acuma spune-mi totul despre viaţa defunctului mătăluţă soţ. Pesemne nu ţi-a scăpat că aceasta se modificase în ultimul timp.

– Adevărat.

– Aş vrea să aflu tot ce gândeşti despre asta, frumoasa mea inimă înflăcărată.

Se uită la mandea pieziş. Neliniştită, aducându-şi prea bine aminte că, oricât de bun regulator aş fi, aparţin totuşi poliţiei, iar poliţia e o rană plină de mâncărime pentru cel ce s-a pricopsit cu ea.

– De ce mă întrebi asta?

– Fiindcă am dovada că scumpul dumitale încornorat a fost ucis, frumoasa mea!

La care damicela rămâne ţuţ. Iată un ticălos de cuvânt urât care trece cu mare greutate prin colivia ei blondă.

– Cee-ee? face dânsa.

– Da, draga mea doamnă. A fost înecat cu mult zel. Dacă nu-mi spui îndată, spontan, tot ceea ce ştii, un judecător de instrucţie mai puţin înzestrat decât mine îţi va smulge mărturia cu cleştele, timp de mai multe zile, în cabinetul lui şi în prezenţa unui grefier cu gura urât mirositoare. Alegerea îţi aparţine.

Se înfioară.

– Dar ce să-ţi mai spun? Nu ştiu nimic... Şi, de altfel, ce să ştiu?

Nu mă pot împiedica să-mi strecor mâna linguşitoare în corsajul ei, pentru a-i flata pe cei doi fraţi Lumière. E vorba de un gest liniştitor, care incită la încredere. Când atingi o femeie, chestia asta o face să se simtă chiar atinsă, după cum am remarcat. Mai cu seamă când acţionezi cu mare delicateţe, nu ca un soldăţoi, ci numai ca un puţoi. Caraba mântuitoare. Îi adaugi

un ușor surâs mistic, zburător, fluturător, bogat în promisiuni. Și totul merge bine. Ești recepționat sută la sută, admis, instalat, hrănit, lustruit – tot tacâmul.

– Ascultă aici, blondino, o femeie șmecheră ca tine remarcă totul, mai ales în privința celor ultraapropiați. Simt, știu că Jean-Yves al tău și-a schimbat viața în ultimul timp; ceva s-a întâmplat, dar ce? Voi afla, cu sau fără concursul tău.

Ea ezită, privește la bătrâna mereu prăbușită în scaunul ei, și care șiroiește. Apoi oftează și murmură:

– Privește atunci mai îndeaproape pușca asta.

Arma e o veche flintă de vânătoare, cu patul scorojit. Stă agățată într-un cui, deasupra căminului. Mă duc și o dau jos, apoi îi desfac țeava. Nici un cartuș n-a fost vârât acolo, totuși un corp străin astupă unul dintre cele două tuburi din oțel brunat. Maimuța Plete de Aur îmi prezintă o perie rotundă, cu mâner lung și flexibil, care servește la curățatul țevii duble. Vâr peria pe la un capăt și împing. Un sul din hârtie de ziar cade pe pardoseală. Îl desfac și am stupoarea să găsesc înăuntru, înfășurat strâns, un teanc de bancnote de cinci sutare. Așez pușca pe masă și mă apuc să număr lovelele. Cincizeci de bumăști. Cincizeci ori cinci sute fac douăzeci și cinci de mii, nu trebuie să fii câștigător al concursului „Cifre și litere" ca să știi asta.

– Economiile lui? întreb zâmbitor.

Ea scutură din cap.

– Nu strânsese nici o para chioară.

– Cum ai descoperit ascunzătoarea?

– L-am văzut când a ascuns biletele.

– De mult?

– O săptămână.

– Ai făcut vreo aluzie la chestia asta?

– O, nu, și-ar fi pitit mălaiul aiurea. A fost într-o noapte, când credea că dorm. S-a sculat. Banii îi avusese în buzunar, m-a trezit foșnetul hârtiilor. Am riscat o privire când îi vâra în pușcă.

Pun teancul pe masă, lângă armă.

– Interesant. Altceva ce mai știi?

– Ieri-seară, după ce ne culcasem, cineva a venit să ne ciocănească în obloane. Jean-Yves a întrebat cine e. Un glas a răspuns: „Eu sunt".

– Un glas de bărbat?

– Da.

– L-ai recunoscut?

– Nu. Dar era destul de ascuțit.

– Ce înțelegi prin ascuțit?

– Un pic... nu știu cum, de parizian, dacă înțelegi ce vreau să zic. Nu era felul de a vorbi de pe la noi. Individul a spus: „C'est mouâ", înțelegi?

– Și pe urmă?

– Soțul meu s-a sculat, și-a tras pantalonii și a ieșit. Au stat de vorbă foarte puțin. N-am auzit ce-și spuneau. Jean-Yves s-a întors să se culce, dar înainte de a stinge lumina a întors soneria deșteptătorului pe care l-a potrivit să sune la ora trei.

– Nu l-ai întrebat nimic?

– Ba da, m-am interesat cine venise să-l cheme...

– A răspuns?

– A zis: „E unul dintre băieții mei". Dar eu știam bine că nu, băieții lui nu rostesc „c'est mouâ".

– Și azi-dimineață?

– Ei bine, deșteptătorul a sunat, dar soțul meu se trezise deja și-și făcea o cafea. Sunt sigură că nu dormise.

– Cum mergeau lucrurile între voi?

– Îmi plăcea tare mult când pornea pe mare la pescuit, numai că de la o vreme încetase să mai navigheze, așa că stătea pe capul meu și mă oripila cu firea lui de porc.

– Crezi că avea necazuri?

– El? Ce idee!

– Se spune că ești rea de muscă – ar fi putut afla de chestia asta și acționa în consecință; o grămadă de marinari nu-i dispusă să-și dea nevestele cu împrumut, în ciuda actualei libertăți a moravurilor.

Plete de Aur își ridică umerii frumoși.

– Așa, Jean-Yves știa de mult că flirtez cu bărbații.

Ador efemismele, și aici cuvântul „a flirta" reprezintă unul de prima mână, ținând seama de faptul că eu mi ți l-am înfruptat

pe gogu precum tu iei o aspirină și că domnul primar a făcut la fel, câteva ceasuri mai târziu.

– Și era de acord cu asta?

– Păi, la început nu era foarte mulțumit, dar încetul cu încetul...

Te înveți cu de toate. Asta-i adevărata putere a omului: însușirea lui de a se adapta. Revoltele i se domolesc și e învins cu frumosul de către toleranța lui.

– Ai vreo idee despre ce punea la-cale în ultima vreme?

– A, nu; așa ceva nu.

I-a scăpat pe negândite. Și dă pe dinafară de sinceritate impetuoasă.

– Curios cum s-a pricopsit cu tot mălaiul ăsta și că a venit cineva să-l cheme, în toiul nopții. Apropo, cât era ceasul?

– Cu puțin peste miezul nopții.

– Azi-dimineață, când a plecat, cu mult înainte decât de obicei, nu ți-a spus nimic?

– Nu, dar știi, nu era genul de om care să-ți dea explicații. Își avea viața lui. Îmi cerea să-mi țin gura, să-i repar năvoadele, să-i fac supa și, din când în când, să-i golesc boașele. În rest...

– De ce-i reperai năvoadele, de vreme ce nu mai pescuia?

– Nu pescuia, dar în fiecare zi pretindea că o să plece neapărat s-o facă, pentru a-și liniști conștiința, presupun.

– Nu mai ai nimic altceva să-mi spui?

– Nu, pe cinstite.

Își proptește mânuța în bigudiul meu fierbinte, ca un bun camarad ce este, mi-l malaxează artistic pentru a-i da o formă potrivită și suspină:

– Ai să mai vii să mă vezi?

– Firește.

– Azi-dimineață mi-a plăcut cu dumneata, știi?

– Foarte încântat, scumpo, deși compania n-o să-ți lipsească, mai ales acum când iată-te văduvă.

Râde în întâmpinarea zilelor ce vor veni, ticsite de toroipane vânjoase.

– Da, desigur, dar am și eu plăcerile mele.

Mă abțin s-o întreb despre ce plăceri este vorba.

– Auzi, dacă tot ești polițist...

– Spune.

– Banii ăştia... crezi că-i pot păstra?

– Firește, numai să nu descoperim că au fost furați.

Tresare.

– Drace, drept cine-l iei? Era pescar, nu hoț de buzunare.

– Un pescar care nu mai pescuiește poate fi împins să păcătuiască, rânjesc eu cu josnicie.

După care o părăsesc ca să mă duc să-mi recuperez vehiculatorul. Motorizatul e în mare cârâială cu primarul. Pămpălăul de întâi-magistrat-al-comunei i-a deschis tinerelului orizonturi noi, în ciuda tâmpeniei congenitale a acestuia din urmă. Deloc psiholog domnul primar. În loc să-l implore, în loc să vrea să cumpere cu orice preț tăcerea măcelarului, ar fi trebuit să mimeze indiferența; ba chiar să facă o țară de triumfalism sexual. Genul: ce zici, micule, ai văzut că primarul tău umblă sprinten ca o mașină de cusut? Vei putea spune că e încă verde. Să fii martor că e vânos și că nici o pițipoancă nu-l sperie. Dacă ar fi adoptat o astfel de atitudine, n-ar fi avut de ce se teme, dragul de el. Dar în loc de, fraierul plânge în poala băiețandrului. Continuă să se tocmească la grămadă. Când mă întorc în odaie, se află la ultimele argumente. Îi zice precum că e donator de sânge, domnul primar, mereu gata să dea exemplu. Așa că îi va face o rezervă, ca să-l depaneze în caz de accident, având în vedere că e donator universal; cu el, totul e în regulă. Un motociclist trebuie să fie prevăzător. Sunt atât de periculoase mașinăriile astea, Nagasaki nu profită îndeajuns de pe urma concurenței. Într-o bună zi o să-ți turtești mutra de un stâlp. Și atunci scumpul tău bulion o să ți se scurgă râuri-râuri. Iar dacă ai avea la dispoziție, un mic bidon cu zeamă de schimb, chestia asta n-ar fi deloc în dezavantajul-tău, nu? Scăparea de la moarte, iată ce-i propune, nici mai mult nici mai puțin. O să-i ofere un litru întreg, da? Bine, atunci doi, dar astăzi nu poate mai mult, fiindcă mai are de vizitat și șantierele municipale. Nu, tot nu-i de ajuns? Dar pe toți dracii, de fapt ce vrea feciorul ăsta de târfă? Ai? Ce bolborosește în capul lui de debil profund, sfârtecătorul ăsta de rumegătoare? Unde vrea să ajungă? Să spună o dată, pârțâitorul de hidrocarburi!

Și pretenarul, astfel implorat, vorbește în sfârșit:

– Ce-aș vrea eu e o poză de-a dumneavoastră, domnule primar.

Edilul e năucit. El propunea luna de pe cer, și când colo nu i se cerea decât fotografia. Voia să-și verse sângele, când de fapt era suficient un portret. Trage în sine un mare volum de oxigen din ceea ce i se află la îndemână și bâiguie:

– Dar cu plăcere, micuțul meu. Poza mea? Păi nici nu cer altceva. Am una ca primar, cu eșarfă, format 18 x 24, o să ți-o ofer, și pe deasupra cu o dedicație frumoasă. Ba chiar o să-l pun pe Croisidec, fotograful, să ți-o înrămeze, o preferi în ramă de lemn sau de piele, fiule?

Motociclistul clatină din cap:

– Nu vă deranjați, domnule primar, poza asta chiar eu o s-o fac, am aparatul în sacoșă. O vreau cu dumneavoastră cu pantalonii în vine, ca adineauri. Și cu blonda care vă meșterește chestia. E vorba de o amintire, înțelegeți?

Imediat taica primarul se șucărește.

– Ei asta-i bună, scârbosul dracului, nenorocitule, șantajistule! Ești martor, comisare? Să mi-l arestezi îndată pe viermele ăsta. Îți ordon, în calitate de șef al poliției din acest oraș. Cătușele! Pe loc!

Băiatul de măcelărie se întoarse spre mine, întinzând mâinile și cu zâmbetul pe buze.

– Dați-i drumul, domnule comisar. Arestați-mă. Îl iau ca avocat pe maestrul Craimelin, secretarul fracțiunii comuniste; și dumneavoastră veți avea amabilitatea să depuneți mărturie, fiindcă în calitate de sticlete vă aflați sub prestare de jurământ.

– Așteaptă! Nu-l aresta, îmi retrag plângerea! țipă primarul. Beneficiul vârstei. Trebuie să-i mai dăm o șansă scumpului nostru tineret, floare a rasei noastre, speranța pentru mâine, forța vie a Marii Națiuni care...

Îl bat pe nefericit pe umărul dezarticulat.

– Vrei să-ți spun ceva, domnule primar? Ești un boșorog prost.

– Cuum? se sufocă edilul.

– Uite-așa, îi răspund. Farul de la Pointe du Chaz a fost aruncat în aer, și o singură persoană din comuna asta habar nu are de nenorocire: cea care are sarcina de a-l gira. Și de ce?

Pentru că, abuzând de prerogativele sale, vine s-o reguleze pe o biată văduvă lipsită de orice alte resurse decât fesele ei.

Domnul primar trece de la consternare la spaimă.

– Ce tot spui acolo? Farul?

– Nu mai e un far, ci niște ruine bune de vizitat, dragă domnule. Absența dumitale de la fața locului e foarte tare remarcată. Nu-ți poți imagina în ce măsură anumite absențe se impun mai mult decât anumite prezențe. Hai, artistule, vii? mă adresez motociclistului.

Pornim ca fulgerul. Rammm, rrrrammm!

– Ce-ai fi făcut cu fotografia dacă ai fi obținut-o? îl întreb, dornic să-mi completez dosarul privitor la firea omenească.

Băiatul de măcelărie îmi răspunde nostalgic:

– Un afiș!

*

* *

Vaporul se cheamă *L'Intrepide* – și crede-mă, nu și-a luat un nume de furat. Trebuie să fii întreprid ca să înfrunți marea în asemenea condiții. Maumau Bidick, marinarul care îl drivează, e un tânăr cu privirea feroce, clădit ca un recif. Trece în ținut drept Neptun în persoană. Furtuna e prietena lui, și el se înconvoaie sub greutatea medaliilor primite în urma acțiunilor de salvare.

Sprijinit în coate de copastie, Bérurier le oferă pescărușilor insațiabili un dejun foarte consecvent, care ar fi asigurat caloriile necesare supraviețuirii celor din Biafra (despre care nu se mai vorbește, fiindcă asta taie pofta de mâncare) vreme de o săptămână. Dezgustat, și are toate motivele pentru așa ceva, Le Guennec se întoarce.

E plin de considerație pentru mine de când analiza apei prelevate din piscina ministrului a dovedit că era identică celei din plămânii lui Katkarre.

Brizanții ne copleșesc, cum scrie în bucoavnele domnului Farrère (cel mult Loti). Ambarcația noastră pare derizorie în

furtuna asta cu golurile ei nenorocite. Ne năpustim în prăpăstii, ieşim de acolo ca să ne aruncăm spre cer, şi totodată ne ruliu, ne tangaj, ne murăm, ne clănţănim dinţii, ne rugăm în şoaptă, ne exprimăm ura faţă de saramură, ne strângem pleoapele, ne refulăm pornirile de dare în stambă. Soluţia lui Bérurier, simplistă dacă stai să te gândeşti, e cea mai lipsită de eleganţă. Maumau Bidick habar n-are de toate astea, ca un truli ce este. E singurul în stare să iasă pe vreme rea şi să aibă îndrăzneala de a pune cap compas spre Insula Nichemar'h.

Le Guennec mă implorase să renunţ.

– Sunteţi parizian, domnule comisar, nu vă daţi seama cu adevărat de starea vremii.

L-am privit.

– Dacă ţi-e frică, bătrâne, nu te silesc...

Aşa încât a venit cu noi, fiindcă pe nici un breton n-o să-l vezi vreodată trecând drept un poltron.

Şi acum suport consecinţele. Să pretind că nu regret ar însemna o minciună. Îmi spun din tot sufletul că ar fi trebuit să rămân în faţa dubonnet-ului meu. Dar datoria înainte de toate. Comunicaţiile telefonice cu insula fiind întrerupte, am hotărât să pornesc într-acolo fără întârziere. Fiindcă domnul Tango n-a mai fost văzut la Ploumanac'h Vermoh. Şi nici vasul lui nu s-a mai întors.

– Cum îţi merge, Le Guennec?

– Mi s-a întâmplat să navighez în condiţii şi mai afurisite, răspunde acru ofiţerul de poliţie.

Motorul horcăie. Béru idem. E un adevărat concurs de borboroseli. Un duel la care participă toate măruntaiele. Cine scuipă cel mai abitir. Maumau Bidick cântă o arie locală, pe versurile şi muzica bardului Delar'r, care vorbeşte despre voinicul din faţa noastră, gata să ridice ancora, cap compas spre alizee, toate pânzele sus, şi multe altele; marele folclor nesmântânit, maritim, bretonant. Trăiască morunul! Plesneşte de sănătate şi ştie să se slujească de ea fratele pescar. Mie-mi spui de o partidă de canotaj în Bois de Boulogne! Bine, pe când vrei s-o facem? Te aştept.

Pentru a-mi înşela greaţa, mă gândesc la afacerea mea. Amicul Katkarre, cel burdușit cu biştari pe nepusă masă. Şi încă

niște firfirici ciudați, pentru că îi ascunde în țeava puștii în loc să-i depună la bancă. Cineva a venit azi-noapte să-l caute. Cineva care „vorbea ascuțit" după cum pretinde nevastă-sa. „C'est mouâ." I-a șocat urechile lui „Plete de Aur" acest „c'est mouâ".

Mă ridic cum pot, ca să ajung la cârmă, stăpânindu-mi cele mai rele puseuri de greață.

– Auzi, Maumau?

Trebuie să urli pentru a te face auzit peste mugetul valurilor, peste acela, încă și mai rău, al lui Béru și acela al motorului.

– Da.

– Cunoști pe cineva la Plomanac'h care să aibă accent parizian?

– Ce-i aia accent parizian? întrebă Maumau Bidick.

– De pildă, ca să spună „c'est moi" (eu sunt), un parizian rostește „c'est mouâ".

Pilotul se apleacă pentru a mă lăsa să primesc peste mutră un nou berbece de apă.

– Nu, nu știu. Cu excepția lui Tanguy Liauradéshome, care locuiește la Paris de douăzeci de ani.

Tango! Iarăși el. Tango care i-a rupt moaca ieri comandantului și care s-a dus la miezul nopții să ridice pâinzele. Tu crezi că așa ceva e logic, bombonelule? Te doare-n pix, nu?

– Pe toți dracii! urlă deodată Maumau Bidick. Ia uite ce-mi faceți cu prostiile voastre!

Privesc. Nu văd nimic, fiindcă văd prea mult. La mai puțin de o sută de metri (nu știu cum se cheamă asta în limbajul marinăresc), se ridică o formidabilă masă întunecată. Iese din ceață, din spumă, din neîntrerupta barieră a apelor mereu învolburate, mereu prăbușindu-se și mereu luând-o de la capăt. Un vapor. Uluitor, kolossal! Și noi ne năpustim drept spre el. Maumau împinge echea la dreapta, până la refuz. Trage maneta de accelerație până la capăt. Dar cotim prea greu, flencănim prea mult în ciorbă. Vaporul dă buzna peste noi.

Bardul avea dreptate, băieți: Apocalipsul a început.

CAPITOL ŞAPTE

Secera şi-o luă Ionică...

ilai-la, ilai-la

– Săriţi! strigă Le Guennec.

– Trecem! replică Maumau Bidick.

Dacă am fi sărit în apă, am fi fost mototoliţi într-o clipită. Aşa, am fost ridicaţi de mare şi împinşi către zenit: valurile înălţate de etrava marelui vapor ne-au prins şi ne leagănă. Oricare altul decât pilotul nostru ar fi rămas neputincios. El însă nu. Fiindcă Maumau e asul aşilor, supremul, the king. Are un self-control fantastic. Imposibil să-ţi relatez, descompuse, manevrele pe care le face, fiindcă mandea nu are decât permis categoria B. Dar e ceva de mare ártă. Măiestrie, dacă vrei să scoatem de la naftalină nişte termeni adecvaţi şi concomitenţi. Ştiu că, la un moment dat, a rămas într-un punct mort. Pe urmă îmi amintesc de un vertiginos salt în fluid. Apoi de un rush formidabil al bărcii lui. Iar masa întunecată a părut să se depărteze de noi, să ne facă loc. Şi ne-am pomenit din nou în luptă cu oceanul frământat de hulă. Am luat distanţă, am privit masa înspăimântătoare a giganticului petrolier cenuşiu. Cu un drapel roşu la pupa. Drapelul sovietic, purtând secera şi ciocanul, galbene-aurii. Nişte marinari îşi făceau de lucru pe puntea nesfârşită. Fără să ne acorde nici o atenţie.

Ceața devenise tot mai deasă.

Am rămas o clipă tăcuți, recuperându-ne gândurile, relaxându-ne anusurile sudate de spaimă. Numai Maumau fredona, ca la o partidă de pescuit.

– Ei bine, bătrâne! a rezumat sagacele Bérurier.

N-am mai adăugat nimic. Nu știam ce, nu simțeam nevoia s-o facem. Pilotul nostru a declarat doar atât:

– Dacă ceața continuă să se îngroașe, m-ar mira să ne mai întoarcem în seara asta. Va trebui să dormim la Nichemar'h.

Eram gata s-o soilim oriunde; păi nu?

*
* *

Despre Insula Nichemar'h nu vorbesc decât hărțile la scară mare, având în vedere că ea nu măsoară decât un kilometru și jumătate în lungime pe unu în lățime. E deosebit de înverzită, din pricina vărului dulce al Gulf Stream-ului, care trece la mai puțin de douăzeci și cinci de centimetri de coastele ei. Aici se găsesc cele mai grozave vaci de lapte din lume și din dominioanele acesteia. Și tot aici crește un copac unic în genul său: harabarbustul, cu lemnul ușor ambrat, celebru pentru rezonanța lui armonioasă. Servește la confecționarea castanietelor. Cei mai mulți dintre oameni își închipuie că aceste castaniete sunt fabricate în Spania. Ce greșeală! Fără îndoială că acelea vândute turiștilor-cu-kodace de acolo provin, dar castanietele de concert sunt, toate, din Nichemar'h. Cea de-a treia resursă a insulei rezidă în creșterea langustei cu clești, pe care danezii o numesc născocor, varietate dintre cele mai rare, având carapacea albăstruie.

Va să zică se poate afirma că Insula Nichemar'h e prosperă. Grație untului ei, castanietelor și langustelor cu clești, își poate permite să aibă un primar chiraquian și un preot lefèvrian, plus cele trei canale color și o piscină încălzită.

Unicul port al insulei e încântător, iată, cuvântul a fost rostit.

Apărat de un golf natural, e mărginit de fermecătoare case albe, cu obloane albastre și acoperiș de ardezie. Te crezi ajuns în altă parte. În asemenea măsură, încât te întrebi ce cauți aici.

Insula comportă o sută douăzeci și doi de locuitori și jumătate (un bărbat a rămas numai cu trunchiul, din pricina unui troliu ieșit în calea lui la un moment nepotrivit). Câteva magazine cochete: Céline, Cartier, Dior, Saint-Laurent, închise în acest sezon mort, plus o băcănie unde se vând și răcoritoare. Aici ne și instalăm la închiderea lucrărilor și îndată ce am amarat la o babă uite-atât de babană.

Patroana e o doamnă în vârstă, cu părul vopsit în albastru-clematită și arborând un strat de fard mai gros decât tencuiala stabilimentului ei. E bătrâna parașutistă în retragere, sugătoare de mătigușe la Amsterdam, zdrahon de bar la Abidjan, culegătoare de epave la Sidney, îmbuibată, fanată, bătută, scăpată de sifilisuri exotice, care a avut amanți ucigași, care s-a gârbovit în slujba bibiloilor și pe urmă se întoarce de unde plecase, se întoarce să se privească murind în vreme ce bea ultimul, penultimul, antepenultimul și celelalte pahare în sănătatea pipoaștei sale scoase din uz și a celor care i-au burdușit-o în goană. Se întoarce să-și contemple pământul primitor, lângă biserică, acolo unde tatăl și mama ei o așteptau șontorogi și vrednici de milă. Scumpă și cumsecade femeie, dragă bătrână îmbătrânită, încă vijelioasă dar și, de acum, mucegăită în năclăiala de zemuri șterse de mântuială, dragă îndrăgită de bărbați, pentru totdeauna cochetă, pe veci târâtură. O, târâtură care ai prins clipa! O, demnă târâtură! O, târâtură sfântă, pe care trebuie să te venerăm, să te lăudăm, să te sanctificăm cu respectul nostru! Ultratârâtoare doamnă, drăguța mea, fetița mea prost îngrijită; dă-mi să beau, de-a valma, romul și trecutul tău.

Râd spre ea din toată ființa mea, un râs frățesc-omenesc, pe care ea îl primește, și îl înțelege, și care o face fericită în spațiul celor treizeci și doi de dinți ai mei, scoși la iveală și înghițiți la loc. Iat-o acum în plină vară. Se privește. Îmi râde la rându-i, cu toți cei treizeci și doi de dinți pe care, la căderea serii, îi depune pios în paharul unde, într-o zi, va fi pus în apă buchetul de merișor sortit să-i înfrumusețeze și binecuvânteze rămășițele pământești.

– De unde veniți, băieți, pe vremea asta ticăloasă?

– Ei bine, de pe continent, răspunse Maumau Bidick, pe care ea îl cunoaște bine dar simțea nevoia să i-o confirme. Sper că ai niște camere, Trutrude?

– Va trebui să vă înghesuiți, băieți, am să pun niște saltele pe jos, fiindcă una dintre cele trei odăi pe care le am e ocupată pentru o girl-scout.

E bucuroasă că are lume. Glasul îi e răgușit de alcool și tutun. Și uite-o cum, cu un gest golănesc, aprinde o țigară.

– Haliți aici?

Bérurier, pasionat de întrebare, se apropie sprinten.

– Ai cumva posibilitatea să ne faci o omletă din ouă în coliba matale, maică?

Doamna izbucnește în râs.

– Ce mocofan mai e și grasul ăsta! Se vede că nu cunoști bucătăria maicii Trutrude, reverendul meu! Să știi că vreme de cincisprezece ani am fost cea mai bună dintre fetele lui Firmin-cap-de-lume. Și ăstuia nu-i făceai plinul cu conserve Amieux.

Își pune pe nas niște bicicloante cochete și ia un creion și un mic bloc-notes Cinzano (zic Cinzano dar n-am nimic anume cu ăștia, poți să-i înlocuiești cu Dubonnet sau uischi Sam A. Gonne dacă-ți vine, că tot aceeași ceară curge de pe lumânare).

– Uite ce meniu vă propun, băieți...

Și suge vârful creionașului precum odinioară canalele liceenilor care se aventurau pe la dânsa.

– O să începem cu homari în suc propriu. Pe urmă un puișor cu smântână și lămâie, garnisit cu orez și trufe; pe urmă un but de vițel cu pătrunjel și cartofi fierți cu sare, iar la sfârșit brânzeturi și o prăjitură Ambasador. Dacă nu cumva preferați lapte de pasăre?

Béru o ia în brațe.

– Trutrude, te iubesc.

Sărbătorim printr-un rând de scotch, după care dânsa ne arată casa unde locuiește fratele lui Tanguy Liauradéshome. Bun, plec într-acolo singur, în vreme ce tovarășii mei își încep cheful.

*
* *

Fratele lui Tanguy este chiar găuritor de castaniete. El face găurile în fiecare castanietă pentru a se putea petrece șnurul ce unește cele două părți. Operație minuțioasă, fiindcă e nevoie de

o simetrie absolută pentru a obține o castanietare perfectă; nu e permis nici un derapaj, totdeauna piesele trebuie să calce margine în margine pentru celebrul tagadagada; o eroare de un milimetru, și obții un tagâdagâda – chestie de nuanță; din cauza asta, Conchita poate fi derutată în flamencoul ei, și se trezește dansând valsul patinatorilor.

Așa încât Julien Liauradéshome e sfredelitor diplomat al școlii de dans din Madrid, unde a fost nevoit să urmeze un curs. Castanietele de concert sunt un lucru serios, nu se cade să le rasolești. E vorba de un tip înalt, care seamănă de departe cu fratele lui mai mare; ca și când ar fi fost conceput prin telefon. Serios, ponderat. Care-și vede de treabă. Econom. Are favoriți lungi și stufoși, înspicați cu roșu, ca doi masivi din grajdul lui Pierre Dupont, și o privire crucișă, de veșnic făcător de găuri.

Mă măsoară fără entuziasm sau neplăcere.

– Sunt noul comisar de poliție de la Ploumanc'h Vermoh.

– Încântat.

Încântarea e un fapt comun la oamenii modești. Care se încântă dintr-o nimica toată.

– Vin în legătură cu fratele dumitale.

La chestia asta face o mutră indicibilă, simbol al constipației cronice împinse până la ultimele limite.

– Ia te uită! Din nou ăsta! oftează el.

Bluza lungă și cenușie îi dă o înfățișare de elev. Seamănă a supraveghetor de internat de la mânăstire.

– Mi se pare că ai primit azi vizita lui?

Surprinderea îi tocește privirile.

– Vizita lui Tanguy? Dar nu l-am mai văzut de peste doisprezece ani, și asta s-a întâmplat în *Ouest France.*

– Totuși, azi-dimineață, foarte devreme, a plecat cu barca de la Ploumanac'h declarând că vine în vizită la dumneata.

– Minciuni, comisare. Mai întâi că nu locuiește la Ploumanac'h ci la Paris.

– De câteva zile s-a întors în ținutul natal, am și avut de-a face cu el.

Afirmația pare să-l deconcerteze un pic, dar ridică din umeri.

– În tot cazul, la mine n-a venit. Întrebați-o pe nevastă-mea, pe omul care lucrează la mine, pe vecini. Întrebați în port.

În vremea asta apare și jumătatea lui. O durdulie plină de pistrui, cu privirile arțăgoase, de femeie nerâvnită.

– Ce se întâmplă? întreabă cu o voce de vameș.

Soțul găuritor bâiguie înfricoșat niște explicații. Harpia vociferează că e sătulă până-n gât de familia lui. Un candidat la spânzurătoare precum cumnată-său – mersi frumos. După ce că a trebuit să se expatrieze pe insula asta de rahat, ea care iubea serbările din marele oraș (e din Concarneau)! Să facă copii care poartă numele unui gangster – la mai mare! Și să primească și vizite de la poliție, asta-i culmea ridichiei. O să afle lumea. O să se șoptească pe la colțuri și o să fie arătată cu degetul. Vor fi acuzați că s-au amestecat în combinațiile murdare ale frățiorului cel ticălos, ei, găuritorii castanietelor de elită! A, nu, n-a apărut pe-aici nemernicul. Și din fericire pentru el, fiindcă altfel dânsa l-ar fi primit cu cel mai mare cuțit de bucătărie pe abjectul, pe licheaua asta. Ei bine, asta-i tot ce voiam să aflu? Atunci mulțumește pentru vizită și rămâne pe data viitoare, pentru că soțul ei muncește, Spania e în așteptare, mulțimi de andaluze simt furnicături la degete, atât de mult le lipsesc castanietele de concert. Bună seara, domnule!

Și mă car, de nevoie, firește, fiindcă sunt mătrășit de borească, golit de importanță, aruncat în stradă. Vântul se învârtejește deasupra insulei ca la el acasă. Îți înfășcă șirurile de plopi, le îndoaie, le scutură, le răsucește, le împletește. Și urlă aruncând valuri monstruoase peste Nichemar'h. „Mateloți pierduți pe mare", cânta papa, în capătul copilăriei mele. Se simte trecând tornada. Cerul prevestitor de nenorociri se târăște pe deasupra noastră ca o pilotă cenușie. Cataclismul e în toi. Angoasant. Ai impresia că miroase a praf de pușcă și totodată a iod și a portugheză înapoiată.

În port, vasele se agită ca o turmă de oi panicate. Mă duc la căpitănie tocmai în clipa când primele picături de ploaie cad ca niște scuipați sau ca niște găinați de porumbel. Înăuntru găsesc un nene trupeș, înțolit ca Surcouf, care telefonează unui surd, sau poate comunicația e la pământ dacă te iei după felul cum insul zbiară și se impacientează, trântește înjurături și altele la fel. Renunțând să mai comunice, nenea închide de să sfărâme aparatul.

Mă recunoaște, fiindcă m-a zărit adineauri, în timpul debarcării. Probabil că moaca mea nu-i displace, fiindcă mânia îi cade la picioarele mele ca un slip de cucoană.

– Bună ziua, domnule comisar! face.

– Va să zică mă cunoști, mă minunez strângându-i cinci degete cu cinci de ale mele.

– Am fost să iau un pahar la maica Trutrude.

Nu exagera cumnata lui Tango declarând că vizita mea o să le aducă necazuri.

– Îl știi pe Tanguy Liauradéshome? îl chestionez.

– Fratele lui Julien? Da, l-am cunoscut înainte să se apuce de toate prostiile alea.

– Nu l-ai văzut astăzi pe insulă?

Expresia lui mă lămurește înaintea cuvintelor.

– Drace, dacă ar trebui să vă spun când l-am văzut ultima oară, ne-am întoarce în noaptea timpurilor! În orice caz, nu astăzi. Dar de ce?

– A plecat din Ploumanac'h azi-dimineață la ora patru, la bordul unei bărci închiriate. Numele ambarcației e *Chibrock 2.*

– Nu am văzut-o, comisare. Ia spuneți, aveți noutăți despre povestea cu farul?

– Da, îi răspund, s-a rupt în două.

Și mă grăbesc să-l las pentru a mă întoarce la tovarășii mei. De fapt, am fost prost inspirat să pun la cale această expediție, când pe continent se petrec atâtea chestii. Ce idee bizară mi-a venit să pornesc cu tot dinadinsul încoace, spre insulă, doar ca să cer noutăți despre Tango? Credeam că îl găsesc și că o să am niște explicații cu el? Va trebui ca, pe viitor, să evit să dau curs, orbește, tuturor impulsurilor. Nițică modestie, artistule; nu mai crede mereu că deții adevărul ascuns și că instinctul tău e infailibil. Dovada: escapada asta nu rimează cu nimic. Nu va avea drept consecință decât un chiolhan la o bătrână borfetă reconvertită. În timp ce pe malul din față oamenii se ucid care mai de care. Aici e pace în furtună. Harabarbuștii se agită în vânt, scoțând un zgomot de... castaniete. Vacile rumegă iarba grasă și sărată. Langustele cu clești seamănă cu niște homari și așteaptă, în heleștee, Thermidorul.

Ploaia cade din toată inima. Un duruit de tobă. Alerg până la bistroul plin de fum. Un juke-box face ravagii, torturând toate timpanele cu scâncetele unor cântăreți emasculați. Miroase a alcool și a tutun. Bătrâna se aferează, asistată la aperitive de un localnic pe care îl brutalizează și care râde, și căruia, din când în când, îi îngăduie să-i ridice fustele, ca mulțumire pentru cooperare. Béru, Le Guennec, Maumau Bidick sunt la a „n"-a sticlă (cel puțin) de pouilly fumé. Mutrele le sunt înfocate dragii de ei. Aborigenii nu le mai acordă nici o atenție și au început să joace domino.

– Noutăți, comisare? întreabă Le Guennec.

– Tango n-a venit să-și vadă fratele.

– Și atunci unde e?

– Dacă-mi spui dumneata, o să-ți foarte mulțumesc, îi răspund înciudat.

– Credeți că povestea cu farul i se datorează lui?

Prefer să tac.

– Și că moartea lui Katkarre tot el a pus-o la cale?

E plictisitor nenea ăsta cu întrebările lui de rahat. Cred, cred... Nu cred nimic. Doar am în vedere. Presupun. Emit ipoteze. Ce mă supără e că toate astea par prea frumoase ca să fie adevărate. Prea se scaldă totul în chantilly. Un delincvent precum Liauradéshome se păruiește cu comandantul Katkarre, și trosc, acesta din urmă e găsit ucis, a doua zi. Același tâlhar e specialist în nitroglicerină, și farul de la Pointe du Chaz explodează. Adevărat cadou pentru sticleții care nu suportă să se complice.

Ușa stabilimentului se deschide. Intră o pală de vânt și un individ din ceară galbenă. Băiețică alungă vântoasa în exterior, acolo unde, la urma urmei, îi și e locul, și-și coboară gluga. E găuritorul pe care l-am vizitat, domnul Frate. Îl văd scoțându-și mantaua cauciucată și aruncând în jur o privire nesigură. Nu ca și când ar căuta pe cineva, ci dimpotrivă, ca și când n-ar căuta pe nimeni. De parcă ar nădăjdui să găsească o masă liberă unde să se refugieze; numai că bistroul e ticsit. Îi fac semn. Pare gata să-și ia din nou pelerina și să se care, apoi se răzgândește și se apropie, mergând într-o parte, pe furiș, ca orice timid ce se teme întruna că deranjează. Îl prezint amicilor mei. Julien Liaura-

déshome îl cunoştea pe Maumau. Ceea ce îl ajută să devină încrezător. Sticloanţa! Ciocnim.

– Nu prea pare să-ţi meargă bine, risc o remarcă.

– Nici nu-ţi poate merge când eşti însurat, răspunde el.

Şi atunci, vinul avându-şi partea sa de contribuţie, Julien începe să-şi dea drumul. La sfârşitul fiecărui paragraf, rade un pahar şi porneşte mai departe. Îl ascultăm.

– Cu ce drept obligă societatea un cuplu să trăiască împreună? Bun, o să-mi spuneţi: există divorţul. Dar divorţul e plicticos, trebuie consimţământul reciproc, e nevoie de acte, de bani, de demersuri, are consecinţe urâte, îi îndurerează pe copii. Ezităm să ne asumăm riscul. Aşteptăm. Ce? Nu ştiu. Aşteptăm să fie prea târziu. Aşteptăm ca lucrurile să se aranjeze. Aşteptăm ca moartea să ne dea o mână de ajutor. Iar timpul, în loc să amorţească nenorocirea, o sporeşte. O ascute. Aşa că eşti înglodat pentru totdeauna. Şi continui să marşezi, să suporţi, să urăşti. Eu unul freamăt de ură. Îmi clănţăne dinţii. Câteodată îmi spun: gata, m-am pricopsit cu o gripă! Ei bine, nici vorbă – e ura. Un acces mai puternic decât celelalte. Pentru nimicuri, fleacurile zilnice ajunse intolerabile. Nevestele sunt nişte ticăloase, dacă vreţi să ştiţi. Tâmpenii, de oriunde le priveşti. Scârboşenii. Totul le pute, şi pe degeaba. Au priviri care te străpung. Intonaţii care te umilesc. Zâmbete care te fac să simţi nevoia de a ucide. La început, le regulezi şi îţi închipui că le trece. Amarnică înşelăciune! Regulatul nu e un remediu, figurează pe lista de corvezi. Nu conjură, dimpotrivă – atâţă. Doamnele sunt pline de pretenţii, au tabieturile lor, juisează numai în cutare sau cutare fel. Dacă le faci să rateze devii călău. Ţi se aplică represalii. Şi chiar când le vine mizeria aceea îngrozitoare credeţi că poţi avea câteva zile de linişte? Pe dracu! Firea li se brânzeşte cu totul. Te fac să plăteşti preţul cel mai greu. Nu mai ai dreptul la nimic. Eşti vinovat de toate. Sclav deplin. Subtampax. Rezidual. Putrescibil. Ultimul dintre rahaţi. Nu mai îndrăzneşti să scoţi o vorbă; cârcoteşti. Iată-te bolnăvicios, debil de-ţi vine şi ţie s-o crezi; vâscos de prea multe înjosiri. Te sufoci de servilism. Ceri iertare pentru tot ceea ce n-ai făcut dar ai fi putut face. Ele te înspăimântă mai grozav decât de obicei. Te temi de orice. Şi mai cu seamă – o,

ce ironie! – de faptul că te părăsesc. Fiindcă asta e forța supremă a acestor putori: să te facă să te temi de ceea ce dorești cel mai mult pe lume! Și mai stați o clipă, că n-am terminat. Există copiii. Copiii *lor,* pe care ele îi cresc după capul *lor.* Din care îți fac niște micuți și drăgălași dușmani, îngerași adorabili ce te disprețuiesc înainte de a se informa despre tine. Tu încerci, timid, să-i înveți că ăsta e alb, și îndată ele îi învață că e negru. Imposibil să le contracarezi. Tu încerci să explici, ele impun. Ceea ce tu cauți să realizezi prin gândire ele obțin prin simplă osmoză. Copiii au trecut prin pântecele lor, înțelegeți? Pântecul lor binecuvântat. În vreme ce noi i-am scuipat din nenorocitele noastre de oușoare. Noi i-am făcut juisând, ele îi aduc pe lume suferind. Așa încât copilul este al LOR. Punct. PROPRIUL LOR copil. Noi – pleosc, îi ejaculăm horcăind de plăcere. Ca de obicei, în ceea ce ne privește: totul la repezeală, fără seriozitate, fără să ne gândim. Pe când ele, o, pardon: nouă luni de răbdare, făcând mereu tărăboi, săltându-și pântecele sfânt: un scaun, vă rog! Dați-vă la o parte, trece Dumnezeu în persoană! Javrele! Și tot ce v-am spus până acum n-ar fi nimic în comparație cu reaua lor credință. Pentru noi, asta e adevărata dramă: reaua lor credință. Acea manie indelebilă de a avea mereu dreptate. Ireversibil dreptate. Dreptate împotriva a tot, a tuturor și a logicii. Dreptatea de a avea dreptate. Pentru ele, adevărul nu e adevărul lui Dumnezeu, ci numai ceea ce zic dânsele. Ceea ce proferă. Și nu poate fi distrus decât de o părere contrară tot a lor. Nu există nici o cheie a interpretării, încercați să înțelegeți. Au însușirea de a spune nu în loc de da, da în loc de nu, da în loc de da și nu în loc de nu. Și de a amesteca cele patru soluții. Și, în caz de nevoie, de a găsi o a cincea. O a șasea, a o mia... Ne uzează. De ce credeți că longevitatea noastră e inferioară celei a lor, în ciuda faptului că trupul le e împopoțonat de o grămadă de sisteme nenorocite? Noi suntem simpli, suntem sănătoși, etanși, puternici. Numai că ele ne uzează. Sunt niște răzătoare. Ne închipuim că le răspăluim, dar pilitura care cade e a noastră. Ah, domnilor, domnilor, dacă toți băieții din lume ar vrea să-și manufactureze coada, am opri în sfârșit mașinăria, încetând să mai procreăm. Numai că astea ar fi în stare să tabere să ne recupereze sperma, caldă încă, din

cadavrele deja răcite, ca să continue cu orice preț supraviețuirea speciei.

Se prăbușește pe masă, ajuns la capătul antifeminismului, cu fruntea peste brațul îndoit. Îl contemplăm cu tristețe, respect și milostenie. În clipa asta, un băiețandru de vreo zece ani pătrunde în stabilimentul maicii Trutrude.

– Tata e aici? întrebă.

Obișnuiții localului i-l arată pe Liauradéshome, prostrat, la masa noastră. Băiatul se apropie în goană și începe să-l scuture pe Julien:

– Tată, tată! strigă. Vino repede, mama a murit.

CAPITOLU OPT

O noapte de să nu dai o ceață afară din casă

Scena e derutantă.

Închipuie-ți sufrageria familiei Julien Liauradéshome, *made in* Galerie Barbeck din Quimper. Méléas și Palisandru. Pe pereți, cromolitografii de toată frumusețea, reprezentând marine. Pe bufet, un volier într-o sticlă, genul brick goeletă cu două catarge, bineînțeles. Spătarul scaunelor e tapițat. De pe masă, fața de masă a fost strânsă. O fetiță de vreo cinci anișori rontăie niște bicuiți pe care în prealabil i-a uns cu unt, slujindu-se de degetul mare. Pe parchetul bine lustruit, dama lui nenea Julien. Într-o postură care te duce cu gândul la contururile desenate cu creta, pe care noi, caraliii, le desenăm pentru a delimita contururile unui cadavru și care au atât efect pe coperta romanelor polițiste. E întinsă pe o parte, cu picioarele oprite într-o mișcare de velocipedist în acțiune. Unul dintre brațe e în prelungirea corpului, în vreme ce celălalt a rămas întins înaintea feței, într-un gest de apărare. La ochiul drept, poartă o vânătaie. Și are un cuțit înfipt în coaste; pun pariu nimicul de alaltăieri contra a ceea ce ți-am promis de Crăciun, că lama, condusă de o mână de maestru, s-a proptit la fix în inima persoanei.

Soțul văduvificat scoate un urlet de Colț Alb care și-a recunoscut stăpânul. Se năpustește la defunctă, zbierând:

– Madeleine! Dragostea mea, pisicuța mea albastră, broscuța mea, îngerul meu, laleaua mea, floarea zilelor mele, dulcele meu vis, perla mea!

Încât trebuie să mă aplec spre el pentru a-l domoli pe tăntălăul ăsta și a-l împiedica să atingă trupul și mai ales cuțitul. Dar îmi scapă, și atunci propicele Bérurier îl calmează cu o lovitură de cot în plex, văleleu! Așa că omul se bălăbăne și se prăvale în unicul fotoliu din încăpere, din piele-artificială-lavabilă-deoarece-cu-copiii-ăștia-nu-ne-putem-permite-un-altul-pentru-care-să ne-fie-frică-mereu. Abia mai respiră Julien. Dar intensitatea durerii îl reanimă. Și iată-l că se revarsă în discursuri. O femeie unică, o companie atentă și vigilentă, mereu pe baricadă, răspunzând la telefon, desfăcând corespondența, girând banii familiei, bătând ea însăși copiii, bucătăreasă de excepție, știind să confecționeze ciorbă de pește, clătite, îndrăgostită frenetică, deși fără să pună gura, dar cu o contră neobosită, credincioasă perfectă, adjunct de primar, de o curățenie maniacă, spălându-și chiloții în fiecare seară înainte de rugăciune, completând formularele de impozit-și-acuma-ce-o-să-se-facă-el-singur? Și uite-o moartă,draga de ea. Încremenită pe veci, absentă definitiv, sustrasă vieții de familie, lui și copiilor, doi heruvimi care-o adorau pe mămica lor. Doamne, cum de-ai îngăduit una ca asta? De ce tocmai mie? Ce ți-am făcut ca s-o merit? Nu sunt oare un bun găuritor de castaniete? Cel mai bun de pe insulă la ultimul concurs? Medalie de aur la Granada, diplomă de onoare la Malaga? Marele premiu special al juriului la Madrid? Păi atunci, Doamne Iisuse Hristoase, ce dracu, ai mințile aiurea? Nu și-a sărbătorit Julien cu regularitate Paștele? L-a văzut cineva mâncând carne în Vinerea Mare? Hei, Doamne, ce maica mă-sii, cu Tine vorbesc! A comis găuritorul păcate de moarte? În afară de sora mai mică a Medeleinei, care venise în vacanță și căreia i-a tras-o cu blândețe o dată, prietenește, într-o zi de târg, ce i se poate reproșa? Ai? Și acuma uite-o pe scumpa lui soție idolatrizată, iubită la nebunie, respectată de toți, cum zace pe podele, înjunghiată, moartă pentru totdeauna. A, nu, ajutor, e

o greşeală, un complot, o capcană, o infamie! Să fi trăit el doar pentru infamia asta? O, micuţii mei, îngeraşii mei, darurile mele din partea ei, veniţi la mine în braţe. Eu rămân cu voi. De aci înainte eu o să fiu mămica voastră.

Micuţii se fac că plouă. Puştoaica înfulecă mai departe biscuiţii ei cu unt. Puştiul se joacă cu nişte *dinky toys*, la doi paşi de cadavru. Nu e cazul să le grandilocvezi nenorocirea tocmai acuma. Păi ia gândeşte-te: toată ziua au tras din greu la şcoală, plus lecţia de pian la domnişoara Argoat, cea care cântă la armonium la biserică. Nu trebuie să insişti, se odihnesc şi ei. Bine, mămica a dat în primire, am înţeles, dar nu e musai să-i tot tragi de gâlci cu asta, nu?

În calitatea mea de şef, mandea împart rolurile:

– Maumau, du-l pe mototolul ăsta de aici şi ai grijă să nu mai bată câmpii. Tu, Béru, recuperează arma pentru a fi examinată şi caută eventuale indicii, dumneata, Le Guennec, porneşte în căutarea lucrătorului lui Liauradéshome şi adu-l încoace, dacă se poate viu.

Eu mă duc să recuperez maşinuţa cu care se joacă puştiul. E al naibii de ponosită biata Hillman.

– N-ai vrea să-ţi cumpăr alta, băiete?

– O, ba da, domnule.

– Atunci vino încoace, să discutăm ca între bărbaţi.

Vine. În bucătărie miroase frumos, fiindcă în cuptor se face ceva la grătar. Nu ştiu ce anume, dar s-a rumenit deja. Sting focul, pentru ca bunătatea aceea să nu se ardă.

*
* *

Iată aşadar depoziţia drăgălaşului de micuţ.

El şi sora lui s-au întors de la şcoală, şi mama le-a dat o gustare. Tocmai când terminau de mâncat, tata şi mama s-au luat la ceartă în atelier. Un scandal serios, mama l-a şi pălmuit pe tata de mai multe ori, conform obiceiului. Nu, lucrătorul nu era acolo, fiindcă acum e seara când pleacă mai devreme ca să facă repetiţii în sala de serbări, unde se va juca Golgotha, pentru

Sfânta Maria de la Frecăței. Și Contin nu poate lipsi de la repetiții, având în vedere că el îl joacă pe Iisus și că rolul e al naibii de bogat, fiindcă apare în toate tablourile. De ce se păruiau bătrânii? Din cauza unui nenorocit de sticlete care venise să stea de vorbă despre fratele tatei, care frate a apucat-o pe căi greșite. Cei doi micuți au plecat să-și facă lecția de pian, fiindcă mama ține ca amândoi să știe pianul pentru mai târziu, la vreo serată, chestii de-astea. Dar acum, dacă mama tot a murit, poate că tata va fi de acord ca ei să se oprească aici, deoarece pianul... nu? În afară de cazul când te faci pianist, nu reușești să-ți duci viața de pe urma lui. Când au venit înapoi de la lecție, au găsit-o pe mama întinsă pe parchet, cum e și acum. Și întrucât el, puștiul, e un bărbat în toată firea, a înțeles că trebuie să-l anunțe pe tata. De ce a venit la bistrou? Pentru că un vecin, negustorul de accesorii pentru vapoare, i-a spus că l-a văzut pe bătrân intrând acolo. Ei bine, asta e tot, și chiar o să-mi cumpărați niște *dinky toys,* domnule?

*
* *

Béru a găsit o sticlă de nu se știe ce, foarte drăguță, și ea cu o corabie înăuntru. Nu mai e un brick, ci un galion spaniol, dacă înțelegi ce vreau să spun. E făcut din lemnul unui pom fructifer și macerează într-un trăscău care pute a vărsătură de bețiv. Foarte bine, bravo! Infamul a pus arma crimei într-o pungă de plastic scoasă de nu se știe unde. Și fiindcă e un om civilizat, a întins o pătură peste trupul celei pe care ziariștii o vor numi fără încetare „nefericita". Și-mi spune, între două duști din samagonul lui de rahat:

– Asasinul poartă un mare ghiul pătrat pe inelarul mâinii drepte. Care a făcut o rană triunghiulară pe arcada muierii. Și n-a lovit-o într-o doară, fiindcă a tăiat-o până la os. Fără îndoială că păpușica se pusese pe chirăit. Așa că i-a ras un croșeu pe săturate. Sângele trebuie să fi țâșnit; știi ce fertilă e o arcadă? Îmi aduce aminte de nepotul meu care vrea să se facă boxer; ăsta era punctul lui slab. Cum încasa o castană în locul

cu pricina, cum își lăsa obloanele peste felinare. Adversarii lui îi știau toți meteahna, și de la bun început îi propteau un zbang peste vitrine; așa că după aia bietul tip își termina meciul cu un baston alb.

Îl întrerup:

– Și alte indicii, mister șerlac?

– Mda. Asasinul a intrat pe ușa de la bucătărie, care dă spre grădiniță. Ploaia începuse deja, și se văd pe gresie urmele unor cizme de cauciuc. Tot din bucătărie a umflat cuțitul fatal (Grasul se exprimă uneori ca *Ici Paris)*, fiindcă tocmai ăsta lipsește din panoplia de pe zid.

– Cu alte cuvinte, remarc gânditor, tot ce spui tu aici îl dezvinovățește pe soț.

– Și pen'ce, mă rog!

– Ei bine, Julien Liauradéshome nu posedă nici un ghiul, nu are pe boarfe nici o picătură de sânge și nu poartă cizme. În plus dacă și-ar fi înțepat jumătatea, ar fi avut picioarele uscate, fiindcă ar fi ieșit din casă după crimă, în loc să intre înainte de-a o comite.

Grasofagul aprobă din cap, își aplică degetul mare pe nara stângă, suflă ca într-o trompetă și, meticulos din fire, șterge cu pingeaua rezultatul operațiunii.

– În orice caz, nu ți-l închipui pe mocofanul ăsta lichidându-și matracuca! Tremura în fața ei ca o frunză uscată în fața iernii. Și pe urmă l-ai auzit ce boscorodea la adresa ei, la cârciumă? Presupune că o trimisese pe lumea ailaltă; îl vezi venind să pălăvrăgească în public că-și urăște brancarda și că-i dorește sfârșitul?

– Ar fi o abilitate supremă, zic.

Întoarcerea lui Le Guennec, în compania lui Iisus Hristos, îmi ia maul. Tocmai mă gândeam la declarațiile victimei, de nițel mai devreme, când striga sus ți tare că-și va întâmpina cumnatul cu un *cuțit de bucătărie.* Să presupunem că, în ciuda tuturor evidențelor, Tango a debarcat pe insulă. Că a venit la frățiorul lui. Madeleine e singură. Și înșfacă, efectiv, unul dintre cuțitoaie pentru a-l alunga. Tanguy o pocnește, ca s-o facă să lase arma, apoi, furios, o înjunghie ca pe o purcică. Povestea se

ține. Dar o las pentru mai târziu, ca să-l primesc pe Domnul Nostru.

E niţeluş cam debil blândul Iisus. Slăbănog precum spinii cununii lui de plastic, cu pometii ca niste rotule, cu paranteze adânci de o parte şi de alta a gurii subţiri, pe care o surplombează o mustaţă falsă, şi cu o zgardă de barbă rară, deci autentică, clănţăne din dinţi în cămăşuţa de dimie. Umblătoarele jegoase şi le-a vârât în nişte sandale. Să recunoaştem că apa de mare nu e deloc bună pentru spălat. Iar cea dulce costă bani.

Se uită cruciş la mormanul trântit în sufragerie. Pătura aceea cu pătrăţele maro e tulburătoare, infinit de dubioasă.

– L-ai pus la curent? îl întreb pe Le Guennec.

– Nu, domnule comisar.

Nazariteanul înghite, penibil, în sec. Mărul lui Adam îi e atât de proeminent, încât ai crede că a dat pe gât un triunghi isoscel.

– Arată-i!

Docil (devine din ce în ce mai respectuos), ofiţerul de poliţie trage cuvertura. Hristos îşi duce mâna la sfânta lui inimă şi rosteşte aceste două cuvinte, absolut potrivite în postura lui:

– Doamne, Dumnezeule!

Apoi cade în genunchi, şi aşezat pe călcâiele pline de baligă, geme:

– O, Madeleine! O, Mado a mea, Mada mea! O, zână! Ciocoleţul meu!

Hohoteşte, teşte, eşte. Şi noi îl privim, vim, im.

– I-o dai sub coadă, băiete? îl întreb pe Iisus Hristos.

– Mă lustruia în toate dimineţile, în vreme ce patronul se ducea la poştă să expedieze castanietele făcute în ajun! se destăinuie auxiliarul.

Şi, în culmea durerii, spune totul, nu poate ţine nimic, nici ascunde. Necazul lui simte nevoia să-şi expună motivaţiile. Să-şi dezgroape rădăcinile. Ah, o iubea pe Mado. De ani de zile lucra aici, pe un salariu cu douăzeci la sută mai mic decât s-ar fi cuvenit, doar pentru ochii ei frumoşi, pentru frumoasa ei gură lacomă, pe care el i-o umplea zilnic.

– Ce i s-a întâmplat? lăcrimează. A fost atacată?

– Cu mână armată, îi răspund. I-a fost înfipt în inimă un afurisit de cuţit de bucătărie.

Îi prind cele două mâini fierbinți. Hristos nu are nici un ghiul, n-a purtat așa ceva niciodată.

– Le Guennec, întoarce-te la sala de serbări și examinează hainele civile ale Mântuitorului Nostru, ca să te asiguri că nu au nici o pată suspectă.

– Poate că nu merită osteneala, domnule comisar, fiindcă repetă de mai bine de două ceasuri și n-a lipsit de pe scenă nici o clipă.

– Perfect. Bătrâne Iisus, mă adresez martirului, va trebui să-mi povestești ceva mai multe despre viața familiei Liauradéshome. Ei bine, doamna avea niște delicatese pentru tine; și pe urmă?

*
* *

Liauradéshome e beat mort, ba chiar mai mult decât atât, având în vedere că și-a înecat năpasta împreună cu Maumau Bidick și că, pe deasupra, tot satul i-a oferit câte un întăritor. Iar oamenii se baricadează ermetic în case, fiindcă pe insulă e un asasin; mai cu seamă cucoanele singure. Un nenorocit de ucigaș, care nici măcar nu-și violează victimele înainte de a le veni de hac; la dracu, lumea s-a stricat de tot în zilele noastre.

Legătura telefonică între Nichemar'h și continent e întreruptă. Televiziunea nu mai funcționează, din cauză de meteo catastrofal; pe programul unu ai o cursă de zebre, pe doi Calea Lactee iar pe trei negru integral. Nu ne mai rămâne decât radioul. Și la actualități se vorbește mult de farul de la Pointe du Chaz. Specialiștii ăștia bretoni, care au ajuns să facă vărsare de sânge, mersi frumos! Mișcarea își susține sus și tare nevinovăția, dar cine se uită în gura ei? Sărmanul paznic de far, tată de familie, medaliat pentru acțiuni de salvare și celelalte, ba încă și breton el însuși, ce dezgustător! De-ar fi fost alsacian sau monegasc, treacă-meargă, dar așa, un fiu al ținutului, crescut cu turte coapte în spuză, mai înțelegi ceva matale?

Decorticăm homarii maicii Trutrude. Jos pălăria, sunt grozav de proaspeți și la fel de proaspăt pregătiți. Deliciu curat.

Deocamdată îi iertăm oceanului că hulează atâta. Cu atât mai rău că se înfurie așa de hidos, de vreme ce le oferă oamenilor daruri atât de somptuoase.

Radioul continuă să pălăvrăgească precum că o furtună de nu știu câți milibari suflă în largul țărmului Cotentin și că riscă să fie nasol pentru vapoarele care circulă prin zonă. Și, cu farul paradit, poate apărea vreun necaz cum nici cu gândul nu gândești. Degeaba s-au trimis, de la Brest, avertismente pe calea undelor, e fatal să se întâmple nenorociri. Marina Națională a instalat un far de bogdaproste, dar în realitate acesta nu e decât o amărâtă de improvizație. Înalt cât trei oameni și dispunând de un simplu psalmist de carență și cu dinamo perpendicular, unde poți ajunge cu așa ceva?

Tocmai când decorticăm lăboaiele din față ale langustelor homarinate, un personaj pipernicit și uscățiv, cu o zgardă de bărbuță roșcovană și o privire de-ți vâră spaimă-n oase, se apropie de masa noastră.

– Poftă bună, domnilor! face.

– Bonjur, domnule Ruy Blas, îi răspund fără să-mi pierd cumpătul, cunoscând pe dinafară scena a doua din actul trei.

Noul venit n-o apreciază deloc.

– Sunteți polițiști?

– Sadea.

– Eu sunt primarul din Nichemar'h.

– Onorat să vă fac cunoștința.

– După câte văd, dramaticele evenimente care ne îndoliază regiunea nu vă afectează moralul.

– Moralul da, stomacul nu, ripostează Béru.

– E un ucigaș pe această insulă, domnilor! tună primarul. Și fiindcă, după crimă, furtuna face imposibilă orice plecare de pe Nichemar'h, el se află încă aici. Or, în loc să-l hăituiți, constat că le clămpăniți ca la un banchet. Atitudinea dumneavoastră e incalificabilă și va fi semnalată acolo, sus.

Bérurier scoate un strigăt puternic, pe care cleștele găunos în curs de a fi supt îl transformă în urlet de sirenă.

– Dumnezeule, tu ești Séraphin Le Graz!

Domnul primar adoptă o atitudine de câine de vânătoare. Bérurier urmează, autodesemnându-se:

– Bérurier!

Și întinde către individul magistral al comunei o frumoasă și cuprinzătoare mână mânjită cu unt topit. Celălalt se îmbună brusc.

– Béru!

Apoi ce doi bărbați se reped unul la altul și, fără o vorbă, se bat pe spate. Regiment. La dracu. Corvezi. Bețiii. Adjutant. La dracu. Manevre. La dracu. Bețiii. Căpitan. Corveni. Bețiii. La dracu. Permisii. Bețiii. Adjutant. La dracu. Ți-aduci aminte! El își aduce aminte. Și celălalt își amintește. Repede, o farfurie pentru primar. A ratat langusta cu clești, nu va rata puiul cu smântână. Sticloanță. La dracu, vremurile bune de altădată. Fetele. Canuet care s-a pricopsit cu un sifilis, fraierul. Ce s-a mai întâmplat cu el?

Conversația, deși e vorba de amintiri din armată, nu e generală. Doi tipi care se întâlnesc după vreo douăzeci de ani au totul să-și spună. Ceilalți nu pot decât să-și compună o mutră bucuroasă. Să exclame: „A, bine! Fără glumă? Se vede-aici!", stăpânindu-și căscatul și gândindu-se la altceva, la altcineva.

Primarul toarnă în el a se unifica, a se alinia la noi, ceilalți. Trebuie să aștept până termină de pălăvrăgit pentru a prelua inițiativa conversației.

– Scumpe domnule primar, dacă binevoiți a-mi permite să vă aduc aminte, avem de descoperit un ucigaș.

Buf, dușul rece! se posomorăște. Dezertează de la regimentul lui paradisiac, pentru a se reangaja în funcția municipală.

– Pentru prima dată are loc o crimă pe această insulă, comisare (Béru ne-a prezentat unul altuia).

– După opinia dumneavoastră, poate fi vorba de un locuitor din Nichemar'h?

Își ridică brațele spre cerul necruțător.

– Să nici nu te gândești. Nu există nimic mai pașnic decât populația noastră. Suntem aici o sută douăzeci și doi de prieteni, o sută douăzeci și două de rude, ca să zic așa.

– Și Cain l-a ucis pe Abel, obiectez eu. Și deoarece n-a mai rămas decât ucigașul care să-și asume continuitatea, noi toți suntem copiii ticălosului, bunul meu domn primar. – I-l arăt pe

Julien-cel Văduv, adormit pe o banchetă. – Căsătoria lor nu mergea grozav, după câte mi-a spus lucrătorul. Madeleine vorbea întruna că-l părăsește.

Séraphin Le Graz își scutură barba confecționată din păr pubian.

– Îi spunea asta lui Corentin ca să-i facă plăcere, fiindcă el o coțăia, dar nu era fata care să părăsească un bărbat dispunând de o situație bună. Femeie isteață Madeleine. Cu târtița fierbinte, de acord, dar ce creier! Era adjuncta mea la primărie, știu eu ce zic.

Roșește o țâră, își pleacă ochii pentru a-și confecționa o privire convenabilă și adaugă:

– Nu-ți pierde timpul; asasinul a venit din afară.

– Să admitem.

– E gata admis, mi-o taie interlocutorul meu, pe un ton care îmi pune curent electric în articulațiile falangiene.

– Béru! fac un apel. Spune-i prietenului tău să înceteze a-mi mai vorbi pe tonul ăsta, că de unde nu, îi voi ancheta pe toți cotoii care s-au înfipt în maica Liauradéshome. Și din chestia asta o să iasă o bârfă de mai mare dragul pe insula lor de rahat.

Primarul o bagă pe mânecă:

– Dar nu v-am spus nimic rău, domnule comisar!

– Asta nu-i de ajuns; spune-mi mai curând ceva bun. De pildă unde se poate ascunde aici un criminal venit de pe continent și aflându-se deocamdată în imposibilitatea de a se întoarce acolo.

Nu se gândește prea mult primarul.

– Nu văd să fie decât Reședința Merlimpe-Himpain.

– Și în ce constă ea?

– Vreo zece bungalowuri, la cinci sute de metri de sat. Vara sunt închiriate celor veniți în vacanță.

– O promenadă digestivă, după această masă suculentă, ne va face numai bine, sugerez eu atunci.

La care maica Trutrude aduce niște cafele aromate, plus marea sticloanță de „specialitate". Se așază printre noi zâna bună a bideului transformată în zâna bună a cuptorului. E ora la care machiajul îi crapă precum instituțiile celei de-a Cincea

Republici. Se fisurează cam peste tot, în principal în privința trecutului. Iarăși ne servește o covată de amintiri. Furtuna atotstăpânitoare îi evocă o alta, din Insulele Déprofondisses, în Oceanul Indian. Pe vremea când dânsa culegea știuleți la Djibuti, pe pământ francez. Un bătrân iahtman britiș o furase pentru o croazieră, într-atâta apreciase știința Trutrudei. Fiindcă damicela reușise să-i ridice rosbifului drapelul din bernă. Un nene care nu mai percutase de la moartea lui Gerorge V. Se estima îndoliat pentru totdeauna în izmene lordul Ahtiat. Încercase totul pentru reanimarea gogului. Dar – zero. Furtunașul lui cantona cu încăpățânare printre nevertebrate. Cantarida îl făcea doar să strănute. Însă iată că într-o seară, luând un pahar la prăvălia lui Firmin-cap-de-lume, a avut loc întâlnirea dintre cei doi. Deșertau împreună șampanie. Ea avea coapsa lipită de aceea a englezului. Mașinal, doar ca să fie cu cugetul împăcat, doamna procedase la o micuță lunecare de carabă în seiful oaspetelui. Și nu zici că în punguță începe să se miște cineva? Nu, nu, nu, nu era deloc mort bibanul!

Dacă i-ați fi văzut moaca boșorogului! Nu-i venea să creadă. Se pipăia și mormăia într-una: *„But! But! But is not possible."* Ei bine, ba era. Și încă cum! Un paraipan feroce! Baston de bătăuș de la C.R.S. A, nu era un membru onorific, ci un războinic omniprezent. Adevărată cravașă de sergent-major. Iahtmanul a încălecat-o la iuțeală. Și mi ți i-a tras un curățat de hornuri, ca primăvara, măi amice... Oh, mortăciune! A doua zi, a dat o avere ca s-o îmbarce cu el, pornind peste marile valuri albastre unde vin să se oglindească stelele. Firmin bombănea, în ciuda sumei, pentru că Trutrude era favorita lui, și de altfel până la urmă a ajuns metresa lui oficială, cu condicuță cenușie și tot tacâmul. Dar pe angliș nimic nu-l putea opri. Sau dânsa venea cu el, sau ar fi urmat o declarație de război a Angliei la adresa Franței; și ducă-se la dracu Antanta Cordială! Așa că Trutrude a plecat. *The Flying Irish* se chema iahtul. Doisprezece oameni în echipaj, mă scuzați vă rog! În camera lordului Ahtiatul, s-ar fi putut juca tenis, parol! Ei bine, iată însă că, odată ajunși pe mare, finito frumoasa încoțopeneală din ajun. Domnul se prăbușise îndărăt, la condiția de cârpă de vase. Minunile nu țin decât trei zile. Degeaba se duelase lordul Ahtiat, tot inconsevent

la cocoşel rămânea. Trutrude şi-a năpustit asupra lui întreaga-i ştiinţă, morfoleala de zile mari, cu înfăşurări în prosoape fierbinţi, toroipanul-fluierice, muşcăturile ambivalente. Trecutul (ca şi prezentul) era mort. Au insistat zile în şir, străbătând Oceanul Indian în direcţia Mogadiscio: *nothing!* Calm plat în prohabul Luminăţiei Sale. Ceea ce cu vremea de afară nu se întâmpla. Văleleu! Când au ajuns în dreptul Insulei Déprofondisse, marele ciclon a scăpat hăţurile. Mai rău decât ceea ce a trebuit să suporte atunci maica noastră nu e decât sfârşitul lumii. Nu vede ce altceva ar putea face concurenţă iadului de acolo. Marea şi cerul care se deschid împreună pentru a vărsa afară genuni pline de trăsnete şi năvăliri ale elementelor. Iahtul, cu toate amarele rupte, şchiopăta mai abitir decât *Poseidon.* Mateloţii se cramponaseră de tot ce se putea. Trutrude, în genunchi – îţi dai seama, bretonă – se grăbea să-şi încredinţeze sufletul Celui de Sus. Iar tembelul de boşorog de lord, care pretindea să fie supt în toiul furtunii, zbiera ca un apucat că îi revenea la viaţă, că i se înfiora; hip-pii pura! Atunci ea, în pragul înecului, pe jumătate dusă pe ceea lume, moartă deja de frica propriei morţi, s-a apucat să-l invectiveze pe lordul Ahtiat, cel de-al doisprezece miilea cu acest nume, să-l facă fleşcăilă, poponar, găinaţ englezesc şi să-i adreseze o mulţime de alte descalificative care îţi vin în gură în clipele critice, atunci când existenţa ţi se pare lipsită de urmări şi deci prezentul lipsit de consecinţe – ceea ce autorizează toate sinceritătile îndrăznete, pricepi?

Furtuna s-a potolit, sexul lordului la fel. Acesta din urmă şi-a debarcat, dispreţuitor, pasagera într-un port nenorocit, al cărui nume ea nici nu şi-l mai aminteşte. Fără resurse; în chip de represalii – aşa că buna Trutrude s-a întors la Djibuti cu vapor-stopul, mulgând echipajele cu piele brună pentru a-şi asigura hrana, dacă pot îndrăzni să spun aşa, şi pot.

Tace, cu ochii pe jumătate închişi, ascultând cum şuieră furtuna care zgâlţâie umerii mari şi negri ai casei. Simţindu-se în siguranţă pe uscat, pe pământul ei de baştină, inexpugnabil ancorat – bătrâna târfă. Scumpa scumpete cu găuricile fanate, cu pântecul prăbuşit dar cu sufletul mereu nou şi arzoi.

– Nu-i grozav rachiul meu?

– Ba da, ba da, maică; nectar.

Ne toarnă cu generozitate. Dar eu îmi chem trupa la datorie. Trebuie să descoperim un ucigaş.

*
* *

Şi plecăm, nebuni de curaj, prin tornadele indicibile. Vântul suflă cu nu ştiu câţi kilometri pe oră, fiindcă e prea întuneric ca să mă pot uita la contor. Înaintăm, frânţi în două, încovoiaţi, uzi până la oase, cu răsuflerea tăiată de vijelia feroce. Uneori aceasta e atât de violentă, încât ne îndreaptă de spate şi ne face să ne clătinăm. Apoi iarăşi plecăm, fără o vorbă, asemeni unor luptători de gherilă.

Reşedinţa Merlimpe-Himpain iese brusc la iveală, după cotitura unui drum alburiu. E cuibărită într-o viroagă ce se deschide spre o plajă cu grohotiş. Oceanul se sparge aici în enorme valuri spumegate: caii mărilor, despre care vorbeşte Léo Ferré. Şi o voce răsună, aceea a lui Maumau Bidick, marinarul. Popeye-ul expediţiei noastre.

– Se vede lumină într-unul dintre bungalowuri.

Arătătorul lui îndreptat spre tenebre ne desemnează un punct pentru domnia-sa precis, dar care pe noi ne face să clipim zadarnic din ochi. El însă vede. Are ochiul de şoim al navigatorului căruia puţin îi pasă de ceţuri şi pentru care orizontul se trage neîncetat înapoi.

– Eşti sigur, Maumau?

– Sigur; dumneavoastră chiar nu vedeţi?

În cele din urmă, primarul spune că da; fiindcă tot nu riscă nimic cu asta.

– Penultima construcţie în direcţia falezei, precizează Bidick.

Pornim într-acolo. Abia după ce numărăm vreo douăzeci de metri descoperim cu adevărat lumina anunţată. E slabă şi iese printre crăpăturile unei perechi de obloane. Cu un semn, îmi opresc trupa. Apoi singur, eroic, superb în bătaia ciclonului, mă apropii de micuţa clădire. Elementele fac un asemenea tărăboi,

încât nu sunt nevoit să procedez cu precauții exagerate. Ce înseamnă zgomotul ușor al pașilor mei pe gazon, în comparație cu vociferările celeste?

Ajuns la destinație, îmi lipesc cornetul acustic de lemnul oblonului. Mi se pare că aud zgomot de glasuri. Mă apropii binișor de ușa căreia îi apăs clanța încetinel. Aceasta se supune. Atunci, cu o mișcare a brațului, îmi chem parașutiștii. Care vin, ascultători.

– Maumau și primarul rămân afară! poruncesc. Noi, ceilalți, dăm asaltul.

– Și ca ce să rămânem afară? bombăne primarul. La urma urmei, eu sunt șeful poliției de pe această insulă.

– Iar eu am fost pușcaș marin, întărește Maumau; și în ceea ce privește trasul la moacă, nu mi-o iau alții înainte...

La ce bun să descurajez avântul maselor? Go!

CAPITOLUL NOUĂ

Din surprize în surprize

Ce poate exista mai brutal decât o uşă brutal deschisă? Zic „brutal deschisă", când de fapt ea e otânjită de două ori în aceeaşi secundă: prima troscăială venind de la şutul pe care i-l administrezi iar a doua de la izbirea amarnică de peretele interior. Bang, bang. Marele bang, ce mai. Ca la avioanele reacţionare. În general, chestia asta îşi produce micul ei efect: vezi filmele cu gangsteri. Acolo băieţii răi freacă foiţele şi flinchenesc prin carcalete de bourbon. Şi o dată, pum! Federalii sau hahalerele din banda rivală dau buzna şi încep să cânte la mandolină prin odaie. N-au apucat jucătorii să-şi arate unii altora fulul, că se şi pomenesc pe lumea ailaltă, ciuruiţi ca o porţie de macaroane şi cu potul lăsat în mijlocul mesei.

De data asta, nimic asemănător. Vreau să spun chiar – nimic!

Ne îngrămădim în casa visurilor: odaie de provincie, tencuită de mântuială, mobilă aşijderi, cromolitografii.

Credeam că o să dau peste o hoardă de duri fioroşi, şi nu-l găsesc decât pe moş Pinaud în faţa unui aparat de radio şi a unei butelii de calvados. Horăie cu mâinile deschise*. Ţine un braţ

* Mi s-a acrit de veşnicul „cu pumnii strânşi". Tu, când le soileşti îţi strângi pumnii, băiete, în ciuda arierării tale congenitale? (n.a.)

întins în față. Un altul îi spânzură în gol. Fruntea îi e rezemată de „ahhronöharrrrpfuiiii" – textual, adică eu nu adaug, ci exprim. Mă știi doar, adevărul e onoarea mea. Onoarea lui San. A lui San-A. A, suntem grozavi, toți cei trei polițaii, cu pistoalele ațintite spre moș César. Și bătrâna căzătură e vrednică de milă. Bine a făcut venind în Bretagne, țara epavelor.

– Ei bine, Puțică! răcnesc asemeni soldaților feroci veniți până în brațele noastre ca să ne sugrume fiii și soțiile; cât de lași pot fi!

Tăgârță rămâne de bronz. Dacă bronzul o fi în stare să scoată asemenea sunete. Bérurier îmi arată sticla de calvados, pe două treimi goală, adică pe o treime plină, depinde din ce loc o privești.

– Nu-i de mirare că nu se trezește, dacă o fi luat o asemenea doză de subprolific. De altfel, continuă Grăsuliul, am remarcat că, de la ultima lui bronșită, Pinuche nu se mai ține bine de sticlă. I-or fi vârât la spital niscai antibiotice care i-au masturbat rezistența la alcool. Două nenorocite de sticloanțe de muscadet, și s-a dus pe copcă strămoșul.

Mă abțin să-i răspund, prea emoționat de ceea ce tocmai am descoperit. O socoteală vânătă acoperă ceafa Deșeului. Seamănă cu o echimoză, și din ea răsar picături fine de sânge, care se coagulează mai înainte de a apuca să curgă.

– A fost pocnit, zic. A încasat o lovitură de vătrai în cervicale. Nu sforăie – horcăie. Numai de n-ar avea vreo vertebră ruptă.

Inima îi bate moale, se lovește de coastele scumpului nostru prieten bătrân, se oprește din când în când, își reia ticăitul mărunt, încetinește din nou.

– Există vreun medic pe insulă? îl întreb pe primar.

– Da și nu, răspunde el.

Impecabil idiot. Ca și cum ar mai fi timp de subtilități verbale!

– În sfârșit, e da sau e rahat?

– Nu avem un medic în exercițiu, ci un fost doctor de vas, în retragere, care îngrijește populația atunci când nu e prea băut.

– Du-te să-l cauți și spune-i să-și miște fundul. Dacă e beat, dă-i să bea apă de javel, dar adu-l, e urgent!

Primarul dispare în vârtejurile tropotitoare. Béru, îngenuncheat lângă Pinuche, îi ține mâna și plânge vorbindu-i.

– Căutați o saltea și aduceți-o aici, le ordon lui Le Guennec și Maumau.

Îi ridic o pleoapă Căzăturii. Ochiul îi e dat peste cap; descopăr un alb îngălbenit de rebeliuni hepatice.

– Pinaud, mă auzi? îi șoptesc la ureche.

Nimic.

Intensificare a hohotelor viorii bérureene.

– Pinuchul meu! Pretine! Mortăciunea noastră! Flecarul nostru scump! Zdreanța noastră veche! Batjocura noastră. Tâmpitul nostru bătrân. Ai de gând să crăpi în fața mea, ia zi, gunoiule? Îți interzic, scârboșenie! A, nu-mi face asta, rămâ ce ești, că de nu, n-o să mai vorbesc niciodată cu tine; chiar că niciodată! Ia uitați-mi-l pe afurisitul ăsta de moșneag de tot rahatul, că se duce! Ăsta chiar o s-o facă, putregaiul dracului! E în stare, ascultați-mă pe mine. Dă-ncoa ticăitorul, juvaierule; uf, încă palpită. Țin'te ca lumea pe șine, Puțulică. Nu te lăsa pe-o parte, șurlubaticule bătrân. O să mai bem destule butâlci împreună... Îți interzic să te cari, eu și San-A. Nu, San-A, că-i interzici oficial? Auzi, Puțoi? Îți interzice, comisarul lui pește! Încearcă nițel și-ai să vezi ce se întâmplă, nuga mucegăită. Prieten-neprieten, o s-o iei pe coajă, mârțoagă! Abține-te, ce dracu! Ce-ai zis? N-ai zis nimic? N-a zis nimic? Era un pârț? Doar un pârț? Păi atunci înseamnă că egzistă! N-am auzit niciodată un mort să pârțâie. Da, credeți că se poate așa ceva? Aerul din plămâni să iasă pe gaura... Ia ascultă, Pinuche, nu mai face mutrele astea! Bine, agonizezi – ei, și? Doar nu crezi c-o să cădem pe spate. Fii serios, César. Nu pica în bot. Menține-te, omule! Arată-ne ce ai în nădragi! E plin de domnișoare dornice de intrat prin fân. Nu scuipa pe ele, tembelule. Niciodată n-am văzut un nene mai vicios ca tine. Cu toată moaca ta zevzeacă și privirea bleagă, sfredeleai numa dămițe a-ntâia. A, nu de prima mână, nu prospături angelice, ci bune și trainice matracuce, cu bucile cât porțile de șură. Îți trebuia zece minute să-ți descâlcești cocenelul din poalele maioului, din izmene și cutele cămășii, dar când îți estrapolai custura, amice, merita să-i vezi dansul săbiilor! N-ai avut parte de o canulă impresionantă prin

ea însăși, ca mine de-o pildă, una de-aia care le face pe dameze să fluiere de admirație ori care le zăpăcește cu amploarea ei; ținând cont și că umbli la coțofene pe care legitimii lor le lucrează cu doar bila de la pix. Dar tu intri în categoria băieților pen' care problema n-are importanță. De-ăia care compensează printr-o tehnică viguroasă greutatea „pană" a pământufului. Specialitatea ta e dindărăptarea, și pentru un șmecher ca tine jos pălăria! Și știu eu de ce te predilecționezi la împinsul tărăboanței printre aripile dinapoi: asta îți permite să-ți faci numărul păstrându-ți chiștocul de țigară în gură și pălăria pe dovleac. Ai tabieturi. Mi-aduc aminte de hoașca de vădană italiancă pe care o lucrai agale, după ce-o suflecaseși ca pe o umbrelă. O filetai pe la pupa, japiță, și-ți încrucișaseși brațele pe spinarea ei de parcă ieșiseși pe terasa hotelului, să vizionezi Napoli. Borul găinii ți-era ridicat și-ți vedeam, în jurul chiștocului, zâmbetul fericit. Forța ta e că poți cotrobăi ore în șir, fără să obosești. Nu apeși pe claxon cât ai zice pește. Ai o înaltă reținută, Pinuche. Ca și când te-ai gândi la altceva, la niște chestii de n-au nimic a face cu treaba aia și te umflă râsul de ele. Ești singurul de felul ăsta. Dumnezeu știe câți marțafoi am privit în vreme ce-și dădeau obolul. Ce te frapează la toți e cât de tare sunt preocupați de rindeluit. Îngrijorați, s-ar zice, nemulțumiți chiar. Tu – niciodată. La bășcălie. Marele zâmbet delicioas. Ca la fotograf. Bună seara, doamnelor, bună seara, domnișoarelor, bună seara, domnilor. Trăiască Franța! Așa că vreau să te văd iarăși forfotind, frățioare! O să te duc în locante de le știu eu și-s numa tipese de condiție bună. Uite, ți-aș împrumuta-o și pe Berthe, dacă ți-ar dori inima. Da, caraghiosule, aș merge chiar până acolo pentru plăcerea matale. Orice vrei, numai să nu crăpi. Nu muri, o să-ți trimit lăzi întregi de muscadet neumblat, o să cumpăr teve color. O să halim iarăși paté de ficat de la Barrière Poquelin. O să ne-o dăm la supt, Pinaud, îți garantez. În fine, pentru Dumnezeu, un muls cumsecade merită osteneala să nu dai în primire, nu? Ai să mori mai târziu, când eu o să fiu moș. Când o s-ajungem la vârsta să ne facem cuminți. Când n-o să mai avem nevoie unul de altul, când o să ne facem egoiști și n-o să ne mai preocupăm decât de babele noastre. Bine, hai, așa rămâne – trăiești.

Grasul ridică spre mandea fața cea mai sublimă pe care mi-a fost dat s-o întâlnesc.

– O să trăiască, îmi zice zâmbind printre lacrimi. Îl știu eu: o să trăiască!

*
* *

– Ați remarcat un lucru, domnule comisar? murmură Le Guennec.

Pinuche a fost lungit pe o saltea și i-am așezat o cuvertură peste carcasa pipernicită. Își continuă horcăielile înfricoșătoare. Bérurier îi ține mâna. Continuă să-i vorbească și iar să-i vorbească, de parcă vorbele ar ține la distanță ireparabilul, de parcă i-ar insufla viață bătrânului nostru prieten.

– Ce să remarc, Le Guennec?

– Aparatul de radio.

Recunosc că doar Pinuche mi-a captat atenția până acum. Arunc spre aparat o rotire de periscop, care aparat continuă să funcționeze. Și tresar (ori mă arăt surprins, dacă asta ți se pare mai sobru). Nu e vorba de un tranzistor oarecare, ci de un post de emisie-recepție. Deocamdată e branșat pe lungimea de undă a Marinei Naționale, și percep conversații purtate prin spațiu, cu nume de cod, cifre, termeni absconși pentru un neinițiat. Clatin din cap (sunt capul grupului, așa că am dreptul).

– Prietenul dumneavoastră știe să se slujească de un emițător? mă întreabă colaboratorul meu.

Tresar (sau iarăși mă arăt surprins, dacă într-adevăr așa ți se pare mai potrivit). Ia te uită; e adevărat că Pinuche are haruri de T.F.F.-ist, cum spune el însuși în vechiul lui limbaj de boy-scout dintr-o altă eră.

– Știe, da.

– Atunci e cazul să ne întrebăm ce învârtea pe insula asta, nu? aruncă prefăcut Le Guennec.

Da; e cazul să ne întrebăm. Fiindcă, în mod evident, Pinaud fusese „instalat" aici în bungalow. Pardesiul îi e agățat pe un umeraș iar haina pusă pe spătarul unui scaun. Bea calvados

manevrând aparatul. Cu cine era în legătură? Deci cartea lui de vizită, de reprezentant în materie de porcărele, era doar o fațadă?

Dar pentru cine lucra măgarul ăsta secretos?

Înșfac butâlca și îmi arunc o bună cantitate de hidrocarburi în propriile adâncuri, pentru a le mai domoli. Pinasse horcăie din ce în ce mai tare. Béru îi exprimă lucruri din ce în ce mai tandre. Le Guennec devine din ce în ce mai gânditor. Și Santonio din ce în ce mai perplex. Își spune tot felul de lucruri Antonioniotul. De exemplu că tare-i bizar cum el și Béru au fost mutați într-un cătun al cărui subprefect nu e altul decât Bătrânul. Bizar că dă peste un comis-voiajor care nu-i altul decât César Pinaud. Și încă și mai bizar că încep să se petreacă evenimente cum n-au mai fost nicicând la Ploumanac'h Vermoh: expolozia unui far, uciderea unui paznic, asasinarea unui patron de trauler; crima de pe o insuliță; întoarcerea în ținutul natal a unui candidat la spânzurătoare, patentat mânuitor de dinamită. A, dar știi că toate astea înseamnă mult? Că înseamnă prea mult? Nu mai aruncați, curtea e plină.

Pentru cine T.F.F.-ea Pinaud? Cine l-a masacrat?

– Auzi, Maumau?

Ia uite, am început să-l tutuiesc pe Jean-bartul din Ploumanac'h. Ceea ce nu-l tulbură câtuși de puțin.

– Prezent! răspunde.

– Ești foarte sigur că pe o vreme ca asta toate legăturile pe mare cu continentul sunt întrerupte?

– Evident, comisare. Țărmurile noastre sunt cele mai stâncoase din Franța. Orice vas s-ar sfărâma dacă ar încerca să iasă în larg.

– Și cu elicopterul?

Izbucnește într-un hohot de râs plin de acreală, de batjocură și de tot ceea ce îți poți imagina mai sardonic.

– Păi știți cum ar fi luat de vânt?

– Ca un pai.

– Absolut exact, aprobă Sandu Badea marinarul, eroul din *O mie și una de nopți, fără s-o mai socotim și pe cea de față.*

– Deci mereu același leit-motiv: ucigașul sau ucigașii se află încă pe Nichemar'h?

– Bineînțeles, și rămâne între noi – mă tot întreb de ce voi, polițiștii, stați să vă bleojdiți la amicul vostru în loc să scotociți peste tot, fir'ar al dracului!

I-a scăpat porumbelul. Dar, în loc să se simtă ușurat, se înfurie și mai acătării:

– Pentru Dumnezeu, sunt asasinați oameni sub nasul vostru, și voi chefuiți la maica Trutrude, iar pe urmă veniți să scânciți pe carcasa tăntălăului ăsta bătrân, care s-a lăsat masacrat în timp ce manipula un post de radio clandestin. Cinstit vă spun, băieți, altfel îmi închipuisem poliția. Nu că aveam o idee mai bună despre voi; aveam altă idee.

Urmează o scurtă tăcere. Bérurier s-a ridicat. Își șterge cu o dublă utilizare a mânecilor lacrimile vâscoase. După care se proptește în fața lui Bidick.

– Auzi, navigatorule, declară Enormul, cu glas înăbușit, hai să-ți dau și o a traia idee despre poliție.

Și-i înfundă în cioc o ditamai chiflă. Maumau zboară înapoi, cu târtița peste spătarul scaunului. Dar iată-l îndată în picioare. Și urmează un plonjeu de rugbyman în burdihanul lui Alexandru-Benoît. Matahală scoate un „hhhhan" și cade în poziția „pe oliță", asemeni unei pere mălăiețe desprinse de creangă. Maumau ezită să-i rupă mustiucul și, cum nu e băiat rău, se pune în gardă, gata pentru orice eventualitate, conform unei foarte frumoase expresii citite de mine într-o carte la niște inși care își țineau biblioteca în umblătoare.

Mamutul își trage răsuflarea și îi zâmbește. Nu fiindcă i-ar fi teamă de el, dar amândoi se află printre oameni aleși, și o pasă proastă se poate întâmpla să-i vină oricui, nu?

– Auzi, artistule, nu-ți lipsește curajul! îl complimentează zelosul meu colaborator.

Maumau își mângâie sertarul dejghiocat.

– Și tu ai o castană de-acelea! îi întoarce complimentul, de te prinde mirarea ce mai armonie înflorește între noi.

Numai Le Guennec continuă să facă mutre. Încruntat de dispreț bretonul. Raporturile noastre, care părea să se stabilizeze, se fleșcăie ca un sufleu. N-a văzut nici el mai departe de indolența mea. Nu pricepe nimic din metodele mele. De altfel, nici nu ia totul drept o metodă, ci drept nepăsare în

privința meseriei. Așa că socotește mai înțelept să-și manifeste ostentativ reprobarea, să-și ia distanța.

Întoarcerea primarului, escortat de un boșorog apucat de tremurici, aduce o diversiune. Păcat, simțeam nevoia să mă explic față de Le Guennec. Notează că mi se împăturește de părerea lui, însă ar fi fost satisfăcător pentru mine. Să-i spun că înainte de a mă repezi în picaj trebuie să planez, asemeni uliului care a ochit o zburătoare. E nevoie să înțeleg ce se petrece, înainte de a acționa cu hotărâre.

– Iată-l pe doctorul Aucéanonoxe, spune primarul arătând spre candelabrul ud leoarcă.

Doc salută cu o clătinare a capului, având în vedere că îi e cu neputință să articuleze vreun cuvânt. Îl privește pe cel ce zace întins pe saltea, scoate un sughiț ca Victor Boucher în „Les Vignes du Seigneur" și se agață de brațul primarului pentru a putea îngenunchea lângă Pinuche fără să cadă grămadă.

– A fost lovit cu ceva în cap, cred necesară o explicație. Uitați-vă la ceafa lui, dacă puteți.

Doftorul se apleacă pentru examen. Prea tare. Cade. Se întinde lângă Pinaud. Adoarme: Sfârșitul secvenței medicale.

– V-am spus eu, suspină primarul.

– Sper, pentru oamenii de pe Nichemar'h, că aerul de mare contribuie să-i mențină sănătoși, oftez eu.

Ei bine, asta e, așa se petrec lucrurile în adversitate. Trebuie să știi să înduri fără prea multe mofturi. Eu, mă cunoști fiindcă ne cântărim deseori împreună (ca să facem economie de o fisă, ne suim pe basculă amândoi o dată și pe urmă împărțim, frățește, rezultatul pe din două), mă simt deodată pe orbită, pregătit, impecabil, proaspăt ca o puțică de nou-născut. Mă prezint la datorie, cum se zice, începând să explorez boarfele pilnuciene. De ce? Să-ți explic. Pinaud este T.F.F.-ist, de acord; dar are o memorie de oală de noapte bărbatul. Dacă a fost în stare să țină minte codul corespondentului său, sunt gata să-ți ofer: niște corcodușe de schimb, un ceas de aur fals, un voiaj la Venițiar (în gondolă), o cură de dezintoxicare politică și un abonament de trei ore la *Pleșcarul Francez*. Concluzia? Dacă a fost pus să manipuleze emițătorul, trebuia să-și fi notat undeva coordonatele peioriației trifazate. Și găsesc prețiosul document

în punga lui de tutun, între o bucată de morcov menită să-i umezească mahorca și un carnet cu hârtie de țigări dată cu lipici pe margine. E scris pe spatele unui bilet de autobuz Quimper-Ploumanac'h Vermoh.

Mă așez în fața aparatului ca să gurnez deblotorul de indurație rapacifistă moletonată. Ledul flautopagului indexează gasloc. Cuplez menomiacul parsiflat în cavernația unilaterală; și, după cum ți-e ușor să-ți închipui, inotroncul percolator filugește imediat. Semnalul se repercutează. Fredonanții convecși scintilează.

Și o voce:

– Suntem pe recepție, aveți neveste?

Recepția la mine e foarte puțin performantă, din cauză de furtună. Hotărăsc că n-am auzit bine și că trebuia să înțeleg „vreo veste".

– Da, zic bălăbănindu-mi corzile vocale pentru a imita glasul bietului Pinuche. Am fost victima unei agresiuni.

– Unei atențiuni?

– Nu, a unei agresiuni, un om m-a lovit în cap și a fugit, crezându-mă mort. Abia mi-am revenit în simțiri, și mă doare îngrozitor capul.

– Sunteți în măsură să stați până la concluzii?

– Sper că da.

– Rămâneți pe recepție, să-i spun lui Tanti.

Considerația lui Le Guennec revine pe rol; bretonul are un cam lunecos simț al respectului. Urcă, se prăbușește, urcă din nou. De-altfel băiat bun; fiindcă e de ajuns să mă ocup de anchetă pentru ca el să-mi restituie stima sa. Acum îi face plăcere să mă vadă cu căștile pe cap și zgândărind clitorizorul mudurat, de joasă frecvență, al aparatului.

Trece o clipă de timp destul de lungă, cum ar zice Béru.

Béru vorbește totdeauna altfel decât restul lumii. Ar trebui să scrie. Îi urmăresc pe extrematoșii mei confrați frecându-și creierii cu maioneză pentru a încerca să găsească un stil nou. Există unii care scriu fără punctuație și majusculă, nici cu alineate, totul cu toptanul, ca o râmă fără cap și coadă. Doar ca să te uluiască. Să pară o chestie inspirată, de-a dreptul genială: De-o pildă: „El intră în odaie bonjur dragă cum îți merge

binișor și ție se sărută și el simte urcându-i dorința în trup maică-ta a telefonat încă nu e decât douăsprezece dacă ți-e foame a mai rămas pui rece în frigider ploua în averse de ieri și nu era decât o doua zi ea cu rochia aceea albă părea o fetiță când deodată sună telefonul vrei tu să răspunzi gontrand zise isabelle care tocmai se masturba fiindcă era marți." Textual. O formă de stil revoluționară. Există și cei care nu utilizează vocalele. La prima vedere, textele lor seamănă cu poloneza medicală: bnz drgl m zs ivrșl d'lbrt ntlnndl p ttl mm sl.

Și trec peste mulți alții, trec, îi depășesc, o grămadă de atâția și ceilalți, mormane, tone, mulțimi, cohorte. Apucați ai condeiului în delir. Geniali cu orice preț. Care nu ești geniu abține-te. Și mă întorc la chestia că dacă Bérurier ar scrie, ar rezulta niște noutăți, mai depline, mai interesante.

– Alo, verișorule! face vocea.

Pinuche verișor! Ce-i drept, are el ceva de văr etern Ciobitura. Acea legătură de rudenie fragilă, subțirică, solubilă și care se topește în marele bol al familiei, supraviețuind puțin și prost, atrofiat din pornire, verișori și verișoare, niște colibri ai volierei. Deci vărul Pinard replică prin glasul meu imitativ:

– Ascult...

– Mă recepționezi bine, în ciuda furtunii?

– Trei din cinci când ești la acute.

– S-ar zice că traumatismul dumneavoastră a mai trecut.

– Da, a mai trecut.

– Ah, toată lumea se trece, reia interlocutorul meu care n-a auzit bine. Tânti vă cere s-o alertați pe verișoară, să vină să vă întâlniți.

– Pe o vreme ca asta! fac eu.

– Se mai poate totuși pași pe insula voastră, nu?

– Evident.

– Atunci anunțați-o prin metoda șase.

– Metoda șase?

– Da, șase, ordin de la tanti.

– Dar...

– Ce?

Îl contrafac pe Puțică de juri că el e.

– Nimic, am... Eu, cu memoria...

Celălalt pare să mă cunoască (în calitate de Pinaud), fiindcă rânjește:

– O, frumoasa verde! Pe foarte curând, vere!

Contact întrerupt. Îmi scot căștile. Urechile îmi ard și am transpirat. Ceilalți mă privesc anxioși. Béru anunță:

– Mi se pare că bietul ieduț e mai bine. Acum respiră liniștit.

Sunt mai mult decât fericit de chestia asta. Și iată că mă așteaptă niște lucruri definitive sau cel puțin care să mă facă să progresez.

– Ei bine, domnule comisar? riscă Le Guennec.

– Amicul nostru are un auxiliar pe insulă. Și dispune de un mijloc de a-l alerta. Nu se pune problema s-o facă prin aparatul de radio. Metoda șase... metoda șase...

– Poate un talkie-walkie? ipotezează Maumau.

Izbucnesc în râs.

– Ba nu, am ghicit: o rachetă de semnalizare. Una verde. Corespondentul mi-a zis: „O, frumoasa verde!"

Începem să scotocim. Bungalowul e mititel, căutăm fără să descoperim nimic. Nici urmă de rachetă. Construcția asta de vacanță e goală. De ce a făcut omul meu butada aceea? „O, frumoasa verde!" A aruncat fraza ca pentru a mă ajuta pe mine, Pinaud, oleacă boșorog fără memorie. Cum îi sufli unui elev greu de cap răspunsul cel bun.

– Sunt niște rachete pe aici, zic categoric, și fermitatea asta face mai mult și mai bine pentru prestigiul lui mandea decât Meritul Nemeritat.

– Așteptați, zice, practic, Béru.

Mereu practic. Toată viața lui constă în asta: a practica. A facilita. A traduce din încâlcită. Limbaj simplu, raționament frust, viață frumoasă, simplă și liniștită. Mersi, papa.

Grasul iese pentru o clipă. Se întoarce.

– Ei bine? îl întreb.

Îmi arată spre fereastra cu ochiuri mici de geam. Și în spatele sticlei vedem țâșnind jerbe de scântei ce se învârtesc în jurul lor însele, iar apoi se aude un mare „pleosc" și poți privi lancea magistrală și ușor curbată a unei cozi de foc care urcă prin furtună, croindu-și calea (lactee), urcând drept și sigur și explodând la capătul orbitei pentru a se preface într-o mare și

radioasă lumină liniştită, de un verde smăraldiu, ce se instalează acolo, în zeniturile infinite, ca agăţată de acoperişul negru al cerului, luptând împotriva influenţei norilor grăbiţi; şi care se leagănă încetişor, se desface, iluminează, pulverizează, funinginează, dispare progresiv, foc născut din foc, slăbit de propria lui înflorire, murind de prea multă râvnă. Şi acum, salut la toată lumea! Embrionul falselor zori de zi agonizează şi restituie insula despletită trădătoarei nopţi a Bretaniei furioase.

– Unde era racheta, artistule?

– Gata pregătită în pridvor, legată de un stâlp al balustradei.

Afişează un triumf calm şi şi-l stăpâneşte fără dificultate, îl ţine departe de orgoliu, ca un dresor fiara din arenă, care fiară se trage înapoi din faţa lăncii stăpânului.

– Nu ne mai rămâne decât să aşteptăm, zic.

– Să aşteptăm ce? întrebă Le Guennec.

Boul! Creier fleşcăit! Celule fondante!

– Ei bine, pe verişoară! îi răspund.

Scumpul doctor Aucéanonoxe începe să sforăie cu o pricepere care te bagă în sperieţi şi-ţi bagă junghiuri în timpane. Suprim diferitele surse de lumină din casă, nelăsând aprinsă decât lanterna.

– Şi acuma nu mai vorbim! poruncesc pe un ton (fiindcă suntem într-un ocean unde tonul e la el acasă) fără replică.

CAPITOLULC ZECE

Misiunea

Îi auzim foarte bine paşii prin landă. Paşi grăbiţi, agili, paşi de femeie, de femeie tânără, paşi iminenţi, care păşeşesc şi esc. Apoi paşii în pridvorul podit cu scânduri. În sfârşit, paşii se opresc pe preşul de cauciuc din faţa uşii. Clanţa e apăsată. Femeia intră. Dintr-o dată îi descoperă pe cei doi bărbaţi lungiţi pe duşumele: Pinaud şi bătrânul doctor matol. Din cauza duetului lor de hârâituri. Nimic mai sinistru comic decât cei doi sforăitori la lucru. Gâlceava afurisită a mutilaţilor somnului. Silueta se apropie. Unul dintre noi ceilalţi face un zgomot care o tresare; ne zăreşte în clar-obscur. Capcană! Iat-o în postură de Jehanne d'Arc resemnată: „E rândul tău să joci, Cauchon! Nu sunt ignifugată, dar te-am vârât în rahat, şi Charles Şapte nu va deveni niciodată Charles Seven." Cu braţele încrucişate, calmă, senină, umflată ca pânzele ce coboară din depărtare către Harfleur.

Ce semeaţă e! Biutiful în draci Marie-Marie, cu jeanul ei foarte strâmt, bluzonul de piele ponosit, cu guler de blană sintetică, faţa lustruită de ploaie, căciulita de lână roşie, cizmele scurte de gaucho în miniatură, părul tuns băieţeşte şi fruntea şiroindu-i de pulbere oceanică.

Ne priveşte o ţâră gânditoare şi lasă să-i scape:

– Ia te uită, asta-i o noutate. – După care întreabă arătând spre Pinaud: Ce-a pățit bătrânul dovlecel?

– Cineva i-a tras-o la scufiță, o informez.

– Cine?

– Semnul întrebării și de la capăt.

– E grav?

– Ne rugăm să nu.

– Așadar, până la urmă v-a atras de partea lui?

– Cine?

Întrebarea mea o derutează. Se gândește, își înalță mutrișoara drăguță și udă.

– Cine a tras racheta?

– Unchiul, trunchiul și junghiul dumitale, rânjesc stăpânindu-mă s-o iau în brațe și să-i gust gura înghețată pe dinafară și fierbinte pe dinăuntru, invers decât omleta norvegiană ce ți se servește negreșit la banchete.

– Ce idee!

Bérurier, care abia acum s-a smuls din stupoare, se apropie, cu mâinile în șolduri (șolduri curbate spre exterior).

– Iertare, țânțărașule, declamă cu gravitate; dacă îmi dai voie și chiar dacă nu, aș avea unele întrebări de pus. Sunt tutorele tău. – Desemnează un scaun: Așază-te să stăm de vorbă.

Ascultătoare, ca o nepoată cuminte, ea își depune pe scaunul nedemn o parte regească a individualității sale, cum scria odinioară doamna Halimi în biografia ei a lui Jean Chazot. Și continuă să ne suavizeze cu privirile sale liniștite.

– 'scultă-mă bine, coțofană hoață, începe unchiul Bérurier frecându-și mâinile ca un apucat, mie nu-mi place să mi se facă copii cu vecinii. Combinațiile dubioase nu sunt specialitatea casei la mandea. Uite de ce o să-mi zici fuguța ce mi-ți frecați pe insula asta de rahat tu și Pinuche, cu posturi de radio, rachete luminoase și toate marafeturile de-mi încrețește părul de pe buci, fătuco, ai grijă. Pen'că unchiu-tău o fi el băiat bun, dar e și unul de-ăia de nu-i place neam să-i calce careva pe bigibigi. Are pacientele lui dar și limitațiile, ca tot omul. Tolerează niteluș, dar și când nu mai tolerează! Și când nu mai tolerează unchiu-tău Alexandre-Benoît, mamă-mamă, se face mai nebun

ca nebunii de legat, taman ca elefantul ăla care a vrutără unii să-i înnoade trompa, dacă pricepi matale unde vreu eu să bat.

Și tușește discursiv.

Urmează un dărab de tăcere.

Pe urmă el zice iar, dar peremptoriu, cu o voce mai apăsată decât o ștampilă pe un document oficial:

– Dă-i bice!

La care Marie-Marie înțelege bine că nu poate minți. Nici măcar da cotită. Nevoia noastră de adevăr nu-i amânabilă. Arde.

– Bătrânul vostru boss, atacă puștoaica. Alaltăieri dimineață, când mă duceam la autobuz, a trecut cu droașca pe lângă mine și s-a oprit. Niciodată nu l-am văzut așa de amabil pe Căzătură. Numai lapte și miere... „O, scumpa mea Marie-Marie, draga mea fată, tu ești persoana care-mi trebuie!" V-ați prins la stil? La început, credeam că vrea să mi-o tragă Tăgârță, și eram cu ochii praștie, a dracului cum mă știți. Mai ales când m-a pus să mă cocoț în hodoroaga lui și m-a dus până la facultate. Mă temeam c-o să oprească într-o pădurice și-o să-mi înfigă ghearele undeva hahalera. Dar nu, era ceva cu adevărat serios. Mi-a explicat că e vorba de o misiune de încredere. Că îi trebuie cineva cu înfățișare nevinovată și care să facă treaba. Care consta în a-l acoperi pe Pinuche, însărcinat cu o chestie delicată aici, pe insulă.

– Cam ce chestie delicată? latră Grasul.

– Nu știu, mi-a zis numai ce trebuie să fac.

– Și cam ce trebuia să faci?

– Să vin pe Nichemar'h ca turistă, cu un rucsac. Să iau o odaie la maica Trutrude, cerând-o cu ferestrele spre spatele casei. Pe urmă, mi-a poruncit bătrânul vostru pungaș, să stau la pândă la fereastră, fără să mă mișc de acolo, de la ora zece seara până la miezul nopții. „Ia-ți precauții mai înainte, mi-a declarat, cum îi sfătuiești pe copiii de la grădiniță să facă pipi înainte de a intra în clasă, s-ar putea să fie trasă o rachetă verde. În noaptea aceea va fi furtună, așa că racheta n-o să se vadă prea bine, și nici vorbă s-o ratezi. Dacă nu se va trage nici o rachetă, te întorci la Ploumanac'h Vermoh cu naveta de mâine. Dacă vezi racheta, a continuat el, desfaci plicul ăsta și te conformezi instrucțiunilor pe care le conține.

Intervin:

– Care sunt instrucțiunile astea, dragostea mea?

– Mai întâi încetează să-mi mai spui dragostea mea, se zbârlește veverița, detest chestia asta. Pe urmă, adaugă, am regretul să vă anunț că plicul mi-a fost furat.

*

* *

Liniștea care urmează nu e de Mozart, cum nu obosesc să ți-o repet, ci a lui Bérurier. Cu ochiul belit, cu bustul verdecoclit, omul rămâne proptit în fața nepoatei, pironindu-și pupila cu o pupilă feroce.

– Îți cer iertare, zice cu un supliciu, repetă să văd dacă am înțeles bine.

– Mi-a fost furat, da, îl asigură Marie-Marie fără exces de emoție.

– Vrei să spui că l-ai pierdut, mda! Propria mea nepoată, aproape fiica mea naturală, capătă o misiune de încredere și pierde plicul, ticăloșia dracului! Prima ei misiune de încredere. Și cine oare i-a încredințat misiunea asta? Big bossul în persoană. Și pentru ce mi ți s-a adresat ei? Fiindcă e nepoata mea legitimă. Și uite-o că ce credeți? Îmi pierde instrucțiunile. O puștoaică pe care am crescut-o cu mâinile mele, fără să stau să număr, nici să mă tocmesc. Unt căcălău, vitamine când bântuia gripa. Mereu întolită de te lua mirarea. O fată pe care am învățat-o politețea, rafinăriile de a ști să trăiască și restul. Care a mers la cele mai bune școli. Pe care am pus-o să ia prima împărtășanie. Căreia i-am oferit o motoretă nouă. Bătrânul îi încredințează o misiune și un plic, și amorțita asta îmi pierde plicul de parcă ar fi niște ochelari de soare sau o pereche de mănuși.

Miss Tresa (că are epoleți la geacă) explodează.

– Hei, auzi, unchiule Creieraș, pune-o jos oleacă. N-am pierdut rahatul ăla de plic; mi-a fost furat. Fu-rat! Acuma ce mai pot face?

– Cum arăta? întreb.

– Banal, era din hârtie obișnuită, dar sigilat cu ceară. Bonzul vostru mi-a zis că nu trebuie să-l deschid decât în caz de

rachetă, altfel eram obligată să i-l înapoiez intact mâine dimineață.

– Și de ce spui că ți s-a furat, Marie-Marie?

– Fiindcă îl pusesem în rucsac, Antoine. Ajunsă în cameră, am verificat că era în buzunarul aplicat al rucsacului. Pe urmă m-am dus să mă plimb pe insulă. Și la căderea serii m-am întors la han. Plicul era tot acolo. Îl verificam tot timpul, fiindcă sigiliul lui mă impresiona. Îi conferea ceva supranatural, care mă intimida, înțelegi asta?

– Foarte bine. Și pe urmă?

– Când s-a întunecat, am cerut niște sendviciuri. Pe urmă v-am văzut intrând în port. Atunci mi-am luat haleala, împreună cu o sticlă de bere, și m-am dus să mă închid în odăiță. Am mâncat și am citit așteptând să se facă ora zece. Pe urmă m-am pus la pândă. A durat... E greu să privești întruna în aceeași direcție, fără să te miști. Am văzut, în sfârșit, racheta, atunci când nici nu mai credeam că o să fie trasă. M-am repezit la rucsac; mizerie – plicul se volatilizase. Îmi fusese luat.

Mă gândesc un pic.

– Ascultă, bombonico.

– Bombonica ta îți spune că rahat, se înfurie irascibila pacoste. Am un prenume, ba chiar unul dublu, așa că servește-te de el!

– Iartă-mă!, bombonico! Și explică-mi cum se face că ai venit aici.

Își scutură capul de zăpăcită.

– N-a fost greu. Ți-am zis că după venirea pe Nichemar'h m-am plimbat. Pașii m-au dus până la grupul de bungalowuri. De la distanță l-am văzut pe moș Pinuche instalându-se în cel de aici. Adineauri, negăsind scrisoarea cu instrucțiuni, mi-am spus că trebuie totuși să fac ceva. Racheta fusese trasă de aici, după cum îmi dădeam seama, așa că am venit să văd ce se petrece.

Corect. Nu găsesc nimic de obiectat.

– Va să zică plicul ți-a fost furat în timp ce comandai sendviciuri de la bătrână?

– Xact.

– Asta cam cât timp a durat?

Își face socoteala.

– Nu știu, între zece minute și un sfert de ceas.
– Baba era colo?
– Ea mi-a făcut sendviciurile.
– Și ajutorul ei, întârziatul mintal?
– Trăgea vin în sticle.
– Deci nici unul dintre ei nu-ți putea șterpeli plicul?
– Nu.
– Pierderea plicului nu e gravă, intervine Le Guennec. Deoarece îl cunoașteți pe corespondentul prietenului dumneavoastră, (îl arată pe Pinuche cel întins pe jos), n-aveți decât să-i cereți instrucțiuni!

Și bate cu palma în aparatul de radioemisie.

N-ar fi trebuit s-o facă.

*
* *

Ei bine, chiar că de trebuit nu trebuia cu nici un preț s-o facă ofițerul de poliție Le Guennec, funcționar conștiincios, bine notat, cam încet la judecată, desigur, dar neprecupețindu-și deloc strădaniile. Tată a mai mulți copii, concepuți, cum se cuvine, sâmbăta seara. Proprietar al unui Renault 14, al unui apartament cu 4 camere, cu frigider și televizor color, al unui livret de economii garnisit cu maximumul autorizat și al unui aparat fotografic Nikon. Căsătorit cu o doamnă revărsată de prea multe nașteri; breton de la puțin timp după formarea masivului muntos armorican.

Văleleu, n-ar fi trebuit să facă asta!

Fiindcă bătaia cu palma în carcasa aparatului de radio declanșează un întreg proces ale cărui etape, în mare, sunt următoarele.

Primo, o puternică detunătură are loc, spărgând geamurile, rănindu-ne timpanele și dislocând aparatul. Secundo, niște schije de nu știu ce zboară cu toată viteza în pantalonii polițistului, la nivel de prohab. Le Guennec începe să urle ca: dracul, lupii, la lună, de moarte, frânele prost reglate, trenul la barieră. Tertio, bunul nostru coleg își scoate iute centironul, își

dă jos pantalonii și zbiară de oroare văzându-și slipul ud de sânge. Îl desface febril.

Ce mai viziune dantescă și chiar dantonescă – deși lui Danton gămălia i-a fost secționată. Totul în boașe, majestate! Ce mai marmeladă se scurge de sub spălătorul de sticlute al lui Le Guennec! O magmă jalnică. Una dintre corcodușe îi atârnă la capătul unui fir lung, aidoma unui yo-yo la capătul cursei.

– Te rog frumos, Le Guennec, mormăie Bérurier, să-ți despachetezi panoplia în fața unei fete eu unul nu sunt de acord. Dacă te doare în siameze, ăsta nu-i un motiv să-ți egzibiționezi toate porcăriile; du-te, cel puțin, la privată și pune-ți ordine în intimități.

Dar scumpul nostru coleg nu e condiționat pentru o lecție de morală.

– Ouăle, ouăle! hohotește.

– Ei și, ce te ouălicăi așa? tună Béru. Mai întâi fă-mi plăcerea și nu mai vorbi la viitor, fiindcă pe unul nu-l mai ai, iar pe ălălalt nu ți-aș da la schimb nici un pachet de Ariel. Marie-Marie, fă bine și întoarce-te, nu-i un spectacol pentru o fată cu educația ta.

Primarul decide că trebuie să-l reanime pe doctor, fie ce-o fi, și acționează cu ajutorul unei găleți de apă și al unei cârpe. Îl întindem pe Le Guennec pe dușumele. Adevărat bulevard al lungiților camera asta! Spital de campanie. Astă-seară jucăm „Verdun, terre brulée", pe insula Nichemar'h. Totul se complică. Pe măsură ce avansăm, solul ne cedează sub umblători, camarazi. Se scufundă, explodează, furtunește. Insula asta e Sfânta Elena a mea.

– Hai cu mine, Maumau.

– Unde?

– Pe-afară.

Nu comentează, își încheie bluzonul decolorat, mă urmează.

– Vin și eu, hotărăște Marie-Marie.

– Nu, drăguță, tu rămâi să-i veghezi pe răniți și să-l ajuți pe doctor să se trezească! latră Molosul.

Veverița clatină din cap.

– Mă obosește matahala asta de unchi, zice; mereu își închipuie că am doar opt ani.

Și ni se alătură în furtună.

CAPITOLULCA UNSPREZECE

Epopeea

Maica Trutrude e în cămașă de noapte. Vaporoasă, roz-somon. Pregătită pentru manevră, de parcă un somnambul blazat ar fi susceptibil să se arate pentru a o percuta dis-de-dimineață, mamarea papacioacă. Parașutele nu abandonează cu totul niciodată. Se agață de galanteriile sezonului estival de odinioară, când adăposteau cu larghețe toți cotoii în călduri. Părul albastru îi stă înfoiat, aureolându-i moaca de lady a bordelurilor.

– Iertare că te trezesc, îi zic.

– Nu dormeam, vă așteptam; ia te uită, micuța e cu voi, am auzit când s-a sculat și mă întrebam unde putea să se ducă...

Zâmbește cu buzele strânse, fiindcă a omis să-și înșurubeze proteza. Gura stacojie, pungită toată, îi seamănă cu un mac veșted.

– V-ați udat leoarcă, băieți. Vă pregătesc un grog sau niște vin fiert?

Maumau răspunde că un grog i-ar pica la țanc. Gazda scoate, gemând, un castron înghesuit sub bar și aprinde un reșou Butagaz. E foarte bucuroasă că ne vede. Nu are somn. Bătrânele nu au niciodată somn. Ori acesta le cuprinde cu puțin înaintea morții, ca o amorțeală de primăvară, o mare moleșeală

abandonantă. Și încep s-o soilească pe rupte, antrenându-se pentru moarte. Atunci înțeleg că totul o să meargă bine, și mor fără multe mofturi.

– Trutrude, îi zic, sunt în belea până în gât, și ea face cocoloașe și e călduță, puah!

Îmi aruncă o privire, continuând să deșerte în castron sticla de rom.

– Ei bine, fiule, schimbă-ți părerile; ai la îndemână un șoricel tare drăgălaș.

O cuprind de talie pe Marie-Marie. Șoldul îi e fremătător, răspândind o căldură de așternut.

– Mersi de sfat, zic, dar înainte să mă gândesc la fericire trebuie să-mi termin treburile. Dumneata poți să mă ajuți, Trutrude, și fiindcă am certitudinea asta te-am pus să te scoli.

Ea râde șmecherește:

– Depinde cum vrei să te ajut, netrebnicule. A fost o vreme când te-aș fi făcut să-ți uiți până și data nașterii. Dar acum nu sunt mai apetisantă decât pubela pe care o târăsc dimineața până în pragul ușii.

O las să-și deguste subînțelesurile ștrengărești, fiindcă e tot ce i-a mai rămas. Și-i mai pun și de la mine, asigurând-o că e încă al naibii de sexy și că tipesele de gabaritul ei nu sunt niciodată bune pentru comiterea furturilor.

– Mă poți ajuta să pricep ceva ce-mi scapă, Trude, și să pun laba pe cineva care-mi scapă și mai abitir decât acel ceva. Ca să-ți spun totul, pe Nichemar'h se află, în clipa când vorbim, unul sau mai mulți derbedei în stare de orice și mai ales de tot ce e mai rău. Oameni care nu se lasă văzuți, care supraveghează toate plecările și sosirile și care, când consideră oportun, lovesc după cum le vine mai bine.

Frumos spus, nu? Să juri că citești un capitol din „Fantômas". Nu lipsește nici măcar zgomotul sinistru al furtunii ce face „hu-hau-u" prin toate orificiile care-i ies în cale.

– Nu-i deloc vesel, băiete, conchide ea. Și acestea fiind spuse, nu văd deloc cum te-aș putea ajuta să-ți găsești derbedeii.

– Prin puterea dumitale de judecată, Trutrude a mea. Aici dumneata ești observatorul, ca să zic așa. Vezi tot și pe toată lumea. Stabilimentul dumitale e inima așezării. Iar ceea ce nu

vezi poți ghici grație inteligenței și simțului dumitale psihologic. Problema este următoarea: cum de niște oameni veniți de aiurea se pot ascunde și urmări totul? Deoarece, fatalmente, acești oameni nu sunt de baștină de aici. Populația insulei e pașnică. În ultimă instanță, am putea admite o complicitate, dar acțiunile de comando sunt proprii altui fel de indivizi.

Ce e bine cu parașutele pe care le reutilizezi e că acestea iau totdeauna foarte în serios misiunile încredințate. Le poți cere orice – niciodată nu te vor trimite la dracu, nici nu se vor declara neputincioase. Dimpotrivă, treaba cu pricina le stimulează. Se mai umezesc și ele, secetoasele. Merită să vezi purtarea Trutrudei în rolul „Madam Sherlock pe cărarea Adevărului". Se duce la tejghea, deschide un sertar, scoate o pipă și o umple cu tutun blond. O aprinde. Și iat-o pornită pe supt milady. Slobozind pârțuri de fum subțire. Cu ochii pe jumătate închiși. Buimacă în cămașa de noapte somonie, cu părul albastru zbârlit, cu relicve de machiaj întinzându-i-se prin șanțurile ridurilor. Mândră de ea. Teatrală. Very superbă. Își scarpină furioasă dosul devastat de intemperii, de vârstă și de prea multe și deloc mărunte cozi nerăbdătoare. Niște biete fese căzute, inerte.

Se apropie de ușa bistroului și ridică perdeaua zdrențuită pentru a se benocla afară.

– Să vii aici fără să atragi atenția e ușor. În fiecare zi, pe vreme bună, naveta aduce un mic contingent de turiști, chiar și când nu-i sezon. Insula e pitorească. Biserica ei posedă un panou decorativ din secolul șaisprezece care...

Tace, electrocutată, se întoarce la noi.

În vreme ce romul, clocotind, se revarsă din castronul uitat pe reșou.

– Ei bine, iată, băiete, mi se adresează, împungându-mă în piept cu mușțiucul pipei. Ei bine, iată, am găsit: biserica. Numai în clopotniță niște tipi se pot ascunde și vedea totul, fiindcă aceasta domină întreaga insulă. Aici nu există un preot al locului. Vine de pe continent un rector să țină slujba de duminică, atunci când nu e vreme rea. Niște caraghioși care s-ar ascunde în clopotniță ar face mulți purici pe-acolo, fiindcă

nimeni nu mai urcă, de când scara originală, acum dezghiocată, a fost înlocuită cu una improvizată. Epitropul are optzeci și opt de ani și merge în două bastoane. Deschide ușa dimineața, o închide seara și o pune pe fiică-sa să dea cu mătura o dată pe săptămână, sâmbăta.

Trutrude își vâră iar pipa în cioc.

– Biserica, băiete, biserica, pariez pe pantalonașii mei.

Sper din tot sufletul că n-o voi pune în situația de a mi-i da.

*

* *

– E încuiată, șușotește Maumau dezamăgit.

– Normal, zic scoțându-mi sesamul.

Nimic mai naiv decât broaștele ușilor de la biserici. Și un copil de doi ani le-ar deschide cu zornăitoarea lui. O operez mai repede decât ți-ar lua ție să deschei corsajul unei cocoane când porți mănuși cu un singur deget. Ușa scârțâie de-ți vine să crezi că-i un tren de marfă la o curbă. Bătrânul epitrop ar face bine să se slujească și el de uleiul sfințit. Împing foarte încet, încercând să ridic batanta pentru a-i domoli țipetele. Din fericire, chilomanul furtunii domină totul, acoperă totul sub năvala lui feroce. Închipuie-ți că toți oamenii de pe lume ar trage apa în același loc, și-ți vei face o idee aproximativă despre chestie.

Biserica miroase a salpetru și a ceară umedă. Domnește în ea (totdeauna noi, romancierii celebri, spunem așa când descriem o ambianță: domnește o atmosferă de sărbătoare, domnește una și alta) un frig glacial, ceea ce este preferabil unui rege tiranic, nu? Le fac lui Maumau și Marie-Marie semn că șșt. Pentru mai multă siguranță, îmi scot bărcuțele, ca să străbat biserica fără a-mi semnala prezența (cum iarăși se zice în cărticelele noastre. Prezența se „semnalează". Sunt unele cuvinte pe care nu te poți tăia, altfel nu mai pari capabil de chestii serioase).

Ajuns în dreptul corului, cotesc la dreapta, acolo unde atârnă frânghiile clopotelor. Întunericul este adânc, dar luminița roșie agățată deasupra tabernacolului răspândește suficientă lumină

încât să te poți orienta. Examinând, de bine de rău, locurile, zăresc o scară rezemată aproape vertical de marginea unei platforme. Iar mai departe, pe platformă, e o a doua scară ce se pierde în noapte (pe englezește: in the night). Te-ai prins la topografie, băiete? N-ai nici o întrebare înainte să mă avânt mai departe? O dată prins în cruciadă, nu mai răspund la telefon, amice, ia seama.

Mă înarmez cu stiloul-lanternă, cu rază minusculă, și privesc pardoseala. Descopăr pe ea urme de pași și grămăjoare de pulbere de ipsos căzut de sus. Iată ceva ce întărește ideile bătrânei. Domnul fie lăudat; nu va trebui să-mi ofere pantalonașii ei. Fușteii scării sunt mânjiți cu noroi încă poroaspăt. Bravo, Trutrude: clopotnița are niște locatari și ăștia nu sunt ciorile. Ciulesc urechea. Liniștea e desăvârșită. Liniște relativă, din cauza furtunii, n-ai uitat.

– Ei bine? șopocăie Marie-Marie.

Îmi aplic buzele pe drăgălașul ei pavilion.

– O să aștepți aici cu Maumau, iar eu urc sus să văd ce e.

Dar Maumau care, cu timpanul lui fin, a prins figura, mă înhață de un rever.

– Dispun de o acuitate vizuală cu mult peste medie. La armată aveam cel mai bun coeficient. Așa că eu mă duc să arunc un ochi.

Plin de autoritate individul. Dovada: se și avântă pe prima scară. Și se vede că hobanele și parâmele îi sunt familiare, fiindcă se cațără în viteză ticălosul. Ca un șobolan pe un zid. Și fără zgomot. Încetează să mai fie printre noi. Încerc să-i urmăresc ascensiunea, dar a și ajuns pe palierul unde e așezată cea de-a doua scară. Un fâlfâit ușor. Zborul unei cucuvele e mai zgomotos decât el. Nu-mi mai rămâne decât să aștept raportul patrulei Maumau.

Pentru a înșela minutele nesigure, o prind pe Marie-Marie de umeri. Ea face mișcarea lipicioasă a îndrăgostitelor pe întuneric. Căutarea unui piept la care să se cuibărească. Pletele sale îmi ating gâtul. Îi percep bătăile inimii. Minunat lucru o fată îndrăgostită. Îi simți dorința plutind la suprafață. Dar în același timp e speriată și-ți alunecă din mâini ca un săpun în baie. Rămânem astfel o clipă, împietriți de nu știu ce moleșeală

binefăcătoare. Îmi întorc fața spre Marie-Marie. Căldura buzelor ei le călăuzește pe ale mele și iată că mi ți-o sărut, păcătos de javră ticăloasă care nu respectă nimic și își face o plăcere din toate.

E un sărut adevărat, lung, adânc, dacă înțelegi ce vreau să spun, cu două limbi scotocitoare care se dau de ceasul morții și preced totul. Ah, rolul acestor instrumente de măsură ale dragostei! Diabolica lor agilitate amoroasă pe care, dacă ai vedea-o la un măcelar, ai socoti-o adevărată scârboșenie; ce oroare! Sau chiar într-o radiografie a noastră a amândurora, îmbucați ca un sertar într-un dulap; drace, viața e murdar de frumoasă.

Ne cufundăm din ce în ce mai tare, uitând unde ne aflăm, când un foșnet tulbură liniște imperfectă și un zgomot monstruos îl urmează. Plauffff! E Maumau, care a aterizat în cap pe dalele umede. Rămâne acolo, cu brațele în cruce, fapt care, ținând seama de locul unde ne aflăm, e tocmai potrivit împrejurărilor. Îl examinez prin intermediul (cum ar zice unii) știloului-Lanternă. Are craniul pe de-a întregul sfărâmat, bietul Jean Bart de Ploumanac'h Vermoh. Spart ca un ou căzut din coș. *De profundis!* Scumpul de el. A, dar insulița asta începe să devină al dracului de veninoasă. Cumnata lui Tango înjunghiată, Pinaud bătut în cap, Le Guennec descojit, Maumau descreierat – iată ceva de-a dreptul nesănătos.

Marie-Marie privește, straniu fascinată de oribilul spectacol. Acolo sus nici un zgomot. Dar încearcă tu să reperezi vreo prezență prin mugetele furtunii. Încearcă, șmecherule!

– Crezi că a căzut fără să vrea? bâiguie micuța mea camaradă.

– Nu știu, puicuțo.

E atât de traumatizată, încât nici măcar nu se gândește să se înfurie pentru „puicuțo".

– Ce-ai de gând?

Ezit. Să mă cațăr la rândul meu ar fi un act temerar. Ba chiar nebunie curată (și, cum zicea Roberval: îmi cântăresc cuvintele!) Totuși există alternativă? Cinstit vorbind!

– Nu! exclamă cu voce joasă micuța mea prietenă.

– Nu-ți face griji, o liniștesc.

– Ba da, îmi fac; nu simt nevoia să devin văduvă înainte de a fi măritată.

Tace, surprinsă de purtarea mea. Într-adevăr, Santantonio acționează astfel: prinde frânghia unuia dintre clopote și, ținând-o cu dinții, urcă vreo câteva trepte ale primei scări. După care leagă numita frânghie (de care nu trebuie să vorbim în casa spânzuratului, dar mi se fâlfâie) în jurul mijlocului, lăsând să atârne un capăt destul de lung. *You see, my dear?* În felul ăsta, dacă sunt silit să îmi dau drumul, nu voi hali venerabilele dale din pardoseală, ci voi rămâne suspendat de subsuori. Nu-i genială chestia, bombonelule? A treia precauție, îmi scot pistolul și-l leg de gât, cu ajutorul cravatei, fiindcă sunt unul dintre smintiții manierați care încă poartă gâtlegău.

Și hop, joacă-te de-a broasca, îngerașul meu!

Escaladez încet, deoarece cu cât mă înalț, cu atât greutatea funiei crește. Până la platforma intermediară, totul e grozav. Mai departe, sunt tras îndărăt și trebuie să mă încovoi și mai mult la fiecare treaptă urcată. Vântul rage prin clopotniță precum o sută de tigri în călduri. Mă opresc să-mi trag sufletul, cu ochii pironiți spre capătul celei de-a doua scări.

Și atunci zăresc știi ce? Zece franci, și-ți spun. N-ai firfirici la tine? Mă rog, ți-o spun pe daiboji. Zăresc două mâini așezate pe cele două brațe ale scării. Le văd în răstimpul unei fulgerări, e și cazul s-o spun, fiindcă tocmai din pricina unui fulger mare chestia mi se dezvăluie. Iată explicația plonjonului executat adineauri de Maumau. Un brânci brutal, și pompierul s-a dezechilibrat. Deci în seara asta maica Trutrude nu-și va scoate ce zicea, iar strecurătoarea ei va rămâne la căldurică. Ce-i de făcut? Chiar dacă mă agăț de bare cu toată puterea, îmi va fi imposibil să ajung în clopotniță, fără să mai pun la socoteală că, dacă nu cad, bebelușul de sus va găsi alte metode, mai eficiente, de a mă neutraliza. El se află pe poziții de forță, și mandea nu poate trage mare nădejde.

Deci situație critică. Mă convoc la o reuniune la vârf (unde aproape că am și ajuns), la care particip imediat și votez ordinea de zi cu majoritate absolută, respectiva ordine de zi declarând că trebuie să-mi pun oasele la adăpost în cel mai scurt timp. Iar ceea ce execut, amice, în secunda care urmează, ceea ce execut

ține de circ, de atletism, de fără teamă și reproș. E o performanță. O lovitură magistrală, majusculă. Trebuie să ai fierbințeli ca să încerci una ca asta; în orice caz, să nu te ia cu răcori. Să posezi testicule mari cât pepenii, iar ăștia să nu fie trecuți din copt. Bun, destul cu preludiul, acum povestesc.

Trag spre mine funia clopotului al cărei capăt de jos e legat în jurul mijlocului meu. O prind în pumni. Apoi îmi petrec un picior pe după două trepte. Mă urmărești? Îți imaginezi ilustrația? Sam-A., la două treimi înălțime pe scară, ținând funia clopotului cu amândouă mâinile și sprijinindu-se de scară cu un picior? E aprobat, vizualizat? Mersi. Acum îmi iau un avânt formidabil și mă arunc îndărăt, cu mâinile bine crispate pe frânghie. Ce se întâmplă mai departe? Ai ghicit? Nu? Du-te și fierbe-ți un ou!... În sfârșit, bine, fiindcă te cunosc... Se întâmplă că trag scara după mine, pricepi, cârnățarule? Și că șmecherul care, acolo sus, se încleștase de brațele ei, prins brutal, pe nepregătite, se rostogolește în față. Strângea prea tare, se sprijinea prea mult de brațele alea nenorocite. Așa că bietul micuț se prăbușește în gol. Și nu găsește figura pe gustul lui, tontul zburător. Așa că își oferă un țipăt puternic, stil: „Aaaahhhhhhhhhhh". Și încheie cu un „plauffff".

În trecere, m-a izbit peste umăr de era cât pe-aci să scap frânghia. Noroc că mă țineam cu amândouă mâinile. Mă las să alunec de-a lungul ei. Iar în cupolă clopotul face „bluingggg", și pe urmă, după o clipă, „bluonggggg". Să-ți tot țiuie urechile.

Marie-Marie a scos și ea un strigăt, sărmănica. Drace, sper să nu-l fi recepționat pe icar peste moacă! Cu palmele arse, aterizez între cele două cadavre. Drăguța mea e îngenuncheată și plânge:

– Antoine al meu, iubitul meu, nu vreau, dragule, te ador!

– Fericit să te aud spunând asta, puicuțo!

Tresare.

– Cum, nu tu ai căzut?

– Eu, dacă e să cad, o fac în picioare, zic luând-o în brațe.

Amor, delicii și armonium (biserica asta n-are orgă). Îi tragem o hiperlimbariță în chip de „salut, Marie-Marie". Genul: n-ai-murit-nu-n-am-murit-dovada. După care mă ocup de defunctul secund. E cam străinez de nație. Sau cel puțin era,

fiindcă moartea abolește rasele. Un mort nu mai e decât un mort. Nu există mort englez, francez, chilian. Numai morți. Frați de-ai noștri, care au încetat înainte de noi. Naționalitatea? Mort! Meșterelile rămân pe seama celor vii, fiindcă aceștia se cred vii în urma unei crude neînțelegeri cu ei înșiși.

Băiatul ăsta era blond-spic-de-grâu, tânăr, zdravăn. Îmbrăcat cu pantaloni de pescar și haină cu glugă, purtând pe dedesubt un tricou în dungi. E zdrobit și are ochii larg deschiși; o privire plină de oroare, plină de tot golul de care s-a umplut.

Îl scotocesc, buzunarele îi sunt bine garnisite: un browning, un box de oțel flexibil, cu mâner de piele, bani francezi, un pașaport pe numele Gustav Hildbrand, supus suedez. Plus un pachet de țigări belgiene.

Clopotul continuă să vibreze. Îmi îndrept lanterna în direcția clopotniței. Dar fasciculul se pierde în beznă. Tot ce-mi dezvăluie este cea de-a doua scară ce s-a proptit, în chip curios, de-a curmezișul turnului pătrat, agățată de un pietroi ieșit în afara zidului.

– Hei, ăștia de sus! strig. Arătați-vă nițel, să stăm de vorbă.

Dar nu se petrece nimic.

– Crezi că mai sunt și alții? întreabă Marie-Marie.

– Aproape sigur. Dă-mi o mână de ajutor să-i scoatem de acolo.

– Cum?

– Prinde frânghia mai mică, să le batem clopotele.

– Ce idee! se miră madona mea.

– Nu vor putea rezista prea mult, puicuțo, un asemenea zgomot din imediata apropiere e insuportabil.

– O, termină cu puicuța ta, fulmină Marie-Marie. Dacă mi-aș închipui că o să-mi spui așa și după căsătorie, aș prefera să rămân domnișoară.

Tot bombănind, iată că prinde o funie și se agață de ea. Rapelul o saltă de la pământ. De sus se aude diiin-doong. Mă amestec în concert, și oferim populației de pe Nichemar'h un recital izbitor, care se adaugă furtunii. Ne tragem clopotele unul altuia, plini de toată râvna. Breling breloc. Bing bang. Bing bang. Big ben. Sunați utreniile, mutreniile, cutreniile. Clopot de înmormântare sau de nuntă? Amândouă, generale! Întrepă-

trunse, contopite. Glas de clopot când răsună, cum cânta nenea Clopotanschi în vreme ce alții vreo opt făceau bluing bluing pe la spatele lui, să afle lumea că sunt și ei acolo.

Ne cuprinde o frenezie dementă. Tragem, ne lăsăm trași. Dăm de pământ, o luăm iar în sus, aleluia, ale lui A...

Și deodată, un zgomot înfundat de deasupra noastră. Să fie vreun proiectil? Chestia se rostogolește pe dalele pe care ți le-aș califica, fără să mai aștept, drept pline de mușchi, babuinul meu! Și se duce până în fundul firidei destinate corului, de o manieră explozivă, având în vedere că sare în aer. Un vraummm negru, deși însoțit de flăcări. Locatarii de deasupra ne-au slobozit o grenadă peste muie. Dacă pocnea la atingerea solului, ne-ar fi făcut mațele, ba chiar mătigușele pentru cine le avea, harcea-parcea. Din fericire, au existat cele câteva secunde prețioase, o, cât de! Noroc că grenada a fost rotundă și s-a rostogolit înainte să se golească.

O culeg pe Marie-Marie și o târăsc spre tamburul batant al ieșirii laterale. Firește, micuța ei inimă drăgălașă face hometrainer, totuși persoana se ține bine, stăpână pe ea însăși până va ajunge și pe mine; fiindcă de multă vreme mă bântuie ideea asta, ți-ai cam dat până și tu seama, nu, Puțintelule? Tot gândindu-te la unele lucruri, ele se și întâmplă. În viață există două soiuri de evenimente: întâmplătoare și premeditate. Și iată unul pe care îl premeditez cu delicii, zi de day, pândind-o pe puștoaica în creștere, cu o tandrețe ce ține de pofta nemăsurată. Nu concupiscent Antonio. Deloc fudul. Pur și simplu om. The man, ce mai. The tip mereu grijuliu să-și păzească teritoriul. Marie-Marie mi-e sortită de o întreagă eternitate, trebuie să admit, să accept lucrul ăsta. Mi ți-am răsfățat-o cât cuprinde. Mă iubește de când se știe pe lume. Niciodată nu voi găsi o mai bună exclusivitate. Merită osteneala să-i consacri întreaga viață, nu? Îmi spun că dacă într-o zi va trebui să existe o femeie unimascul, ea ar fi aceea. O femeie care nu s-ar uita la nimeni altcineva, n-ar fi ispitită de nici un alt nene. Dar e un vis fals, de egoist blazat. Existența erodează totul. Obosește orice patimă. Copacii cresc și mor. Fericirea idem. O organizezi, o dichisești, o pui pe orbită. Și fabulosul satelit se rotește în jurul Pământului, cu tine și cu ea înlănțuiți, îmbătându-vă, repetând. Apoi

valsul se încetinește, rotația idem. Și într-o zi vă striviți ca o baligă picând din găoaza unei vaci. Baliga de vacă nu-i un excrement normal. Turtirea îl înnobilează. Amorul sfârșit e la fel. Baligă de vacă. Nu un rahat adevărat, ceva mai puțin rezidual decât bontul obișnuit. Rămâne de domeniul comestibilului, din cauza aparenței clorofiliene. Dragostea digerată nu e defecată, ci expusă. Nuanță. Dragostea evacuată păstrează încă niște flori și aparențe de preerie.

Dar ce tot vorbesc eu aici, și încă într-un moment crucial? Ce m-a apucat de-i trag cu digresiunile când ți-e lumea mai dragă? Va să zică, am aruncat-o pe Marie-Marie la pământ, amortizând căderea cu brațele mele salvatoare. Ne aflăm în tambur. Îi șoptesc fetei un „șșșșt" la ureche. Așteptăm. Nu trebuie să ne clintim, dacă vrem să-i batem pe tipi în războiul nervilor. Să-i lăsăm să creadă că ne-au carbonizat cu grenada lor. Nu mai pot arde prea mult gazul în cușca clopotelor, acum când se știu descoperiți. Fatalmente, vor încerca să coboare. Și n-o vor putea face fără să sune clopotele, ceea ce ne va alerta. Să așteptăm. Răbdare și tutun, cum zic engleziiăia de două parale. Să tot așteptăm, în ciuda frigului glacio-sepulcral care ne pătrunde. Cu atât mai rău pentru guturaiul în pregătire pe care îl simt instalându-mi-se în vârful nasometrului. Micuța maică-mare găsește că postura e agreabilă. Gura ei lacomă o caută pe a mea și se umple cu vârf. Tirolează înamorată. Mă ia cu o încotopeneală de mă fac cât o bârnă. Podul de pe râul Kwaï. Găsești că e oportun să fâlfâi ca o gorilă? Că astea sunt maniere vizavi de o tânără studentă nevinovată? Tocmai când stăm aici, în plin pericol, ghemuiți, la pândă, ca la prima împărtășanie? Oh, în privința asta îmi fac autocritica; fii liniștit. Nu-i nevoie să umbli să-l cauți pe domnul Nătăfleață. Din cap până-n picioare. Îmi fac spălarea atentă a cutrei de conștiință, dar degeaba, continui să mă încotopenesc precum o turmă de cervide. Și-mi spun că dacă acțiunea nu se precipită imediat și cele mai mici amănunte, o s-o perforeze pe prințesă, dulcea Marie-Marie. Să mi-o anexez prematur, în floarea vârstei, scârboșenia dracului ce sunt!

Vai, ce rușine!

Iar ea simte că ziua gloriei e pe cale să se arate, îți dai seama. Sunt chestii pe care le pricepe și inocenta inocentelor.

Ei bine, gata, pentru prima dată în istoria omenirii îmi scap lăboanța în regiunile rezervate ale damicelei. Îi deschei cu un gest rapid și sigur marele nasture ale jeanului, acela de metal, care e aproape tăios. Și vino încoace domnule fermoar. Mersi inventatorului, un mare binefăcător al umanității. O, câte delicii, câte șiretenii, câte momente îmbătătoare ne procuri, geniu cu închizătoare, atunci când nu te înțepenești! În primul rând - lăboanța înainte mergătoare. Du-te, fiica mea, urmează-ți traiectoria, pornește în cucerire accelerată. Simt în palmă pântecele cald și moale. De emoție, mă întrerup. Adevăratul voluptos are curajul să nu se grăbească. Extremitatea degetelor mi se mișcă, mâna depravată îmi lunecă, atinge o regiune neexplorată, un eden creț indicibil (sunt nebun după cuvântul ăsta, nu mă satur de el).

Minunata Marie-Marie se întinde pe țărmurile extazului. Nu mai simte recile dale neprimitoare. Scoate un geamăt imperceptibil. O, scâncetul amorului venind, al amorului urcând, care doare de prea multă voluptate! Dovadă a plăcerii. Răvășitor! Secret! Miraculos! Și tocmai în clipa când ne apropiem de marele abandon, iată că sus de tot un clopot face „bruii-iingggg" fiindcă cineva i s-a agățat de funie sărmănelul.

Așa că se cuvine să ne desfacem, să ne retragem, să revenim la suprafață, să facem față. Să plecăm la datorie, la chemare, la păruială. Îmi pun o ventuză pe micuța logodnică și scot revolverul, ceea ce constituie, vei admite poate, două acțiuni destul de contradictorii. Strecor o privire prin crăpătura ușii. La lumina roșiatică a lămpii de pe altarul principal, zăresc o masă întunecată ce coboară suplu din înălțimi. Silueta nu întârzie să atingă solul.

– Stop! îi poruncesc.

Glasul meu tunător, reverberat de bolțile bisericii, îl face pe noul venit să se năpustească. Un adevărat profesionist al dexterității. Ce iute se ghemuiește și se rostogolește pe pardoseală! Într-o fracțiune de secundă înțeleg că, dacă întârzii, mă va rade. În asemenea dueluri fără îndurare, ezitările sunt fatale și milostivirea așijderi. Așa că înainte, băieți! Îl plumbuiesc ca la nuntă. Rostogolirea i se întrerupe brusc. Așa că pășesc spre el, fără a înceta să țintesc spre trupul nemișcat, de

teama vreunei viclenii aidoma celei a mea. Dar lanterna mă vindecă de temeri: omul meu a încasat bomboana în plină ceafă, iar visul scumpilor și bătrânilor lui părinți s-a îndeplinit: are plumb în creier.

*
* *

– Și dacă a mai rămas încă unul? face Marie-Marie văzând cum mă reped de-a lungul ticăloasei ceea de frânghie.

Clopotul, din nou solicitat, bate de mort prin urletele hidoase ale furtunii. Nu-i răspund micuței. Îmi joc viața pe o impresie de presar: aceea că sus nu se aflau decât doi filfizoni. Mă ridic cât de repede îmi îngăduie mușchii. Nu-i comod, din pricina freamătului constant al funiei terminate cu un clopot în delir, pe care escalada mea pare să-l gâdile și care se zvârcolește din răsputeri. Totuși progresez, galvanizat de o impetuoasă dorință de a sfârși, de a triumfa. De a face lumină în toate acele evenimente confuze, nesfârșit de tulburătoare și prostești.

Asud, tremur de oboseală. Dar ajung la capătul ascensiunii. Un balans care să-mi permită să ating planșeul și uf!, iată-mă sosit. Ce tărăboi! Infernul sonor! Furtuna urlă și clopotul vibrează. Nu mai știi unde te afli, nici cum îți vei împiedica urechile să sângereze. Ochesc și înșfac o lampă cu glomifug busmurat, ceea ce vrea să spună că răspândește o lumină invizibilă la distanță mai mare de trei metri de sursă. În zona ei de acțiune se vede ca în plină zi, dar dincolo de limita indicelui funcțional cu perifrază latentă, întunericul se reformatează. În teritoriul de iluminare sunt îngrămădite instrumente optice extrem de sofisticate: lunetă cu infraroșii termobedolată, vizor de obtuperare concavă filandrosică cu sermică pavilionară, petafinor de extremă rezoluție modulat și, culmea fineței în materie de tehnicitate germană, premiul Nobel pentru bricolaj la Bazarul de la Hôtel de Ville: un buratoriu cu memorie invexat, grație căruia, în toiul nopții, poți să te benoclezi spre toate orizonturile ca în plin soare. Mi se oferă întreaga insulă. Și ajunge să acționez un clitorast de reglaj pentru a mări cutare sau

cutare detaliu până pot distinge comedoanele de pe moaca oamenilor evoluând la sute de metri depărtare.

Deci aici se găsea punctul de comandă al indivizilor care l-au neutralizat pe Pinuche. Constatând faptul, mă pregătesc să cobor, când un foarte uşor zgomot îmi parvine într-un moment de acalmie a furtunii. Seamănă cu un scâncet. Atât de mult, încât chiar aşa ceva trebuie să fie. Scotocesc încolo şi încoace şi prin alte părţi. Şi descopăr ştii ce? Nu? Mă aşteptam. Ascultă, te voi face să râzi: o imensă capcană pentru languste sau homari sau nu ştiu ce altceva, dar lungă de doi metri şi confecţionată dintr-un grilaj ţeapăn, nu jucărie. Iar în interior se află un nenică legat burduf, din tălpi până-n bărbie. Totul cu leucoplast. Lat cât o carabă, una de-aia ţeapănă, de tăietor de lemne, atenţie, nu lopeţica fleşcăită a unui subşef de birou de prefectură.

Pentru a-l scoate pe cel din cuşcă e nevoie de cleşte, având în vedere că şicanele capcanei sunt îndreptate în sens contrar ieşirii, cum probabil că nu ignori sau nu mai. Dar eu unul n-am cleşte. Nu sunt nici tinichigiu, nici homar. Tot ce reuşesc este ca, îndoind ochiurile grilajului în dreptul gurii prizonierului, să-i smulg leucoplastul de acolo. Pe urmă îl trag pe nefericit în cercul de lumină glomifugă busmurată. Ceea ce îmi îngăduie să-l recunosc pe camaradul Tango, mai mult mort decât viu, sângerând, cu unghiile smulse, mutra pocită, complet sfârşit, avariat din toate părţile, de la chilă la dunetă, plin de spărturi. Aiurând, în semiasfixie. Cu ţoalele în franjuri. Cu ochii ca nişte gasteropode, întrezăriţi în dosul unor vânătăi urâte, pe jumătate deschise, sângerând ca un drapel de luptă după luptă; chestii de-astea... Mizerii de om îmbucătăţit, în curs de distrugere sălbatică.

– Tanguy, biata mea zdreanţă, bâigui.

De jos urcă spre mine ţignalul lui Marie-Marie (în engleză Mary-Mary):

– Antoine!!!!!

– Da, puştoaico, ce se întâmplă?

– Aici nimic, dar vroiam să ştiu despre tine.

– Totul e O.K.

– Ai fi putut să mă linişteşti. Mi s-a părut că te aud vorbind.

– Vorbesc cu un prieten.

– Și eu ce fac până atunci?

– Fugi la maica Trutrude și anunță că aici a fost păruială și să vină cineva cu lămpi, brancarde și niște clești.

Ascult depărtându-se pașii ei ușori.

– Tango, mă auzi? Sunt comisarul San-Antonio.

– Dda, da, bolborosește printre buzele harcea-parcea.

– Ticăloșii cei doi te-au aranjat așa?

– Nu.

– Atunci cine?

– Oceanul.

– Poți încerca să povestești?

– N-ai nimic de băut?

– Nu, dar ne vom ocupa de tine în curând. Până atunci fă-mi o depoziție oficială.

– Depoziție despre ce, comisare?

– Prezența ta aici, printre altele.

– Făcea parte din misiune.

– Ce misiune.

Marele triton geme în capcană. Pe urmă bombăne:

– Nu mă face să pălăvrăgesc în dorul lelii, comisare, am buzele ca vai de lume.

– Te fac să pălăvrăgești ca să mă pun la curent.

– Să nu spui că nu știi nimic!

– Nu știu nimic.

– În cazul ăsta ce cauți aici?

– Asta, băiete, e treaba mea.

Tango-la-Nitro protestează.

– Mi s-a acrit de atâtea încurcături de rahat. O să mă coste al dracului să fac pe eroul în serviciul Franței.

– În serviciul Franței?

– În sfârșit, al caraliilor, dar e același lucru, nu?

– Explică.

Atunci, în termeni mai ciopârțiți decât bietele sale labii, îmi livrează povestirea de mai jos, de care te rog să binevoiești a lua cunoștință fără să umpli hârtiile de pete de grăsime, nici să presari printre ele murdărie din nas, după bunul tău obicei, fiindcă degeaba circuli la bordul unui San-Antonio, ăsta nu-i un motiv să te porți ca un campion al scârboșeniilor, de parcă ți-ai

instală cortul pe marginea Naționalei 7. Și din cauza asta mi se crispează creierul mic și totodată rectul văzându-mi romanele polițiste lovite de dispreț, cu coperțile smulse, paginile mototolite și mai scorțoase decât matale, plus că sunt pline de toate murdăriile care alcătuiesc viața ta tembelă.

Va să zică, în viața lui Tango s-au petrecut evenimentele pe care iată-le, două puncte și de la capăt:

De curând, a participat la spargerea Băncii Zébulard, al cărei mare seif a fost bușit la fel de ușor ca pușculița muzicală a băiatului tău mai mic. În cursul operației, doi gardieni publici au fost sfredeliți ca niște sedile în timp ce-și făceau rondul nefericit, mocofanii. După câteva zile, banda a fost în parte arestată, printre alții și Tango. El, niciodată purtător de armă, n-a participat la dezmembrarea arcașilor, firește jobul lui constând numai în tutuirea camerelor blindate; totuși era sigur, ținând seama de complicitate, că va încasa între cinci și zece ani de facultate. Și pe când, foarte pocăit, se lăsa pradă celor mai negre amărăciuni în celula lui din Fresnes, un domn i-a făcut o vizită în vederea unei mici flecăreli. Descrierea pe care mi-o face cu privire la numitul îmi îngăduie să-l recunosc pe Bătrânul.

Mylord bossul i-a propus un târg deloc obișnuit. O mână de ajutor în doi timpi, de realizat în contul Casei Franceze, dar de manieră ocultă. Mucles! Marea ferecătură, orice s-ar întâmpla. Dacă iese pe nasoale, cu atât mai rău pentru oasele lui Tango. Prima parte a operației consta în a arunca în aer farul de la Pointe du Chaz. Cea de-a doua, mai a dracului, grozav de riscantă, în dinamitarea cârmei unui vapor sovietic, în noaptea ce avea să urmeze.

Epopee, ce mai!

CAPITOLULCAP DOISPREZECE

Performanța

Și dacă Tanguy Liauradéshome își ducea la bun sfârșit misiunea, participarea lui la tragica spargere a Băncii Zébulard era uitată și i se dăruiau cinci cărămizi pentru a se duce să-și refacă sănătatea pe riviera italiană sau în Baleare. Ba chiar și în altă parte, domnii nu sunt sectari, esențialul fiind ca totul să fie cât mai în altă parte, înțelegi, dragule? Așa că băiatul Tango a acceptat; Fresnes, mulțumesc frumos – începea să simtă cum e cuprins de mucegai cam peste tot și chiar prin alte părți. Deci a zis că banco. Ticălosul de Bătrân, care o juca pe funcționarul oprimat, cu toată cariera făcută țăndări și țăndările risipite pe linie moartă! Ah, ce grozav m-a posedat băiatul! Mă înfurii, mă înturbez, mă deznădăjduiesc. Oare să nu fi trăit atâta amar de vreme decât pentru infamia asta? Rahatul grandilocvent, șeful venerat și vertebrat, chelbosul definitiv, preelegantul breloc care ne-a luat în balon pe mine și pe Béru, în balon breton, fără să sufle o vorbă. În timp ce uza de Pinuche și chiar de Marie-Marie. Antonio? În carantină. Tăcere. Neîncredere. Japița! Corcodușa seacă! Fesiformul!

– Așadar tu ai aruncat farul în aer?

– Da, dar... bâiguie Tango.

– Și l-ai ucis pe paznic?

– Dumnezeule, știi bine că nu. Eu nu am sânge pe mâinile astea de bijutier, comisare. N-am avut niciodată. Eu lucrez pe pipăite. Sunt un artist. Un artificier. Aparțin geniului, nu ecarisajului. Manipulez explozibilul. Am o vocație chimică. Maestrul meu e Nobel, inventatorul dinamitei, nu doctorul Petiot. În privința farului am fost lucrați. Dublați cu sălbăticie, haliți la grămadă, regulați până în marele colon, pe cuvânt. Mai întâi că eu pusesem pocnitori numai sus, în compartimentul lanternei. Trebuia numai s-o sting. Cum sufli într-o lumânare. Nu mi s-a cerut să tai în două candelabrul ăla de rahat. Ceilalți au făcut-o, dacă îți spun! Au venit pe urmele mele și au adăugat sos cât cuprinde. Plus că l-au curățat pe paznic. Ceilalți, zău. Întreabă-l pe bătrânul dumitale. Doar sus – era misiunea mea. Lămpița only. Farul trebuia să fie orb în noaptea asta când se prevedea furtună. Moșul nu mi-a dat nici o explicație; dar nici eu nu sunt prins de pe gârlă, știu să-mi luminez creierul. Să sting farul și pe urmă să trosnesc vaporul sovietic. Matale pricepi ceva din toate astea? Totuși concluzia e una singură: vasul trecea printre recifii cei mai ai naibii din tot Atlanticul de Est, de la Capul Nord până la celălalt țărm al Africii. Lipsit de acel reper esențial, petrolierul trebuia să se tragă în frigare. Cu atât mai mult cu cât explozibilul cu care l-am îndopat e o chestie extrem de nouă: scrafug 124, inventat de un mare savant palestinian: doctorul Saâgaz Rûrénoir, un campion. Singurul explozibil care nu face zgomot, fiindcă implodează în loc să explodeze. Este deci un implozibil cu determinanță conjugală. Trebuia să se gândească cineva și la asta. Doctorul Saâgaz s-a gândit. Îl salut! A răsturnat toate datele. Bravo...

Își trage răsuflarea amicul Tango. L-ai crede în transă, în hipnoză aproape, după felul cum se golește, cum se revarsă din plin în vorbărie. Ca dintr-o nevoie de a se elibera, de a se debarasa o dată pentru totdeauna de aventura lui dementială. Iată-l acum că respiră adânc, ca să se oxigeneze peste tot, cu amănuntul, să-și deschidă bine ferestrele plămânilor.

– Pe toți dracii, Doamne, înjur începețișor, fiindcă mă număr printre cei care îl respectă cel mai mult pe Domnul – și altul ca mine poți căuta unde vrei tu, că tot degeaba; până și cardinalul Marty înjură mai abitir. Ca să nu mai spun că, din câte am auzit,

așa face și papa în persoană. De pildă, într-una dintre zilele trecute, vrând să bată un cui la el în cameră, ca să agațe un poster cu Emanuelle, i-a scăpat ciocanul pe papucul de hermină și a slobozit unul de-acele „bordelul raiului" care a lezat Vaticanul; aflat din sursă sigură. Nu, eu unul am mare respect pentru Dumnezeu. S-o faci pe pișicherul e foarte frumos. Numai că ajungi să predai ortul preotului și să te agăți acolo, sus. Iar el te așteaptă, pehlivan, cu mâinile vârâte în mâneci. „Tu ești, Antonio, cel care pentru toate fleacurile îmi înjurai numele sfânt? Mă țineai de nătărău? Mă renegai? Făceai haz pe socoteala mea? Iată-te acum compărând, spirit forțos din caramel zemos! Biet răhățiș. Nebun împuțit, craniu găunos – că de-aș fi mai puțin dumnezeiesc de cumsecade, te-aș trimite să fierbi la foc mic în oalele băiatului cornut, amărâtule bun de întins pe brasero!" Așa că mă păzesc. Cred în Dumnezeu. Cresc în Dumnezeu? Cresc în Dumnezeu. Nu-i deloc fraier frățiorul. Pregătit pentru manevrele de toamnă. Ziua bună, Doamne! Vin la domnia ta ca un pocăit. După ce te-am rugat și lăudat atâta, te-am subînchiriat, te-am vândut lui Pierre, Paul, Jacques. Uită-te la ardoarea mea, întrucât e de totală, infinit de nemărginită. Ține seama, Stăpâne. Abulé răsplățile. Nu mă eluda, alege-mă. Sunt alesul-tip.

Stai că m-am rătăcit. Despre ce vorbeam? Tango. Gata, mi-am amintit. Bun; ce mă calcă pe bătături e vaporul ăla rusesc pe care Bătrânul vrea să-l arunce în aer. De ce să provoace încă o maree neagră, când avem atât de furcă să le luăm spuma celor vechi? Un atentat atât de grav, susceptibil să declanșeze viitorul război mondial! Drace, ticălosul nu-i deloc dus la biserică.

– Bine, povestește-mi despre instalarea explozivului, Tanguy.

Omul nici nu cere mai mult. Nu așteaptă decât asta. Limba îi fâlfâia de nerăbdare. Saliva în gol.

– Chestia cea mai infernală din viața mea, comisare. N-am să uit niciodată ziua asta, de-ar fi să trăiesc și o sută de ani. Totul a debutat foarte devreme.

– Era și Katkarre?

– Da, era.

– Fuseseți complici?

– Era un prieten din copilărie. Mi se părea un pic derutat. Fiindcă îmi trebuia un asistent, l-am pus pe bătrân să-l angajeze.

– Dacă erați amici, de ce i-ai tras-o pe sub fălci la Cafeneaua Marinei?

– A, nu pentru fofoloaca grasei, comisare, dar luase nițel achiul și începea să vorbească gura fără el, cum că găsise o combinație pentru scos mălai fără să-și mănânce zilele în cețurile de pe apele Nordului. Trebuia să-i opresc pălăvrăgeala. Așa că i-am dat o lecție, și el și-a pus lacăt la gură.

– Ce trebuia să faci cu el?

– Îmi slujea de pilot. Luasem o barcă de împrumut, și el urma să mă piloteze, dimineața, la far. După ieșirea din port, l-am îmbarcat din Golful Răposaților. E nasol să navighezi în împrejurimile farului. El m-a condus cu mână de maestru... Pe urmă m-am dus să-mi fac trebușoara. Aveam o cagulă. L-am amenințat pe paznic cu un pistol cu doape. Omul s-a lăsat tras pe sfoară. L-am doborât și legat. După care am plasat încărcătura în vârful farului. Dar când m-am întors la barcă, Jean-Yves nu mai era acolo. Degeaba m-am uitat peste tot; nimeni. Am tras concluzia că se dezumflase așteptându-mă. Așa că, întrucât operația fusese începută, am hotărât s-o continui de unul singur. Am plecat în direcția Insulei Nichemar'h, dar rămânând în larg, într-un loc de unde puteam gândi apropierea petrolierului rusesc. Marea se făcea afurisită și, breton cum mă vezi, mi-am dat afară și mațele. O zi întreagă petrecută astfel, tot încercând să mențin barca la suprafață! O, Sfântă Fecioară, ce ticăloșie! Să-ți spun ceva: crezusem că iubesc oceanul. Dar acuma totul s-a sfârșit. La Beauce! Numai asta există pentru mine. La Beauce sau în cel mai rău caz Brie. Ceva solid, neted, pe care să poți umbla fără să dai la boboci. Toată ziua, toată nenorocita aia de zi nesfârșită! Cu furtuna care devenea din ce în ce mai sălbatică! În sfârșit, barcazul rusesc și-a făcut apariția. Credeam că n-o să mai sosească niciodată. Și, când s-a prezentat, m-am întrebat cum voi reuși să-mi duc coaja de nucă până la el. Și să-l abordez pe o mare ca aceea, în toiul nopții. Fiindcă a trebuit să aștept să se întunece ca să nu dau deșteptarea. Din fericire, vasul s-a oprit, deoarece, din pricina farului carbonizat, Amiralitatea dădea directive tuturor celor

aflați prin preajmă. Operațiunea Tanti. Ăsta e numele ales de Bătrânul pentru a desemna întreg circul nostru de nătărăi. O să-mi aduc mereu aminte de Tanti. Cinstit îți spun, comisare, până azi n-am știut că sunt un erou. Mă credeam un tip mai degrabă prudent, în ciuda marilor mele lovituri ca aceea de la Banca Zébulard. Dar pe furtuna asta, cu o barcă mare cât cada dumitale de baie, nu văd pe nimeni în locul meu care să fi pus o încărcătură de explozibil la cârma unui petrolier sovietic. Un fraier mai baban decât mandea e imposibil să existe.

Îi votez complimente sincere și măgulitoare auzului. Sub noi începe hărmălaia. Marie-Cherie care aduce populația. Lumini dansează prin biserică. Răsună voci și zgomote de pași, din ce în ce mai numeroase.

– Iată ajutoarele, puișor, mă adresez eroului. Vei fi eliberat și-ți vei primi mălaiul. Ei bine, ai fixat încărcătura?

– De minune, comisare. Din fericire, era prevăzută cu un sistem de fixare cu ventuză, că de unde nu, n-aș fi reușit niciodată. Numita ventuză era agățată în vârful unei cângi. Când eram tinerel, la Ploumanac'h Vermoh, luptam cu lancea, în port, în zilele de sărbătoare. Astăzi, chestia mi-a slujit al naibii. În sfârșit, la ora asta marfa e la locul ei.

– Și bubuiala pentru ce oră e prevăzută?

– Două.

Îmi vizionez Piagetul, format sport. E trecut de miezul nopții.

– Vom avea timp să ne așezăm în fotoliul de orchestră.

Îmi proptesc ochiul favorit în vizorul lunetei cu infraroșii. În întuneric, disting la fix luminile de poziție ale petrolierului. Văd duneta și, în interior, ofițerii de la bord cufundați în discuții. Să discuți pe rusește, crede-mă, merită osteneala. În ceea ce mă privește, am încercat de mai multe ori dar n-am reușit niciodată.

– Ce-ai făcut după îndeplinirea misiunii?

– M-am abătut pe insulă.

– De ce pe insulă?

– Din cauză de maree. Bătrânul crab prevăzuse că nu pot reveni pe continent, și atunci a decis să ajung pe Nichemar'h. O dată debarcat pe insulă, trebuia să mă duc în sectorul turistic, unde e un grup de bungalowuri. Un moșneag dărâmat mă

aștepta acolo. el urma să anunțe rezultatele misiunii mele, grație unui post de radio-emisie.

– Și?

– În drum spre insulă, furtuna se făcuse atât de puternică, încât am pierdut controlul bărcii. Aceasta s-a răsturnat, și eu m-am pomenit în ciorbă. Atunci am crezut, vai, că-mi bătuse ultima oră. Ce-am mai înghițit la apă de mare, nepoate! Să te scârbească de stridii pe tot restul vieții.

În clopotniță începe furnicarul. .

– Hei, gașcă! strig. Trimiteți-ne fuguța o sticloanță de rachiu.

E un limbaj pe care oamenii din popor îl pricep perfect. Imediat lasă toate alea și se năpustesc spre calvados haidamacii. Cine va aduce mai repede un flacon de tărie.

– Mersi, suspină de pe acum Tango, mă și simt pornind spre țărmuri mai blânde.

– Termină-ți istorioara înainte să decolezi, băiete, glumesc.

Consimte.

– Am leșinat în trei sau patru reprize. Mă înecam. Dar nici un breton nu se recunoaște învins. De fiecare dată îmi reveneam. Și totuși mutra mi se pocnea de recifuri. Încasam la castane cum nu mi-am putut îmagina că e un om în stare să reziste. Energia disperării, comisare. Azi-noapte am înțeles și eu ce înseamnă asta. O să-ți spun ceva: de aici înainte, viața mea are să se schimbe. Din cap în cap. Voi intra în mânăstirea Saint Tupuduc-le-Bienheureux. Să-mi închei printre călugări existența. Rugăciuni, meditație, haleală frugală. Trebuia să fi slujit la ceva această grea încercare, no? Cu ce-ar mai rima minunile dacă am trece peste ele? Dacă ne-am continua existența de proști sadea? Ce părere ai? Eu, acuma, cu reculegerea. Terminoiu explozibilele, seifurile recalcitrante, escrocheriile nebunești. Mă devotez Domnului. Și pe urmă, în epoca noastră, trebuie să fie mișto ață viața monahală, nu? Soileală, rugăciune, grădinărit deasupra viitorului tău mormânt. Un pocheraș din vreme în vreme, ca să nu mai punem la socoteală călugărașul cam poponar pe care-l ai în grijă și care îți morfolește furtunelul seara, după stingere, nu? Nu poartă ăștia robă pe degeaba. Un biberon, prietenește, nu cere de mâncare

și-ți lasă capul limpede ca să-ți poți consacra sufletul către Domnul, eu așa zic. Când ai gogoșile umflate, spiritualul își pierde din putere.

– Deci ai reușit să te salvezi, îl aduc la oile mele, și pe urmă?

– Conform directivelor ce-mi fuseseră date, ar fi trebuit să alerg ață spre bungalowuri. Numai că trebuie să pricepi o chestie, comisare: eram extenuat, la capătul puterilor, absolut pe moarte. Uită-te la moaca mea, care doar întreagă nu mai e. Și trupul tot îmi e o rană.

– Într-adevăr.

– Am un frate care locuiește pe insulă.

– Găuritorul de castaniete?

– Îl cunoști?

– Am avut onoarea. Deci te-ai dus la frățior.

– M-am târât, simțeam nevoia să fiu îngrijit de urgență. Dar când am ajuns la el, am văzut-o pe cumnată-mea încăierată cu cei doi tipi care erau aici și pe care i-ai demolat. Ea era plină de sânge și plângea, implora, vorbea taman de dumneatale, cum că i-ai făcut o vizită. Eu sosesc, prăbușindu-mă de epuizare. Imediat cei doi nene mi-au sărit în spate. Unul dintre ei mi-a tras una bună cu mânerul pistolului, așa că am zis ciao la toată lumea. Când mi-am revenit în simțiri, mă aflam în nenorocirea asta de cușcă.

Oftează lung și bâiguie:

– Ce tot fac cu tăria aia nemernicii? O rad ei înșiși?

Și leșină.

Astfel ia sfârșit palpitanta poveste a lui Tanguy Liaura-déshome. Performanța lui ieșită din comun va rămâne în anale. Ba chiar în orificiile anale ale celor care, puternici și prea puțin sensibili la actele oamenilor în stare să se depășească pe ei înșiși, vor hotărî să și-o bage în acel loc.

Amin!

CAPITOLULCAPI TREISPREZECE

Superperformanța

Bătrâna Trutrude n-are strop de somn în ochii apătoși. Suflă în cea de-a „n"-a cafea.

E ora unu dimineața.

Amabila populație insulară a rânduit cadavrele în localul pompei de incendiu. După care s-a întors să se culce. Pinaud, nu prea în viață, și Tango, pe jumătate dus, se odihnesc sau repauzează în camera rezervată de noi. Doctorul insulei, dezmeticit cu marele sprijin al unei cafele tari și amoniacate, se îngrijește cum poate mai bine de testiculele dragului Le Guennec. Așa că suntem aici, la Trutrude, Marie-Marie, Béru și cu mine. Iar bătrâna, deloc impresionată de peripețiile periferice, povestește despre încăierări sângeroase din vechiul Sydney între marinari englezi și australieni. O lăsăm să-și depene firul amintirilor. E ca o muzică de fond. Muzică dulce: „Târf story".

Din când în când, Mamare se întrerupe ca să bea un gât de cafea sau să-și scotocească memoria, printre talmeș-balmeșul trecutului, să scoată o anecdotă, o chestie neobișnuită sau plăcută. Și s-o încălzească în gura ei bătrână de sugătoare, pentru a o învia în fața noastră, vreme de o clipită fragilă. Bérurier îi plimbă, pe neașteptate, mâna peste coapse, și

căzătura frivolă tace, împietrită de speranță. Ar mai fi cu putință ca un mascul de toată frumusețea, în vigoare absolută, cu ochi consacrator și șliț supradilatat să-i facă o intrare-ieșire? Iarăși? La vârsta ei, numită respectabilă, să-i apară șansa de nemaiauzit de a nu mai fi respectată?

– Auzi, frumoaso, șușotește Mamutul, presupun că ai niscai uger?

– Ce înțelegi prin uter, prietene? gângurește relicva.

– Înțeleg la grătar, o neutralizează Alexandre-Benoît.

Ușor descumpănită de neconcordanță, Trutrude orăcăie:

– Bineînțeles că am, șmecherule!

– Atunci ți-aș cere prea mult dacă ne-ai face un grătar?

Și își retrage mâna ca s-o lase pe junâ să se care. Și vaca se cară la îndeletnicirile ei. Fiindcă Béru crede că descoperă un reproș în pupilele mele, murmură:

– E ora, tipule.

– Ora pentru ce?

– Pentru grătar. Suntem obligați să ne menținem în formă: n-am mai rămas decât noi trei. Orice individ are exigențele lui.

– Explozia se va produce peste un ceas? întreabă Marie-Marie.

– Aproximativ, da.

– Să arunci în aer un petrolier în apropiere de țărmurile noastre, când suntem atât de grav afectați de mareele negre apărute întâmplător, mi se pare ceva mai mult decât un viciu.

– Aș da și eu orice să pot avea o întrevedere cu Bătrânul. Ah, ticălosul nenorocit, dacă ar fi jucat cu mine cu cărțile pe masă, în loc să umble pe ascuns, n-am fi ajuns aici.

Bérurier oftează:

– Nu se știe niciodată, băiete! Poate că am fi fost contrați de indivizii care i-au lichidat pe Katkarre, pe cumnata lui Tango, care l-au pocnit pe Pinuche și au făcut să explodeze radioul în bomboanele lui L'Guennec. Așa că, dacă am fi apărut noi, cu moaca noastră de fraieri și cu ochii în pământ, noi le-am fi încasat pe toate astea. Uneori ai tot interesul să nu știi nimic de nimica, conchide filozoful în chiloți cu mânecă lungă.

Îmi ofer un panoramic rapid asupra afacerii. Întreaga noastră echipă mutată la Ploumanac'h Vermoh. Pinaud însărcinat cu

misiunea, Marie-Marie angajată ca auxiliar al susnumitului. Dacă domnul subprefect de rahat ne-a ținut la fereală de evenimente, pe Béru și pe mine, înseamnă că ne păstra în rezerva Republicii, pentru finala afacerii. Concluzia – probabil că are nevoie de noi „în acest moment". Și noi nu suntem deloc la înălțime.

– Ești o fetișcană tare ciudată! exclam.

– De ce? se înfurie veverița.

– În mod normal, nici o femeie n-ar fi fost capabilă să dețină o scrisoare conținând instrucțiuni și să n-o citească. Deplâng forța ta de caracter, puicuțo.

– O iei pe „puicuța ta" drept o portăreasă?

– Nu, drept o adevărată femeie cumsecade. Ceea ce nu exclude să fi știut despre conținutul faimosului plic...

Ea scoate un strigăt gutural, stil Callas din epoca de glorie, când taica Onassis îi făcea figura de manevră în do major.

– Ce te-a apucat, pițigaie? întreabă Senioria Sa.

– E încă posibil să găsim plicul ăla, zice micuța mea logodnică. Cu siguranță că mi-a fost furat de unul dintre tipii din clopotniță.

Încă nu și-a terminat fraza, că eu am și ajuns afară.

*

* *

E scris de mașină. Titlul figurează cu majuscule: „OPERAȚIUNEA TANTI". Cât despre text, el e laconic în concluzia sa. Ți-l livrez *in extenso* (ceea ce e frumos din partea mea) și fără nici o pretenție materială:

Dacă racheta verde, a se merge imediat în port. A se îmbarca pe volierul „Pen Cil". *În habitaclu e colivie de răchită cu porumbei. A se lăsa porumbeii în aer liber.*

That's all, cum se zice mai apoi la Londra. Dar cu adevărat all. Nici un cuvânt în plus, nici o semnătură, nici măcar o ștampilă. Misiva se afla la bordul celui de-al doilea cadavru, în buzunarul interior. Fusese deschisă, citită și îndoită.

Așa că tustrei alergăm până la port, Marie-Marie și cu mine ținându-ne de mână, Béru ținându-se de pântece, nițel mai în urmă. În port, vasele zgâlțâite de furtună dansează giga, plină de râvnă, a ambarcațiilor maltratate. Scârțâie sinistru, trosnesc; mii de pocnete mărunte ale frânghiilor lovite de catarge; ți-am mai semnalat toate astea, dar le repet pentru ținut minte, nătărău cum te știu și uituc notoriu. Nu-i deloc vesel portul în bătaia uraganului. Ostil, întunecat, în pierzanie. Ne repartizăm fiecare câte o zonă, să vedem cine găsește *„Pen Cil"*. Și chiar mandea e primul care pune degetul – deci și piciorul – pe el. Ușa tambuchiului nu e închisă. Se leagănă ca o firmă în vântul dinspre larg. Intru. Acționez lampa electrică cu baterii. Trist spectacol, my brother! O, da! Very lugubru. Trei porumbei morți, cu penele răvășite, zac aruncați la întâmplare. Masacrați la repezeală... Ticăloșii ăia nu au respect pentru nimic.

– Ho ho! face Marie-Marie.

– Încoace! strig eu.

Vine ceva mai târziu, urmată de unchiul cel gras. Le arăt nefericitele păsări. Bérurier clatină din cap și rezumă situația pescuind printre formulele lapidare al căror secret în exclusivitate pare să-l dețină:

– Am luat-o în buze!

După care culege cei trei porumbei, îi așază ciorchine ținându-i de cele șase labe pestrițe și declară:

– Dacă am vrea să le asigurăm un mormânt decent, nu ne mai rămâne decât să căutăm niște mazăre.

Turbez constatând această acumulare sistematică de lovituri sub centură. Tot ceea ce întreprindem pentru a ajunge la adevăr e imediat anihilat de cei doi așa-ziși suedezi. Până și morți, inițiativele lor ne cosesc iarba de sub tălpi (se mai zice și: ne taie creanga de sub picioare, ceea ce este o variantă interesantă, ai de ales). E ora unu și douăzeci. De ce inima mi se accelerează, astfel? De ce instinctul mă avertizează asupra unor lucruri care nu merg cum trebuie pentru Bătrânul? Oricare ar fi planurile lui sumbre, simt că a împopistrat-o jupuitul. A pus la cale o chestie deloc cușer; ceva al dracului de riscant, de formidabil de dramatic, de tot ce mai vrei, și e pe cale s-o dea în bară fiindcă niște japițe, a căror existență o ignoră, au venit să-i

contracareze planurile. Și el nu știe. Și eu n-am nici un mijloc de a-l preveni.

– Fierbi! remarcă Marie-Marie.

– Mi-e frică, pu... drăguțo.

Mă știe în afară de pericol.

– Frică pentru cine?

– Pentru Moșul. Cred că s-a vârât într-un sac plin cu rahat și se rostogolește prin el crezând că e chantilly. Ah, Dumnezeule mare, de ce nu pot avea o discuție de trei minute cu el!

Veverița face un gest larg, asemeni semănătoarei de pe bănuțul de un firfiric.

– Ce te împiedică?

– Faptul că postul de radio a explodat și că porumbeii au fost uciși.

Mă uit cu disperare la ceas.

– De altfel, în ceea ce privește porumbeii, cu o furtună atât de puternică, n-ar fi avut probabil timp să ajungă la bază înainte de marele „bum"!

Dar puștoicuța continuă să mă compătimească privindu-mă:

– Haide, Antoine, n-o să mă faci să cred că printre toate vasele ancorate în portul ăsta nu există măcar două sau trei echipe cu un post de radio!

– Al naibii să fiu! Nici nu mă gândesc la asta!

– Vezi că ne completăm unul pe altul? profită ea de ocazie.

*
* *

Vorbesc de pe *Phoenix,* un soi de pescuitor de sardele sau ceva similar, amarat la capătul cheiului, lângă intrarea în port. Glasul Bătrânului e recognoscibil, în ciuda proastei calități a transmisiei. Accentul lui de locuitor al cartierelor selecte, atât de apreciat de masele muncitoare, dicția lui de mare clasă, care evocă irezistibil particularitățile sintactice ale lui Georges Marchais, străbat ciclonul pentru a veni să-mi scalde timpanele aflate în criză de abstinență. Glasul Stăpânului. Puternic, incisiv, peremtoriu. Cu goluri, cu „lipsuri". Conversație în

„puncte-puncte", purtată peste acest braț de mare ce seamănă atât de mult cu un braț care dă onorul.

– Spui că Tanguy a făcut ceea ce era necesar?

– Așa se pare. A precizat că obiectul își va face micul efect la ora două. Adică treizeci și cinci de minute.

– Cei doi „suedezi" erau la curent?

– Nu știu. Dar e posibil. Ei sau alții din grupul lor l-au asasinat pe Katkarre în piscină. E clar că mai înainte l-au făcut să vorbească, nu? Pe de altă parte i-au neutralizat pe Pinaud și radioul lui, au explorat lucrurile lui Marie-Marie, au descoperit directivele dumneavoastră și au rupt gâtul celor trei porumbei, ceea ce dovedește că știau tot; punându-vă bețe în roate, cei doi suedezi n-au făcut nimic ca să vă anuleze operațiunea. Impresia ce se desprinde, după opinia mea, e că vă corectau traiectoria dar erau de acord cu finalizarea istoriei.

Liniștea care urmează nu e datorată furiei elementelor, ci perplexității Moșului.

– Nu mă puteți orienta puțin, domnule, în legătură cu motivația hotărârii dumneavoastră?

– Uiți că nu suntem la telefon, dragul meu, și că o grămadă de oameni ne aude (sau ne aud).

– Știu să citesc printre rânduri și să ascult printre unde, domnule, ripostez.

O nouă tăcere, și ea voită. Apoi Tatamare se avântă într-un rebus de cursă lungă, cu aviz de primire.

– Niște prieteni locuind de cealaltă parte a mlaștinii m-au informat că ambarcația pe care o știi transportă altceva decât ceea ce știi. Mă înțelegi?

Puță bleagă! Evident că-l urmăresc, și toți tefefiștii în curs de tefefare în clipa asta îl urmăresc de asemenea, pe Achille-cel-cu-picioarele-în-cizme-de-toval.

– Foarte bine, domnule.

– Se cuvenea deci să transformăm numita ambarcație în epavă, indiferent de riscurile asumate, pentru a o putea neutraliza; nu știu dacă mă fac prea bine înțeles.

Mie-mi spui ce finețe de spirit, nenică? Regele fraierilor! Cuvintele lui cifrate sunt scrise cu litere de neon! Tradus din limba achilliană, asta înseamnă că americanii au informat

Franța că petrolierul sovietic care urma să treacă pe lângă coastele noastre nu transportă numai păcură, ci și chestii mai puțin catolice, a căror călătorie trebuie stopată cu orice preț. Așa că Tataia a organizat totul de unul singur, ca un băiat mare.

– De ce nu m-ați pus la curent cu afacerea?

– O să-ți explic.

Întrebarea mea nu-l bucură. Ghicesc că în momentul ăsta regretă că n-a făcut-o. A ieșit din turela lui de la Marea Prăvălie, ca să-și bage mâna în coca, numai că nu știe să frământe. Așa că doar s-a încleiat, iar pâinea rămâne să fie făcută de abia de acum încolo.

– Pot să vă vorbesc deschis, patroane? Cu sufletul și conștiința împăcate?

E un limbaj pe care el îl prizează cu toptanul din tabacherea clișeelor pictate pe vechile embleme.

– Firește.

– Trebuie să oprim totul cât mai e timp.

– Vrei să spui... chestia de la ora două?

– Da. Vă asigur asta din tot adâncul ființei mele. E un sac de intrigi cumplite, patroane. Dacă credeți în instinctul meu care v-a slujit atât de des drept semnal de alarmă, împiedicați ca asta să se întâmple! Împiedicați-o!

E tot ce găsesc să-i spun. Un disc uzat. Același refren, aceeași pisălogeală. *Împiedicați asta.*

– Dar pe ce te bazezi pentru...

– Pe faptul că nu puteți avea același obiectiv ca și cei doi pseudosuedezi care au venit să se joace de-a chibiții. Dacă și ei doreau... toată povestea, înseamnă că ea nu-i conformă intereselor dumneavoastră. Împiedicați-o!

– La dracu... Și cum aș putea...

– Intrați în legătură cu cei de la bordul vaporului cu pricina și semnalați-le să se debaraseze imediat de gadgetul acela.

Înflăcărarea mea îl convinge.

– Fie, am să fac cele necesare. Rămâi acolo, te voi ține la curent. Dar dacă cumva...

– Acționați, pentru Dumnezeu!

Întrerup legătura, ca să-l incit să treacă la fapte.

– Ești un tip senzațional, murmură Marie-Marie. Forța ta, farmecul – în asta rezidă: în puterea de convingere de care dai dovadă uneori. Cine te ascultă e subjugat. Știe că ai dreptate, că ești infailibil.

Nu e momentul să-i dezgust complimentele. Nervii îmi scârțâie ca niște balamale ruginite.

– Unde-i Grasul?

– Nu știu. A ieșit pe neașteptate, în timp ce vorbeai.

Clatin din cap că da, da, fără să mă gândesc la ce-mi spune. Ideea despre cei doi indivizi instalați în clopotniță mă bântuie. De ce nu l-au ucis pe Tango dacă au sacrificat-o fără ezitare pe nevasta fratelui său? Fiindcă era nevoie ca acesta să fie prezent după explozia petrolierului și să-și relateze misiunea? Iată un posibil răspuns. Tango trebuia să supraviețuiască pentru a spune adevărul. Adevărul lui. Bun, foarte bine, dar de ce era important ca el să spună „adevărul lui"? Am să-ți zic așa cum îmi vine: *Fiindcă există un alt adevăr, ce se cuvenea să fie ascuns sub cel dintâi.*

– Stai ca pe ace, observă Marie-Marie.

– Nu-mi place absolut ce se întâmplă.

– Ce?

Îmi continui gândul:

– De fapt oamenii ăia, suedezii, știau sau nu că Tango a reușit să-și îndeplinească misiunea?

– L-au putut urmări din clopotniță, grație acelor instrumente optice despre care ne-ai vorbit...

– Foarte adevărat.

Aparatul de la bordul lui *Phoenix* începe să pârâie. Un glas de jandarm întreabă dacă sunt pe recepție și mi-l dă pe Moșul. De data asta nu pare deloc fericit Achille. Percep în tonul lui o spaimă mortală, în ciuda alterărilor pricinuite de condițiile atmosferice.

– E imposibil să intrăm în contact cu... ambarcația în cauză, îmi zice. Sistemul ei de fonie e bruiat de un emițător clandestin pe care nu avem mijloacele să-l detectăm.

– Spuneți-mi, patroane, marfa pusă acolo de Tanguy ce putere are?

– Destul de mare pentru a neutraliza cârma și a crea o spărtură în compartimentul de la pupa, insuficientă pentru a provoca o catastrofă fatală, care, de altfel, nici nu era dorită.

Între timp, Bérurier revine, șiroind de ploaie, cu găina fleșcăită pe creștet. Fără să se sinchisească de activitatea mea actuală, trântește un obiect pe carcasa radioului și mormăie:

– Suedezi pe dracu!

E vorba de un mare ghiul de aur, chiar acela care a spart „arcada muierii" Liauradéshome.

– Benoclează-te la inscripția din interior! mă îndeamnă Regele Balului.

Asta și fac: *„Barbara to Johnny, N.Y. 6/8/72".*

– Am fost să mi-ți verific dacă vreunul dintre parlagii purta într-adevăr ghiulul de care vorbisem. Îl purta. Și nenea e american, amice. N.Y. vrea să zică Nu-i York. Și țoalele ciuruiților sunt făcute tot în S.U.A.

– Mai ești pe recepție? face Scalpatul.

– Sunt, domnule.

– Cu cine stai de vorbă?

– Cu Grasul. Tocmai a descoperit că suedezii noștri sunt americani. Nu vi se pare că ați servit drept țap ispășitor?

Nici un răspuns.

– Domnule, nu puteți trimite o vedetă rapidă până la vapor ca să-i preveniți?

– Imposibil, vremea e prea rea și a început fluxul. Și pe urmă... bastimentul e prea departe de litoral. Dacă există ceva de încercat, numai de pe Nichemr'h se poate face, fiindcă insula e mult mai aproape. Și mareea vă e prielnică.

Mă uit la Piagetul meu imunizat și cu mișcare pe patru cadrane. Bomba va „imploda" peste douăzeci și cinci de minute. După aprecierea mea, utilizând barca de salvare din port și accelerând nebunește, am putea ajunge la petrolier în zece minute. Cinci minute ne-ar mai trebui pentru navlosirea bărcii. Rămân încă zece minuțele. Merită osteneala?

Alerg de-a lungul cheiului, spre lampa de veghe care marchează locul de amaraj al bărcii de salvare. Béru și adorabila lui nepoată mă escortează. Le strig din mers:

– Adunați populația. În toate vapoarele din port se găsesc cartușe luminoase de salvare. Puneți-i să le tragă pe toate în direcția coastei. Vreau un foc de artificii de să se poată vedea în plină zi. Executarea!

Reperez șalupa borțoasă pe care scrie nu știu ce oficial. Sar înăuntru. Demarorul! Domnul fie lăudat, pornește la sfert! Accelerația. Viteza e limitată, în port, la trei noduri? Împreună cu a mea o să fie de douăzeci.

Hai, marinarule, vânatul te împinge!

*
* *

Dacă mă întrebi pe mine, e aproape îmbătător.

Dar ce tot spun, e arhiîmbătător, așa cum alții sunt arhiepiscopali. Salturi de câte zece metri, prăpăstii de și mai mult. Montagnes russes dese și fluide. Marea îmi trimite talazuri de care habitaclul mă apără prost. Am împins maneta de accelerație la maximum. Plutește, plutește, eroica mea galeră!

Nebunie!

Mi-o repet. Devine bătuire. Ne-bu-ni-e. Nebunie furioasă. Mă înfig. Înfige-te, cârlige! cum zice Bérurier al meu. Sfâșierile din pânza furtunii, strălucirile fugare de lună îmi îngăduie să zăresc, drept în fața mea, masa obeză a petrolierului. Ce departe e! Mă rostogolesc, mă rostogolesc mai abitir ca un butoi. Ruliul mă chinuie, până și când vasul se prăvale pe câte o pantă lichidă pentru a se cufunda în abisurile mării. Dar înaintez. Ce așteaptă cei de pe mal de nu mai trag rachetele? E drept că a trebuit să fie alertați pescarii. În sfârșit, pe neașteptate, o mare dâră roșie se năpustește peste capul meu, descrie o orbită somptuoasă, explodează și începe să se balanseze în cloaca cenușie a norilor tumefiați. În curând vine o a doua, apoi încă altele multe. Foarte superbe, intense. Răvășesc norii. Luminează acest colț de lume agonică. Nuanțele de culoare se întrepătrund. Roșu, verde, roșu, verde cu variante ale tonalităților. Și, deodată, una galbenă, care nu se știe de ce. Iar noaptea se risipește în fața acestei ploi inverse, care urcă dinspre sol pentru a alunga perfidiile cerului.

Ținând cârma cu o labă îndrept, cu cealaltă, binoclul aflat la îndemână, în lada cu hărți. La bordul tankerului începe agitația. Se zăresc marinari ruși care aleargă să asiste la focul de artificii. Se aliniază la tribord. Discută. Nu pricep nimic. Iar eu, erou cu zâmbetul atât de blând, dau buzna spre ei, hotărând să nu mă mai uit la ceas. De altfel, nici nu am destulă lumină pentru asta. Voi merge până la capăt, cu riscul vieții. Voi merge imperturbabil.

Petrobuzul se face tot mai enorm. Grație ploii de rachete, disting până și fețele băieților aliniați de-a lungul bastingajului. De câtă vreme navighez astfel? Dacă mă apropii prea mult, valurile îmi vor zdrobi șalupa de flancurile acestui bidon plutitor. Ajung la două sute de metri de tanker. Imposibil să fac mai mult. Parcurg vaporul cu o privire de vultur (sau de lynx, dacă preferi mamiferele). Și văd. Văd totul, înțeleg totul. Mă bag în sperieți. Clănțăn din dinți. O, mămico! Sfântă Fecioară! Dumnezeule, Doamne! Și nu mai pun la socoteală și restul.

În șalupă e o porta-voce. Pun maneta de gaz în punctul mort și încep să țopăi în loc. Mareea m-a și împins către vapor. Nu am decât timpul necesar să virez cât cuprinde. Mă depărtez. De pe punte, mateloții îmi fac semne disperate. Îndată ce am ajuns la o distanță convenabilă, urlu în porta-voce:

– Atenție! Aveți niște bombe așezate pe coca tankerului.

Și repet: în engleză, în germană, în dialect dauphinois, în argou din Belleville, în tot ce se poate vorbi, mai puțin, firește în rusă, fiindcă ignor această limbă. M-or fi înțeles? Așa s-ar părea, fiindcă se bulucesc pe punte. Dar, la dracu, e mai mult de o jumătate de oră de când am plecat din port. Rachetele continuă să brăzdeze cerul necruțător (Marot).

– Aveți niște bombe, fixate cu ajutorul ventuzelor, pe flancul bastimentului.

S-au prins, fiindcă un proiector portabil se aprinde pe punte și e îndreptat către coca. În această clipă se produce o tresărire universală. Marea se cască, tankerul se înclină pe o parte. Aerul pare să se spargă. Unde infernele îmi strivesc timpanele, nervii, gogoloaiele, creierul. Cad în poponeață în șalupa mea, care face un salt de hors-bord în plină cursă.

Drace! Prea târziu!

Se urlă, se busculează. Vreme de un moment nu se mai vede nimic. Oameni căzuți în mare înoată spre mine cu toată energia.

Slavă Domnului că mă aflam la prova, fiindcă pupa s-a găurit. Pornesc într-acolo, târâș-grăpiș. Cârma s-a făcut țăndări. O spărtură urâtă ciuruiește dosul monstruosului petrolier. Se vede țâșnind un lichid negru. Și atunci mă prind la o chestie fabuloasă: doar bomba lui Tanguy a explodat. Numai bomba lui Tango. „Celelalte" sunt reglate pentru nițel mai târziu. Reiau porta-vocea:

– Atenție! Fără panică, avaria de la pupa nu e foarte gravă, debarasați-vă de celelalte bombe. Două la babord, două la tribord, cu puțin deasupra liniei de plutire. Coborâți pe frânghii, vă voi semnala unde se află.

Comandantul San-Antonio.

Totul în engleză. Limbă universală. Limbă de bancheri.

Repede! Conduc operațiunile. Și niște temerari mateloți ruși, aproape la fel de very tare eroici ca și mandea, se lasă să alunece ca niște maimuțe de-a lungul flancurilor navei, pentru a o opera de negi. Să arunce în apă bombele, după ce au vârât o lamă pe sub ventuze.

Trăiască Santantonio!

În sfârșit, așa mi se pare că se va întâmpla.

APROAPE SFÂRȘITUL

Toată presa unanimă. Televiziunea, radioul idem.

Santantonio, un neică plus ultra. The man! Unanime, dacă îți zic! Santantonio, tipul care a demolat o rețea aparținând cu siguranță Brigăzilor Roșii sau verzi sau ale lui septembrie mov sau poate Echipelor de Bucă Lată, se va vedea. O chestie de felul ăsta, în orice caz. Semănători de rahați, zămislitori de Apocalipsă, făcători de bigi-bigi. Numai el, singur, Antonio binecuvântatul. A neutralizat rețeaua, a descoperit secretul, i-a prevenit pe rusnaci primejduindu-și viața, piață și creață. El! Eu! Mandea! Încă o dată, împrospătați-mi compresa. Lingeți-mă bine, pe toată suprafața, acolo de unde începe, acolo unde se sfârșește vinișoara aceea albastră.

Și cel mai nostim știi ce e? Că, de fapt, planul Moșului s-a realizat. Vaporașul a fost adus într-un port breton. Și s-a descoperit ce conținea: aparatură nucleară țâță de mâță, amice. Tankerul adăpostea o adevărată uzină plutitoare. Dacă ar fi explodat, întreaga Bretanie s-ar fi dus pe copcă, și nu numai ea: și Normandia de mai departe, Vandeea de la sud, căcănarii de englezi la vest, iar la nord Artois și Flandra. Noroc că a fost acolo San-Antoniul santantonian.

Vor să mă legiuneadeonoreze de viu, pe nemâncate. Dă încoace reverul, bombonelule. Așa că sunt obligat să mă apăr energic; să zic nu, nu, vă implor, orice numai asta nu; de altfel

curcanii nici nu au butonieră la butoniera uniformei, că astea nu sunt țoale de fost combatant sau de pedege Canuettist. Și pe urmă nici nu-mi place roșul. Port mai ales tweed sau Prince de Galles, așa că panglica ar veni urât pe ele; totuși nici nu mă pot înhăimura, de dis-de-dimineață, în albastrul în dungulițe.

Mă aflu în biroul comisariatului și sunt asaltat de ziariști. Un agent de poliție vine să mă anunțe că domnul subprefect din Ploumanac'h Vermoh e jos și că vrea să-mi vorbească. Pun să i se răspundă că sunt prea ocupat și că să se ducă să mă aștepte sub felinarul cumetrei Lapieleagoală. Numai acolo vom putea să vorbim, să ne spunem totul. Agentul aruncă o privire uluită de ireverența mea fenomenoasă.

Bun, mă las blitzuit și reblitzuit. Spun că da, mă întorc la Paris, Sinistrul de Interne mă așteaptă. Îmi propune să conduc Marea Prăvălie, dar nici nu mă gândesc să accept, nefiind birocrat de meserie. Mă voi întoarce la activitățile mele precedente. Iar punct și de la capăt asta e totul.

Trebuie te lași îmbucătățit de corbii gloriei. Care te rup în fâșii fără să iei seama. Deocamdată e fără dureri; doar că pe urmă te trezești în pielea goală, descumpănit. Cu sprijin masiv din afară, reușesc să-i trimit la plimbare. Îi branșez asupra lui Bérurier, care își are partea lui de faimă. Și la fel moș Pinard, nițel mai zăbăuc decât înainte, de la masajul cervicalelor cu bastonul de cauciuc. Eu, tacticos, o șterg pe ușa din spte, care dă spre străduța Abbé Ventrifoutre, mort pentru Franța în nu știu ce ocazie deosebită. Mă reped spre stabilimentul maicii Lapieleagoală, bordelieră mai mult sau mai puțin patentată, întrebându-mă dacă Bătrânul o fi aici.

Este.

Și cu el o recrută proastă de tot: văduva Katkarre, foarte hotărâtă să-și rotunjească pensia cu ceva zeamă de puță. Achille rade șampanie. Tocmai și-a bipolarizat drâmba cu sprijinul sublimei blonde căreia doliul îi șade mai bine decât Electrei. Ceea ce l-a scăldat în bună dispoziție.

Îmi întinde amândouă mâinile pe deasupra homunculului care-i spânzură, fleșcăit, cu capul în jos.

– Scumpe prietene, gloria e deplină. Și-ți aparține doar dumitale...

– Da, ticălosule, numai mie. Dar asta nu din vina ta, nătărău bătrân!

La chestia asta, sare ultragiat de moarte.

– Cum? Cum îndrăznești să mi te adresezi astfel?

– Gura, dobitocule! Îi vorbesc unui tip despuiat, într-un bordel. Îi pot spune orice și pe tonul care-mi place. Aici nu există vârstă, ierarhie, convenienţe. De-asta ți-am dat întâlnire aicea, căzătură, boșorogule, crab reumatic, zdreanță jigărită. Ți-am pătruns firea cea adevărată, Achille, cum pătrunzi într-un abces, și din ea a ieșit ce iese dintr-un abces. Moralul tău miroase a peşte stricat.

– A, dar așa ceva...

– N-am să te iert niciodată că m-ai aruncat în dizgrație, tăgârță nevertebrată. Ți se acrise de succesele mele, nu? Te lăsau în umbră. Așa că ai vrut să dai o mare lovitură, de unul singur. Să le arăți celor de sus că la nevoie poți fi Superman. Ai făcut să fie mutată aici toată lumea, cu tine în rolul de subprefect. Și pentru ca umilirea noastră să fie completă, nu numai că ne-ai lăsat pe tușă pe Béru și pe mine, dar ai și făcut apel la nevinovatul de Moș Deșeu și la Marie-Marie. Plus la un gangster. Drăguță echipă. Ah, cum ai fi triumfat dacă n-ar fi trebuit să-ți salvez eu miza, rahat în ploaie ce ești! Cum te-ai mai fi înfoiat! Cum m-ai fi privit de sus, turn Eiffel de nisip! Cum ți-ai fi lichidat complexele, măgar bătrân! Dar adevărul e că te-ai lăsat tricotat ca un știi ce? Ghicește! Ei bine, da, Achille, ca un prost.

– Ai băut! hotărăște el, disprețuitor.

– Yes, sir, am băut. Am băut pentru prostia ta, și cum aceasta e incomensurabilă, a trebuit să beau mult. Ai luat-o sub coadă pe o adâncime imensă, băiete. Ai avut inițiativa să faci să pocnească falsul petrolier, dar am fi gustat cu toții din sosul aflat în cala lui. Golful Răposaților, mie-mi spui? De la Dunkerque la Tamanrasset. Și când mă gândesc că-ți botezași micuțul rodeo Operațiunea Tanti! Ai fost foarte inspirat, tataie. Nu puteai găsi ceva mai nimerit, fiindcă, să nu-i fie cu supărare persoanei care tocmai te-a morfolit, n-ai mai mult de arătat decât o tanti.

Ba chair am impresia că astfel am insultat orice tanti.

Și îl părăsesc pradă acestei vârtoase parabole.

SFÂRȘIT FINAL

Au angajat o nouă secretară la *Paris Detective Agency*. Una mult mai puțin frumoasă decât Claudette, cu o mustață și niște pistoale de mămică spaniolă. Ne privește deloc veselă în timp ce intrăm.

– Cu ce ocazie, domnilor?

– Cu ocazia noastră, zic îndreptându-mă spre ușa fostului meu birou.

– Hei, nu intrați, domnii sunt în conferință! țipă porumbița prost rasă.

– Ei bine, o să-i plasăm pe circonferință, răspunse Bérurier.

Și pătrundem. Cei trei „colegi" urât mirositori de la începutul romanului de față sunt acolo, jucând belotă bască și împuținându-mi whisky-ul de malț pur, de treizeci de ani. Se încruntă urât văzându-ne că apărem.

– Ce-s manierele astea? orăcăie cel mai al dracului, arogantul care m-a dat afară.

Îi arunc o hârtie în brațe.

– Ordin să eliberați locul, tăticilor, reintegrăm mobilierul.

El citește și pălește. Iar ceilalți îl privesc citind și pălesc ca dovadă de încredere în el.

– Numai că, înainte să vă luați valea, va trebui să ne vărsați o mică primă, declară Bérurier.

Își scoate haina, apoi pălăria, după aceea își pune proteza dentară în buzunar și-și suflecă mânecile cămășii. Iar la sfârșit se întoarce spre mine:

– Personal, găsesc că tablourile tale de pictură sunt de tot rahatul, îmi zice; totuși, dacă în ciuda acestui fapt ții la ele, poate că ar fi mai bine să le dai singur jos de pe pereți.

DA: SFÂRȘIT

EDITOR: *PETRE ISPAS*

Culegere și paginare computerizată
Secția Fotoculegere – Imprimeria Coresi

Coli de tipar 11
Bun de tipar: 19.04.1996
Tiparul executat sub comanda nr. 60 109

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI" București
ROMÂNIA